Banca Națională a Moldovei

Nr. 07-01102/11 1823 30.05.2023

Dlui Igor GROSU
Președintele Parlamentului
Parlamentul Republicii Moldova

Stimate Domnule Președinte,

Prin prezenta, ținând cont de dispozițiile Legii nr. 548-XIII cu privire la Banca Națională a Moldovei din 21.07.1995 și ale Legii nr. 797-XIII pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului din 02.04.1996, Banca Națională a Moldovei Vă remite Raportul anual pentru anul 2022, care conține:

a) situațiile financiare confirmate de auditorul extern;
b) activitatea și operațiunile sale pentru anul financiar încheiat;
c) situația economică a statului.

Anexe:
1 exemplar - Situațiile financiare consolidate și individuale și Raportul auditorului independent pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022 (133 pagini);
1 exemplar - Raport anual 2022 (230 pagini).

Cu respect,

Digitally signed by Armașu Octavian
Date: 2023.05.30 17:50:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Octavian ARMAȘU
Guvernator

ex. A. Popova
tel. 022 82 23 16

Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1,MD-2005, Chișinău, Republica Moldova
Tel: (+373) 22 822 606, Fax: (+373) 22 220 591, email: official@bnm.md, web: www.bnm.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA
D.D.P. Nr. 1535
16 06 2023
Ora

Banca Națională
a Moldovei

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE ȘI INDIVIDUALE ȘI RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022

Cuprins

Raportul auditorului independent

Situații financiare consolidate și individuale întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară:

Bilanțul contabil consolidat și individual 1
Situația consolidată și individuală a rezultatului global 3
Situația consolidată și individuală a fluxurilor de mijloace bănești 5
Situația consolidată și individuală privind capitalul și rezervele 7
Note la situațiile financiare consolidate și individuale: 11
1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei 11
2. Baza de întocmire 11
3. Politici contabile semnificative 15
4. Managementul riscului 33
5. Numerar și plasamente pe termen scurt 79
6. Valori mobiliare investiționale 80
7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale 82
8. Aur monetar 85
9. Instrumente derivate 86
10. Valori mobiliare emise de Guvernul RM 87
11. Credite acordate băncilor și altor persoane 89
12. Filiala Băncii 90
13. Active și datorii financiare 91
14. Imobilizări corporale și necorporale 101
15. Alte active 103
16. Moneda națională în circulație 104
17. Disponibilități ale Guvernului RM 106
18. Disponibilități ale băncilor 107
19. Certificate emise de BNM 107
20. Disponibilități ale altor clienți și alte obligațiuni 108
21. Capital și rezerve 109
22. Determinarea (pierderii totale)/ profitului disponibil pentru distribuire 111
23. Venituri din dobânzi 112
24. Cheltuieli cu dobânzi 113
25. Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase 114
26. (Pierderi)/ venituri din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere 115
27. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare 115
28. Alte venituri 115
29. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice 120
30. Cheltuieli operaționale 123
31. Părți afiliate 125
32. Angajamente și obligațiuni contingente 127
33. Contracte de leasing 130
34. Modificări în obligațiuni din activitatea financiară 131
35. Evenimente ulterioare 132

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

ICS KPMG Moldova S.R.L.
Bd. Stefan cel Mare nr. 171/1
Et. 8, MD-2004
Chisinau
Republica Moldova

Tel: +373 (22) 580 580
Fax: +373 (22) 540 499
www.kpmg.md

Raportul auditorului independent

Catre Consiliul de Supraveghere al Bancii Nationale a Moldovei

Opinie

1. Am auditat:
   - situatiile financiare consolidate ale Bancii Nationale a Moldovei („Banca") si a filialei sale ("Grupul") care cuprind bilantul contabil consolidat la data de 31 decembrie 2022, situatiile consolidate ale rezultatului global, fluxurilor de mijloace banesti si privind capitalul si rezervele pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, si note, cuprinzand politicile contabile semnificative si alte note explicative.
   - situatiile financiare individuale ale Bancii care cuprind bilantul contabil individual la data de 31 decembrie 2022, situatiile individuale ale rezultatului global, fluxurilor de mijloace banesti si privind capitalul si rezervele pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, si note, cuprinzand politicile contabile semnificative si alte note explicative.
2. Situatiile financiare consolidate si individuale la data de si pentru perioada de gestiune incheiata la 31 decembrie 2022 se identifica astfel:

• Total capital si rezerve consolidate:	8 346 345 mii lei
• Profitul net consolidat al perioadei de gestiune:	2 195 604 mii lei
• Total capital si rezerve individuale:	8 338 504 mii lei
• Profitul net individual al perioadei de gestiune:	2 192 356 mii lei

3. In opinia noastra, situatiile financiare consolidate si individuale anexate ofera o imagine fidela a pozitiei financiare consolidate a Grupului, respectiv a pozitiei financiare neconsolidate a Bancii la data de 31 decembrie 2022 precum si a performantei sale financiare consolidate, respectiv neconsolidate si a fluxurilor de mijloace banesti consolidate, respectiv neconsolidate ale acesteia pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara ("SIRF").

©2023 KPMG Moldova SRL, a Moldovan limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved. 000085

Baza opiniei

4. Am desfasurat auditul nostru in conformitate cu Standardele Internationale de Audit ("ISA") si Legea nr.271/2017 cu modificarile si completarile ulterioare ("Legea"). Responsabilitatile noastre in baza acestor standarde si reglementari sunt descrise detaliat in sectiunea *Responsabilitatile auditorului intr-un audit al situatiilor financiare consolidate si individuale* din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca si Grup, conform *Codului Etic al Profesionistilor Contabili (inclusiv Standardele Internationale privind Independenta) emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili ("codul IESBA")* si conform cerintelor de etica profesionala relevante pentru auditul situatiilor financiare consolidate si individuale din Republica Moldova, inclusiv Legea, si ne-am indeplinit celelalte responsabilitati de etica profesionala, conform acestor cerinte si conform codului IESBA. Credem ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a furniza o baza a opiniei noastre.

Alte informatii – Raportul Anual

5. Conducerea Bancii este responsabila pentru intocmirea si prezentarea altor informatii. Acele alte informatii cuprind Raportul Anual, dar nu cuprind situatiile financiare consolidate si individuale si raportul auditorului cu privire la acestea.

   Opinia noastra cu privire la situatiile financiare consolidate si individuale nu acopera acele alte informatii si, cu exceptia cazului in care se mentioneaza explicit in raportul nostru, nu exprimam niciun fel de concluzie de asigurare cu privire la acestea.

   In legatura cu auditul situatiilor financiare consolidate si individuale, responsabilitatea noastra este sa citim acele alte informatii si, in acest demers, sa apreciem daca acele alte informatii sunt semnificativ neconcordante cu situatiile financiare consolidate si individuale sau cu cunostintele pe care noi le-am obtinut in cursul auditului, sau daca ele par a fi denaturate semnificativ.

   In ceea ce priveste Raportul Anual am citit si raportam daca Raportul Anual este intocmit, in toate aspectele semnificative, in conformitate cu prevederile legislatiei aplicabile si anume Legea contabilitatii si raportarii financiare nr.287/2017, articolul 23, punctele 2 – 4, si articolul 30, punctele 1 si 2a).

   In baza exclusiv a activitatilor care trebuie desfasurate in cursul auditului situatiilor financiare consolidate si individuale, in opinia noastra, in toate aspectele semnificative:

   a) Informatiile prezentate in Raportul Anual pentru perioada de gestiune pentru care au fost intocmite situatiile financiare consolidate si individuale sunt in concordanta cu situatiile financiare consolidate si individuale;

   b) Raportul Anual a fost intocmit in conformitate cu Legea contabilitatii si raportarii financiare nr.287/2017, articolul 23, punctele 2 – 4, si articolul 30, punctele 1 si 2a).

   In plus, in baza cunostintelor si intelegerii noastre cu privire la Banca si la Grup si la mediul acestora, obtinute in cursul auditului, ni se cere sa raportam daca am identificat denaturari semnificative in Raportul Anual. Nu avem nimic de raportat cu privire la acest aspect.

Responsabilitatile conducerii si ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare consolidate si individuale

6. Conducerea Bancii este responsabila pentru intocmirea situatiilor financiare consolidate si individuale care sa ofere o imagine fidela in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara si pentru controlul intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare consolidate si individuale lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare.

CF

7. In intocmirea situatiilor financiare consolidate si individuale, conducerea este responsabila pentru evaluarea capacitatii Bancii si a Grupului de a-si continua activitatea, pentru prezentarea, daca este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activitatii si pentru utilizarea contabilitatii pe baza continuitatii activitatii, cu exceptia cazului in care conducerea fie intentioneaza sa lichideze Banca sau Grupul sau sa opreasca operatiunile, fie nu are nicio alternativa realista in afara acestora.

8. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiara al Bancii si al Grupului.

Responsabilitatile auditorului intr-un audit al situatiilor financiare consolidate si individuale

9. Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare consolidate si individuale, in ansamblu, sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare si in emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garantie a faptului ca un audit desfasurat in conformitate cu ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate de frauda sau de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, individual sau cumulat, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor, luate in baza acestor situatii financiare consolidate si individuale.

10. Ca parte a unui audit efectuat in conformitate cu ISA, exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare consolidate si individuale, cauzata fie de frauda, fie de eroare, proiectam si executam proceduri de audit ca raspuns la respectivele riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a furniza o baza a opiniei noastre. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune complicitate, fals, omisiuni intentionate, declaratii false si eludarea controlului intern.

- Obtinem o intelegere a controlului intern relevant pentru audit, in vederea proiectarii de proceduri de audit adecvate circumstantelor, dar fara a avea scopul de a exprima o opinie cu privire la eficacitatea controlului intern al Bancii si al Grupului.

- Evaluam gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate si caracterul rezonabil al estimarilor contabile si al prezentarilor de informatii aferente realizate de catre conducere.

- Concluzionam cu privire la gradul de adecvare a utilizarii de catre conducere a contabilitatii pe baza continuitatii activitatii si, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea pune in mod semnificativ la indoiala capacitatea Bancii si a Grupului de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia in raportul auditorului asupra prezentarilor de informatii aferente din situatiile financiare consolidate si individuale sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina Banca si Grupul sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.

- Evaluam in ansamblu prezentarea, structura si continutul situatiilor financiare consolidate si individuale, inclusiv prezentarile de informatii, si masura in care situatiile financiare consolidate si individuale reflecta tranzactiile si evenimentele care stau la baza acestora intr-o maniera care sa rezulte intr-o prezentare fidela.

- Obtinem probe de audit suficiente si adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor de afaceri din cadrul Grupului, pentru a exprima o opinie cu privire la situatiile financiare consolidate. Suntem responsabili pentru coordonarea, supravegherea si executarea auditului grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

11. Comunicam cu persoanele responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, cu privire la aria planificata si programarea in timp a auditului, precum si principalele constatari ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului.

30 mai 2023

Pentru si in numele ICS KPMG Moldova S.R.L.:

Nicoleta Rusu

inregistrat in registrul public electronic
al auditorilor financiari cu Nr.0802064

Auditor licentiat pentru auditul general
Certificat de calificare a auditorului Seria AG,
Nr.000064

Auditor licentiat pentru auditul institutiilor financiare
Certificat de calificare al auditorului institutiilor financiare
Seria AIF, Nr.0007

Administrator ICS KPMG Moldova S.R.L.

Cezar Furtuna

Partener

ICS KPMG Moldova S.R.L.

Bd. Stefan cel Mare 171/1, et. 8
MD-2004, Chisinau
Republica Moldova

inregistrat in registrul public electronic
al firmelor de audit cu Nr.1903038

La 31 decembrie	Note	CONSOLIDAT 2022 MII LEI	CONSOLIDAT 2021 MII LEI	BANCA 2022 MII LEI	BANCA 2021 MII LEI
ACTIVE					
Active în valută străină					
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 982 903	36 355 688	33 982 898	36 355 686
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	32 677 071	51 631 595	32 677 071
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	4 437 431	4 445 897	4 437 431
Aur monetar	8	82 312	75 976	82 312	75 976
Alte active	15	-	6 151	-	6 151
		90 142 707	73 552 317	90 142 702	73 552 315
Active în monedă națională					
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	112	68	-	-
Instrumente derivate	9	-	199	-	199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 581 987	14 776 232	14 552 763	14 751 047
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	20 441	19 757	20 441
Investiții în filiale	12	-	-	24 000	24 000
Imobilizări corporale	14	61 214	56 477	59 795	55 651
Imobilizări necorporale	14	30 583	32 051	30 531	31 990
Active privind impozitul pe profit amânat		14	18	-	-
Alte active	15	29 159	9 152	28 856	8 851
		14 722 826	14 894 638	14 715 702	14 892 179
TOTAL ACTIVE		104 865 533	88 446 955	104 858 404	88 444 494
OBLIGAȚIUNI					
Obligațiuni în valută străină					
Disponibilități ale Guvernului RM	17	2 266 555	7 681 855	2 266 555	7 681 855
Disponibilități ale băncilor	18	17 572 047	10 732 733	17 572 047	10 732 733
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 666 435	5 950 251	5 666 435	5 950 251
Alte obligațiuni	20	4 560	6 322	2 984	5 563
		25 509 597	24 371 161	25 508 021	24 370 402
Obligațiuni în monedă națională					
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	34 754 559	37 781 903	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	6 868 549	6 753 701	6 868 549	6 753 701
Disponibilități ale băncilor	18	19 619 206	12 050 488	19 619 206	12 050 488
Disponibilități ale altor clienți	20	66 932	249 668	69 783	252 902
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	3 703 827	6 616 846	3 703 827
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	632	5 061	632	5 061
Instrumente derivate	9	2 731	-	2 731	-
Alte obligațiuni	20	52 792	189 830	52 229	189 487
		71 009 591	57 707 134	71 011 879	57 710 025
TOTAL OBLIGAȚIUNI		96 519 188	82 078 295	96 519 900	82 080 427

Continuare

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

La 31 decembrie	Note	CONSOLIDAT 2022 MII LEI	CONSOLIDAT 2021 MII LEI	BANCA 2022 MII LEI	BANCA 2021 MII LEI
CAPITAL ȘI REZERVE					
Capital autorizat	21	1 124 372	1 124 372	1 124 372	1 124 372
Fondul general de rezervă	21	1 748 214	2 248 745	1 748 214	2 248 745
Total capital statutar		**2 872 586**	**3 373 117**	**2 872 586**	**3 373 117**
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	21	5 493 557	2 807 006	5 493 557	2 807 006
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		178 427	178 427	178 427	178 427
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	21	36 749	30 413	36 749	30 413
Alte rezerve	21	(238 690)	(20 771)	(242 815)	(24 896)
Rezultatul filialei atribuibil Băncii	21	3 195	-	-	-
		5 473 238	**2 995 075**	**5 465 918**	**2 990 950**
Capital și rezerve atribuibile Băncii		**8 345 824**	**6 368 192**	**8 338 504**	**6 364 067**
Interese care nu controlează	12	521	468	-	-
TOTAL CAPITAL ȘI REZERVE		**8 346 345**	**6 368 660**	**8 338 504**	**6 364 067**
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		**104 865 533**	**88 446 955**	**104 858 404**	**88 444 494**

Notele 1-35 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale.

Aceste situații financiare consolidate și individuale au fost aprobate pe data de 29 mai 2023 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Vacarița
Director al Departamentului buget, finanțe și contabilitate, Contabil-șef

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

	Note	CONSOLIDAT		BANCA	
		2022	2021	2022	2021
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi din activele oficiale de rezervă					
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	23	375 587	19 328	375 587	19 328
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	23	545 090	155 351	545 090	155 351
		920 677	174 679	920 677	174 679
Venituri din dobânzi din instrumente în monedă națională					
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	23	274 580	2 700	273 485	2 700
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	23	835 509	731 764	832 356	730 479
Venituri din dobânzi la alte disponibilități	23	7	-	-	-
		1 110 096	734 464	1 105 841	733 179
Venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective		2 030 773	909 143	2 026 518	907 858
Cheltuieli cu dobânzi în monedă națională					
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	24	(2 370 648)	(216 324)	(2 370 648)	(216 324)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	24	(412 892)	(149 487)	(415 492)	(152 087)
		(2 783 540)	(365 811)	(2 786 140)	(368 411)
Cheltuieli cu dobânzi în valută străină					
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	24	(26 142)	(17 141)	(26 142)	(17 141)
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt	24	(33 676)	(88 826)	(33 676)	(88 826)
		(59 818)	(105 967)	(59 818)	(105 967)
Cheltuieli cu dobânzi		(2 843 358)	(471 778)	(2 845 958)	(474 378)
Alte cheltuieli similare	24	(286)	(124)	(206)	(103)
(Cheltuieli)/venituri nete din dobânzi și alte cheltuieli similare*		(812 871)	437 241	(819 646)	433 377
Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase*	25	3 342 272	947 677	3 342 404	947 678
(Pierderi)/ venituri din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere*	26	(3 618)	1 414	(3 618)	1 414
(Pierderi)/ venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	27	(21 605)	2 544	(21 605)	2 544
Alte venituri	28	78 800	87 328	72 653	81 809
Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare	4	(39 347)	(47 930)	(39 368)	(47 999)
Cheltuieli cu personalul	30	(227 187)	(170 344)	(220 261)	(164 151)
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	30	(27 528)	(114 581)	(27 528)	(114 581)
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	30	(28 635)	(27 183)	(27 908)	(26 419)
Alte cheltuieli operaționale	30	(64 186)	(42 873)	(62 767)	(41 925)
Profit până la impozitare		2 196 095	1 073 293	2 192 356	1 071 747
Cheltuieli privind impozitul pe profit a filialei		(491)	(145)	-	-
PROFIT NET		2 195 604	1 073 148	2 192 356	1 071 747
Din activitatea Băncii		2 192 356	1 071 747	2 192 356	1 071 747
Din activitatea filialei		3 248	1 401	-	-

**A se vedea Nota 2.1*

Continuare

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

	Note	CONSOLIDAT		BANCA	
		2022	2021	2022	2021
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Alte venituri globale					
Elemente care sunt sau pot fi redistribuite în profit sau pierdere					
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	(220 734)	(29 524)	(220 734)	(29 524)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	610	1 040	610	1 040
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	2 205	269	2 205	269
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		**1 977 685**	**1 044 933**	**1 974 437**	**1 043 532**
Atribuibil Băncii		1 977 632	1 044 910	1 974 437	1 043 532
Atribuibil intereselor care nu controlează		53	23	-	-
DETERMINAREA (PIERDERII TOTALE)/ PROFITULUI DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE					
PROFIT NET din activitatea Băncii		**2 192 356**	**1 071 747**	**2 192 356**	**1 071 747**
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	25, 26	(2 686 551)	(778 389)	(2 686 551)	(778 389)
(Defalcarea)/ acoperirea (veniturilor)/ pierderilor nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase	25	(6 336)	910	(6 336)	910
(PIERDERE TOTALĂ)/PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE		**(500 531)**	**294 268**	**(500 531)**	**294 268**

Notele 1-35 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale.

Aceste situații financiare consolidate și individuale au fost aprobate pe data de 29 mai 2023 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Vacarița
Director al Departamentului buget, finanțe și contabilitate, Contabil-șef

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

	Note	CONSOLIDAT		BANCA	
		2022	2021	2022	2021
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională					
Profit net		2 195 604	1 073 148	2 192 356	1 071 747
Ajustări pentru:					
Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	14	28 635	27 183	27 908	26 419
Provizioane aferente concediilor neutilizate		5 968	432	5 984	507
Provizioane privind litigiile alte riscuri		200	-	-	-
Venituri din operațiuni cu imobilizări intrate cu titlu gratuit		(548)	(603)	(548)	(548)
Venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase	25	(2 694 251)	(777 312)	(2 694 251)	(777 312)
(Venituri) /pierderi din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea just prin profit sau pierdere		3 618	(1 414)	3 618	(1 414)
Pierderi așteptate din deprecierea activelor financiare		39 347	47 930	39 368	47 999
Venituri din dobânzi	23	(2 030 773)	(909 143)	(2 026 518)	(907 858)
Cheltuieli cu dobânzi	24	2 843 644	471 902	2 846 164	474 481
Venituri nete realizate din operațiuni valutare	25	(648 021)	(170 365)	(648 153)	(170 366)
Cheltuieli privind impozitul pe profit al filialei		491	145	-	-
		(256 086)	**(238 097)**	**(254 072)**	**(236 345)**
(Majorarea)/diminuarea netă a activelor operaționale					
Valori mobiliare emise de Guvernul RM		475 637	906 359	484 670	902 561
Depozite la termen în valută străină		(2 859 177)	5 493 787	(2 859 177)	5 493 787
Active în organizații financiare internaționale		116 571	(162 808)	116 571	(162 807)
Credite acordate băncilor și altor persoan		684	(2 084)	684	(2 084)
Valori mobiliare investiționale		(16 978 911)	1 070 141	(16 978 911)	1 070 141
Alte active		1 721	(1 818)	1 709	(1 802)
		(19 243 475)	7 303 577	**(19 234 454)**	**7 299 796**
Majorarea/(diminuarea) netă a datoriilor operaționale					
Moneda națională în circulație		3 027 344	1 692 658	3 027 344	1 692 658
Disponibilități ale Guvernului RM		(5 408 648)	4 670 072	(5 408 648)	4 670 072
Disponibilități ale băncilor		13 718 748	475 824	13 718 748	475 824
Certificate emise de BNM		2 897 303	(2 679 986)	2 897 303	(2 679 986)
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale		(456 691)	(750 876)	(456 691)	(750 876)
Alte obligațiuni		(180 783)	180 092	(181 141)	178 605
		13 597 273	**3 587 784**	**13 596 915**	**3 586 297**
Dobânzi încasate		2 537 487	1 034 376	2 534 704	1 033 292
Dobânzi plătite		(2 583 812)	(431 382)	(2 586 332)	(433 941)
Impozit pe venit achitat		(425)	-	-	-
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		(5 949 038)	11 256 258	(5 943 239)	11 249 099

Continuare

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

	Note	CONSOLIDAT 2022 MII LEI	CONSOLIDAT 2021 MII LEI	BANCA 2022 MII LEI	BANCA 2021 MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții					
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(28 337)	(16 630)	(28 260)	(16 476)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		**(28 337)**	**(16 630)**	**(28 260)**	**(16 476)**
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară					
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(147 134)	(406 983)	(147 134)	(406 983)
Plați de principal privind datoriile de leasing		(1 672)	(1 724)	(1 153)	(1 169)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		**(148 806)**	**(408 707)**	**(148 287)**	**(408 152)**
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		1 058 352	(453 228)	1 058 376	(453 223)
(Descreșterea)/ creșterea numerarului și echivalentelor de numerar		**(5 067 829)**	**10 377 693**	**(5 061 410)**	**10 371 248**
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		**31 223 434**	**20 845 741**	**31 216 898**	**20 845 650**
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie		**26 155 605**	**31 223 434**	**26 155 488**	**31 216 898**

Analiza numerarului și echivalentelor de numerar la 31 decembrie	Note	2022 MII LEI	2021 MII LEI	2022 MII LEI	2021 MII LEI
Conturi în valută străină	5	5	2	-	-
Conturi în moneda națională	5	112	68	-	-
Numerar în valută străină	5	2 140 643	808 094	2 140 643	808 094
Conturi "Nostro"	5	4 155 027	6 567 646	4 155 027	6 567 646
Depozite la termen în valută străină	5	19 022 587	23 198 596	19 022 587	23 198 596
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	5	837 231	649 028	837 231	642 562
		26 155 605	**31 223 434**	**26 155 488**	**31 216 898**

Notele 1-35 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

CONSOLIDAT 31 decembrie 2022	Note	Capital autorizat MII LEI	Fondul general de rezervă MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluare a metalelor prețioase MII LEI	Profit disponibil pentru distribuire / (Pierdere totală) MII LEI	Alte rezerve MII LEI	Interese care nu controlează MII LEI	Total capital și rezerve MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2022		1 124 372	2 248 745	2 807 006	178 427	30 413	-	(20 771)	468	6 368 660
Profit net		-	-	2 686 551	-	6 336	(497 336)	-	53	2 195 604
- din activitatea Băncii		-	-	2 686 551	-	6 336	(500 531)	-	-	2 192 356
- din activitatea filialei		-	-	-	-	-	3 195	-	53	3 248
Alte venituri globale:										
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	(220 734)	-	(220 734)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	610	-	610
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	2 205	-	2 205
Alte (pierderi) globale, total		-	-	-	-	-	-	(217 919)	-	(217 919)
Rezultat global la finele perioadei		-	-	2 686 551	-	6 336	(497 336)	(217 919)	53	1 977 685
Distribuirea profitului/ (Acoperirea pierderilor)										
Utilizarea fondului general de rezervă	22	-	(500 531)	-	-	-	500 531	-	-	-
Rezultatul filialei		-	-	-	-	-	(3 195)	3 195	-	-
Sold la 31 decembrie 2022		1 124 372	1 748 214	5 493 557	178 427	36 749	-	(235 495)	521	8 346 345

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

CONSOLIDAT	Note	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluare a metalelor prețioase	Profit disponibil pentru distribuire / (Pierdere totală)	Alte rezerve	Interese care nu controlează	Total capital și rezerve
31 decembrie 2021		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2021		1 075 328	2 150 655	2 028 617	178 427	31 323	-	6 066	445	5 470 861
Profit net		-	-	778 389	-	(910)	295 646	-	23	1 073 148
- din activitatea Băncii		-	-	778 389	-	(910)	294 268	-	-	1 071 747
- din activitatea filialei		-	-	-	-		1 378	-	23	1 401
Alte venituri globale:										
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	(29 524)	-	**(29 524)**
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	1 040	-	**1 040**
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	269	-	**269**
Alte (pierderi) globale, total		-	-	-	-	-	-	(28 215)	-	**(28 215)**
Rezultat global la finele perioadei		-	-	778 389	-	(910)	295 646	(28 215)	23	**1 044 933**
Distribuirea profitului/ (Acoperirea pierderilor)										
Majorarea capitalului autorizat	22	49 044	-	-	-	-	(49 044)	-	-	-
Majorarea fondului general de rezervă	22	-	98 090	-	-	-	(98 090)	-	-	-
Profit alocat bugetului de stat	22	-	-	-	-	-	(147 134)	-	-	**(147 134)**
Rezultatul filialei		-	-	-	-	-	(1 378)	1 378	-	-
Sold la 31 decembrie 2022		1 124 372	2 248 745	2 807 006	178 427	30 413	-	(20 771)	468	6 368 660

Semn pentru Identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

BANCA 31 decembrie 2022	Note	Capital autorizat MII LEI	Fondul general de rezervă MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluare a metalelor prețioase MII LEI	Profit disponibil pentru distribuire / (Pierdere totală) MII LEI	Alte rezerve MII LEI	Total capital și rezerve MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2022		**1 124 372**	**2 248 745**	**2 807 006**	**178 427**	**30 413**	**-**	**(24 896)**	**6 364 067**
Profit net		-	-	2 686 551	-	6 336	(500 531)	-	**2 192 356**
Alte venituri globale:									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	(220 734)	**(220 734)**
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	610	**610**
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	2 205	**2 205**
Alte (pierderi) globale, total		-	-	-	-	-	-	(217 919)	(217 919)
Rezultat global la finele perioadei		-	-	**2 686 551**	-	**6 336**	**(500 531)**	**(217 919)**	**1 974 437**
Distribuirea profitului/ (Acoperirea pierderilor)									
Utilizarea fondului general de rezervă	22	-	(500 531)	-	-	-	500 531	-	-
Sold la 31 decembrie 2022		**1 124 372**	**1 748 214**	**5 493 557**	**178 427**	**36 749**	**-**	**(242 815)**	**8 338 504**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

BANCA 31 decembrie 2021	Note	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	Profit disponibil pentru distribuire/ (Pierdere totală)	Alte rezerve	Total capital și rezerve
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2021		1 075 328	2 150 655	2 028 617	178 427	31 323	-	3 319	5 467 669
Profit net		-	-	778 389	-	(910)	294 268	-	1 071 747
Alte venituri globale:									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	(29 524)	**(29 524)**
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	1 040	**1 040**
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	21	-	-	-	-	-	-	269	**269**
Alte (pierderi) globale, total		-	-	-	-	-	-	(28 215)	**(28 215)**
Rezultat global la finele perioadei		-	-	778 389	-	(910)	294 268	(28 215)	**1 043 532**
Distribuirea profitului/ (Acoperirea pierderilor)									
Majorarea capitalului autorizat	22	49 044	-	-	-	-	(49 044)	-	-
Majorarea fondului general de rezervă	22	-	98 090	-	-	-	(98 090)	-	-
Profit alocat bugetului de stat	22	-	-	-	-	-	(147 134)	-	**(147 134)**
Sold la 31 decembrie 2021		**1 124 372**	**2 248 745**	**2 807 006**	**178 427**	**30 413**	**-**	**(24 896)**	**6 364 067**

Notele 1-35 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova şi a sucursalelor băncilor din alte state, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emitere a monedei electronice, prestează băncilor şi altor instituții eligibile servicii de clearing şi de plată, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: *Consiliul de supraveghere* și *Comitetul executiv*. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere ale Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Banca deține o cotă de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (în continuare DCU sau filială), entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018. Activitatea DCU este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016*. În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, DCU desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat, certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei și valorilor mobiliare corporative ale societăților pe acțiuni.

Sediul Băncii este situat pe bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Sediul DCU este situat pe bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, nr. 57/1, Chișinău, Republica Moldova.

Situațiile financiare consolidate sunt întocmite pentru grupul Banca și filiala acesteia, numite în continuare pe parcursul situațiilor financiare consolidate "Grup", iar situațiile financiare individuale sunt întocmite pentru activitatea Băncii.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare consolidate și individuale ale Grupului și Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB).

Situațiile financiare consolidate și individuale sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu *Standardele Internaționale de Raportare Financiară*, *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei* și *Legea contabilității și raportării financiare* și întocmește Situațiile financiare consolidate și individuale în conformitate cu acestea.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

2. Baza de întocmire (continuare)

Situațiile financiare consolidate și individuale (în continuare "Situații financiare") sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția elementelor evaluate la valoarea justă care cuprind activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (în continuare AERG) și instrumentele financiare derivate (forward și swap valutar) evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil consolidat și individual au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de IFRS 9 „Instrumente financiare". Această prezentare oferă o înțelegere mai clară a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii, considerând specificul activității acesteia.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil consolidat și individual corespunde unor anumite categorii clasificate în conformitate cu IFRS 9 "Instrumente financiare", acestea fiind expuse în Notele la situațiile financiare consolidate și individuale (în continuare "Note la situațiile financiare").

În conformitate cu paragraful 10 al IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare", Banca a ales să păstreze denumirea „Situația consolidată și individuală a rezultatului global" (în continuare "Situația rezultatului global") și „Bilanțul contabil consolidat și individual" (în continuare "Bilanțul contabil") ca și în situațiile financiare din anii precedenți, reflectând mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare, dar și asigurând consecvența prezentării informațiilor față de anii precedenți.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări, prezumții și raționamente în determinarea sumelor înregistrate în situațiile financiare. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii situațiilor financiare.

Informațiile privind raționamentele efectuate în aplicarea politicilor contabile care au cel mai semnificativ impact asupra valorilor recunoscute în aceste situații financiare sunt următoarele:

a. Clasificarea activelor financiare

Clasificarea activelor financiare conform IFRS 9 implică identificarea și evaluarea modelului de afaceri în care se încadrează activele deținute și evaluarea aspectului dacă termenele contractuale ale instrumentului financiar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (testul "DPPD" sau "SPPI"). Detalii sunt prezentate în Nota 3.e și 4.

b. Tratamentul contabil al aurului monetar

IFRS nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar, în calitate de activ de rezervă. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori" și Cadrul conceptual de raportare financiară revizuit, Banca a folosit raționamente semnificative în aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare. Detalii sunt prezentate în Nota 3.c.

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

2. Baza de întocmire (continuare)

c. Tratamentul contabil al activelor și datoriilor cu FMI

Considerând specificul și unicitatea relațiilor și tranzacțiilor băncilor centrale cu FMI, în relația mandată de a reprezenta Republica Moldova în relațiile cu FMI, participația strategică în FMI, tratamentul contabil și recunoașterea activelor și datoriilor din relațiile cu FMI implică aplicarea raționamentelor semnificative de către conducerea Băncii, acestea fiind detaliate în Nota 3.d și Nota 7.

d. Tratamentul contabil aplicabil obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016

Raționamentele semnificative aplicate în determinarea tratamentului contabil al portofoliului obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în calitate de instrument financiar unic aplicate de către conducerea Băncii sunt descrise în Nota 10.

e. Estimarea pierderilor de credit așteptate

Aplicarea modelului pierderilor de credit așteptate implică asumarea și aplicarea raționamentelor și prezumțiilor semnificative în determinarea "creșterii semnificative a riscului de credit" de la recunoașterea inițială a activului, încorporarea condițiilor economice viitoare în modelele de depreciere, precum și selectarea și aprobarea modelelor utilizate în evaluarea pierderilor de credit așteptate. Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea pierderilor de credit așteptate ale instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 3.g. și Nota 4.2.

Informațiile privind prezumțiile și incertitudinile estimărilor care au un risc semnificativ al unor ajustări materiale asupra situațiilor financiare pentru perioada de raportare sunt:

- **Pierderi de credit așteptate**

Prezumțiile semnificative aferente modelului pierderilor de credit așteptate pentru activele evaluate la valoarea justă prin AERG și activele evaluate la cost amortizat sunt datele de intrare ale modelelor de depreciere aprobate, inclusiv încorporarea condițiilor economice viitoare.

- **Valoarea justă a instrumentelor financiare și clasificarea în nivele de ierarhie**

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare înregistrate în bilanțul contabil nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active, dacă este cazul. Dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ determinarea pieței active pe instrumente financiare similare, analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducere. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Grup și Bancă sunt prezentate în Nota 3.f. și Nota 13.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

2. Baza de întocmire (continuare)

2.1 Reclasificări și retratări

Reclasificarea unor categorii de venituri și cheltuieli

La 31 decembrie 2022, Conducerea Băncii a decis să aducă îmbunătățiri în prezentarea informațiilor în Situația consolidată și individuală a rezultatului global, care ar prezenta mai adecvat și fiabil poziția și performanța Grupului și a Băncii, prin includerea unei linii suplimentare de prezentare a veniturilor sau pierderilor nete din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Astfel, în scopul asigurării comparabilității datelor, reclasificarea dată a fost aplicată și pentru perioada de raportare încheiată la 31 decembrie 2021.

În baza deciziei expuse mai sus, au fost înregistrate următoarele reclasificări:

CONSOLIDAT

	31 decembrie 2021 raportat	Reclasificări	31 decembrie 2021 reclasificat
	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Alte venituri similare	1 568	(1 568)	-
Venituri nete din dobânzi și alte cheltuieli similare	438 809	(1 568)	437 241
Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	947 523	154	947 677
Venituri din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	-	1 414	1 414

BANCA

	31 decembrie 2021 raportat	Reclasificări	31 decembrie 2021 reclasificat
	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Alte venituri similare	1 567	(1 567)	-
Venituri nete din dobânzi și alte cheltuieli similare	434 944	(1 567)	433 377
Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	947 525	153	947 678
Venituri din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	-	1 414	1 414

Modificarea de structură prezentată mai sus nu a avut impact asupra rezultatului financiar raportat și urmăresc prezentarea situațiilor financiare într-o manieră mai relevantă și adecvată, în conformitate cu cerințele IFRS 7 "Instrumente financiare: Informații de furnizat".

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative

Politicile contabile semnificative expuse mai jos au fost aplicate consecvent de către Grup și Bancă pentru toate perioadele prezentate în aceste Situații financiare.

a. Reevaluarea soldurilor și tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data de raportare, activele monetare și datoriile denominate în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc la data de raportare. În perioadele de raportare, cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele de referință a fost următorul:

	Anul 2022		Anul 2021	
	mediu pe perioadă	la finele perioadei	mediu pe perioadă	la finele perioadei
USD/MDL	18,9032	19,1579	17,6816	17,7452
EUR/MDL	19,8982	20,3792	20,9255	20,0938
GBP/MDL	23,3620	23,0402	24,3281	23,9321
XDR/MDL	25,2842	25,4962	25,1895	24,8361
XAU/MDL	1 093,7311	1 110,3257	1 022,8484	1 024,8562

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în situația rezultatului global în venituri și pierderi realizate din diferențe de curs valutar (Nota 3.z și Nota 25).

b. Mijloace bănești și echivalente de numerar

Pentru întocmirea Situației fluxurilor de mijloace bănești, numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerarul în valută străină deținut în casă, conturile "Nostro" și plasamentele pe termen scurt în alte bănci și valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării. În Bilanțul contabil numerarul este recunoscut la valoare nominală, iar plasamentele pe termen scurt în bănci sunt recunoscute la cost amortizat și sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în moneda națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

c. Aur monetar

Aurul în Bancă se păstrează în lingouri care corespund cerințelor de certificare internațională și de tranzacționare pe piața monetară. Fiind component al activelor oficiale de rezervă, aurul este considerat activ monetar.

Pornind de la caracteristicile expuse mai sus, conducerea Băncii conștientizează că IFRS nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori" și Cadrul conceptual de raportare financiară revizuit, Banca a determinat ca fiind relevantă aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare și prezentarea dezvăluirilor aferente aurului, în calitatea sa de activ monetar, în componența instrumentelor financiare. Aurul monetar se recunoaște inițial la valoarea justă plus costul de tranzacționare. Ulterior, aurul monetar se reevaluează zilnic conform prețului stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

Reflectarea în evidența contabilă a aurului se efectuează conform metodei costului mediu ponderat. Veniturile și pierderile din reevaluarea aurului monetar la valoarea justă sunt recunoscute în situația rezultatului global și raportate în *Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase.*

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

d. Active în organizații financiare internaționale

Activele în organizații financiare internaționale includ contribuția RM în cota la Fondul Monetar internațional (FMI) și disponibilitățile în D.S.T ale Băncii Naționale a Moldovei la Fondul Monetar internațional (FMI).

Contribuția RM în cota la FMI reprezintă cota de participație a Republicii Moldova la FMI și reprezintă o investiție strategică. Contribuția RM în cota la FMI este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL cu reevaluarea lunară, în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare, la cursul XDR față de leul moldovenesc, calculat de FMI. Valoarea cotei fiind stabilită în XDR aproximează cel mai bine valoarea justă a acesteia, deoarece este prețul la care cotele sunt „cumpărate și vândute", similar celei mai recente revizuiri ale cotelor la FMI.

Considerând că IFRS nu prevăd tratament aliniat pentru contabilitatea cotelor la FMI, se ia în considerare cel mai apropiat echivalent. Cota este o formă de participare în Fondul Monetar Internațional și, prin urmare, are o anumită analogie cu o participație la capitalul unei entități (instrumente de capital). Cota RM la FMI fiind o participație strategică, conducerea Băncii a ales să aplice evaluarea la valoarea justă prin AERG.

Conform Hotărârii Parlamentului HP 1107/1997 de aderare a Republicii Moldova la FMI și Statutului FMI, Banca a fost împuternicită să fie agentul Republicii Moldova la FMI, agentul fiscal și depozitarul FMI în Republica Moldova. Parlamentul, în temeiul HP 1107/1997 și Legii BNM 548/1995 a împuternicit Banca să efectueze, în numele Republicii Moldova, toate operațiunile şi tranzacțiile autorizate conform prevederilor statutului FMI și să primească orice sumă care poate fi plătită sau transferată Republicii Moldova în operațiunile şi tranzacțiile autorizate conform diferitelor prevederi ale Statutului FMI.

Subscrierile la Cota FMI sunt efectuate de către Banca Națională a Moldovei, în temeiul Legii nr. 548/1995 și legilor speciale, prin care Banca e mandatată să își asume toate obligațiile pentru efectuarea subscrierii la FMI conform cerințelor Fondului.

Banca Națională ca agent al Republicii Moldova poate să-şi asume obligații şi să execute tranzacții ce țin de participarea Republicii Moldova la organizațiile internaționale, inclusiv FMI. Poziția de guvernator al Republicii Moldova în cadrul Consiliului de Guvernatori al FMI este deținută de către guvernatorul Băncii, iar cea de guvernator supleant – de către prim-viceguvernatorul Băncii.

Considerând că Banca este împuternicită prin lege să reprezinte Republica Moldova la FMI, să-și asume și să efectueze operațiuni cu FMI, să efectueze subscrierile cotei la FMI, să încaseze sume în numele Republicii Moldova de la FMI, să desemneze reprezentanții săi în organul de conducere al FMI, precum și să acționeze în calitate de agent fiscal și depozitar al FMI, în relația operațiunilor Republicii Moldova cu FMI, cu excepția celor direct atribuibile Guvernului Republicii Moldova, Banca reprezintă principal și recunoaște activele și datoriile din aceste operațiuni în bilanțul său contabil.

Disponibilitățile în D.S.T reprezintă contul curent deschis la FMI care este evaluat la cost amortizat, fiind de natura plasamentelor pe termen scurt.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Instrumente financiare

Instrumentele financiare ale Băncii cuprind:

- Numerar și plasamente pe termen scurt
- Active în organizații financiare internaționale
- Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova
- Credite acordate băncilor și altor persoane
- Valori mobiliare investiționale
- Investiții în filiale
- Instrumente derivate
- Moneda națională în circulație
- Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova
- Disponibilități ale băncilor și ale altei clientele
- Certificate emise de Banca Națională a Moldovei
- Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Instrumentele financiare ale filialei cuprind în exclusivitate valori mobiliare de stat.

Recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Activele și datoriile financiare nederivate sunt recunoscute în Bilanțul contabil utilizând contabilitatea la data decontării, atunci când instrumentele sunt primite sau livrate (instrumentele măsurate la cost amortizat: plasamente, credite acordate, valorile mobiliare de stat procurate prin reemisiune). Cumpărările și vânzările standard ale activelor și datoriilor financiare sunt recunoscute la data decontării (procurările de valori mobiliare investiționale măsurate la valoarea justă prin AERG, certificatele BNM).

Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

Un activ financiar este derecunoscut atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de mijloace bănești care decurg din activul financiar sau când transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de mijloace bănești din activul financiar într-o tranzacție în care, substanțial, toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului financiar sunt transferate. O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligațiunile contractuale aferente datoriei financiare au fost stinse sau anulate, sau au expirat.

Modificarea substanțială a activelor și datoriilor financiare

O modificare substanțială a condițiilor unui instrument financiar (activ sau datorie) existent sau a unei părți a acestuia (fie că se poate sau nu atribui dificultăților financiare în care se află debitorul) este contabilizată drept o derecunoaștere a instrumentului financiar inițial și recunoașterea unui instrument financiar nou. O modificare substanțială a condițiilor unui instrument financiar este determinată pe baza judecății expert, în primul rând, prin evaluarea factorilor calitativi ai modificării și, ulterior, aplicând evaluarea cantitativă a efectului modificării.

Factorii calitativi care reprezintă o modificare substanțială sunt cel puțin: modificarea valutei instrumentului, introducerea unor factori variabili, care fac ca instrumentul nou să nu mai reprezinte doar plăți de principal și dobândă, și înlocuirea debitorului inițial cu un nou debitor.

Evaluarea factorilor cantitativi se realizează prin cuantificarea efectului modificării asupra fluxurilor de numerar ale instrumentului inițial.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Instrumente financiare (continuare)

Astfel, o modificare a condițiilor se consideră substanțială dacă valoarea prezentă actualizată a fluxurilor de numerar conform noilor condiții, inclusiv orice taxe plătite minus orice taxe primite şi actualizate utilizând rata inițială a dobânzii efective a instrumentului modificat, este cu cel puțin 10% diferită de valoarea prezentă actualizată a fluxurilor de numerar rămase din instrumentul financiar inițial. Evaluarea cantitativă va include toate modificările simultane ale condițiilor instrumentului, modificările, la fel, fiind considerate la nivelul instrumentului total

Clasificarea activelor și datoriilor financiare

La recunoașterea inițială, activele financiare se clasifică în următoarele categorii: active financiare evaluate la cost amortizat, active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG și active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Un activ financiar este evaluat la cost amortizat dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

1) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține activele financiare pentru a colecta fluxurile de mijloace bănești contractuale și
2) termenele contractuale ale activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

Costul amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare este valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată, utilizând metoda dobânzii efective pentru fiecare diferență dintre valoarea inițială și valoarea la scadență și minus orice reducere pentru depreciere.

După recunoașterea inițială, activele financiare evaluate la cost amortizat sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea reducerilor pentru pierderi de credit așteptate. Pierderea de credit așteptată și veniturile din dobânzi sunt recunoscute în situația rezultatului global (Venituri din dobânzi, Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare).

Din categoria activelor evaluate la cost amortizat fac parte valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, creditele acordate băncilor și altor persoane, valorile mobiliare investiționale în valută străină din tranșa de investiții, precum și mijloacele deținute în conturile "Nostro" în valută străină, depozitele la termen în valută străină și disponibilitățile în DST la FMI.

Un activ financiar este evaluat la valoarea justă prin AERG dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

1) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este îndeplinit atât prin colectarea fluxurilor de mijloace bănești contractuale, cât și prin vânzarea activelor financiare și
2) termenele contractuale ale activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

Din această categorie fac parte valorile mobiliare investiționale în valută străină din tranșa de lichiditate, inclusiv valorile mobiliare în valută străină gestionate extern *(a se vedea Nota 4.1 Riscul financiar)* și contribuția RM în cota la FMI.

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI 2023 Initialed for identification

3. **Politici contabile semnificative** (continuare)

e. **Instrumente financiare** (continuare)

Celelalte active financiare, care nu corespund criteriilor de evaluare fie la cost amortizat, fie la valoarea justă prin AERG sunt clasificate și evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Din această categorie fac parte instrumentele derivate (forward și swap).

Datoriile financiare nederivate sunt clasificate și evaluate la cost amortizat, instrumentele derivate înregistrate în conturile de datorie fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Determinarea modelului de afaceri

Modelul de afaceri al unui activ financiar se determină la nivelul portofoliului în care acesta este deținut, portofoliile reflectând cel mai relevant modalitatea de gestiune a activelor și de prezentare a informațiilor către conducere.

La stabilirea modelului de afaceri aferent gestionării diferitelor clase de active financiare din activele oficiale de rezervă (rezerve valutare) se analizează obiectivele de constituire și gestionare a fiecărei tranșe a rezervelor valutare, activitatea aferentă vânzărilor din portofolii (frecvența, volumele și perioadele), factorii pe care se bazează deciziile conducerii în gestiunea activelor de rezervă, parametrii de risc pentru administrarea rezervelor valutare, evaluarea performanței și semnificația relativă a diferitelor surse de venit.

În cazul instrumentelor financiare în moneda națională, care includ, în principal, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și instrumentele de politică monetară (credite acordate băncilor, repo), la stabilirea modelului de afaceri se ține cont de obiectivele deținerii instrumentelor financiare în portofolii, obiectivele de politică monetară, frecvența și volumul vânzărilor din portofolii și de alte particularități ale acestora în baza cadrului legislativ și normativ privind atribuțiile Băncii.

Determinarea caracteristicilor fluxurilor de numerar – exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii

Determinarea caracteristicilor fluxurilor de numerar se aplică la nivel de instrument financiar, pentru a verifica dacă acestea reprezintă doar plăți de principal și dobânzi. În scopul evaluării testului privind caracteristicile fluxurilor de numerar, principalul este definit drept valoarea justă a unui activ financiar la data recunoașterii inițiale, iar dobânda drept remunerarea primită pentru efectul în timp al banilor și riscul de credit asociat principalului pentru o perioadă anumită și pentru alte riscuri și costuri generice (lichiditate, administrative etc.), precum și o anumită rentabilitate, în cazul în care este urmărită conform cadrului legislativ.

În determinarea dacă fluxurile de numerar sunt doar plăți de principal și dobândă, se analizează condițiile contractuale și termenele instrumentului, pentru a identifica dacă există termene care pot modifica timpul sau valoarea fluxurilor de numerar care nu ar respecta termenul de principal și dobânzi. În acest sens, se analizează condițiile de răscumpărare anticipată sau de extindere a termenelor instrumentului (obligațiuni de stat), evenimentele contingente, actualizarea dobânzii pentru instrumentele cu dobândă variabilă sau alte modificări ale instrumentului (instrumente indexate la rata inflației, rate de referințe ajustate cu periodicități diferite de durata ratei etc.) care pot modifica remunerarea pentru efectul în timp al banilor.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Instrumente financiare (continuare)

Reclasificarea activelor și datoriilor financiare

Activele financiare nu sunt reclasificate după recunoașterea inițială, cu excepția cazurilor în care se modifică modelul de afaceri în care este administrat activul respectiv.

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă prețul care ar putea fi încasat pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacție reglementată între participanții de pe piață, la data evaluării. O evaluare la valoarea justă presupune că tranzacția de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc pe piața principală pentru activ sau datorie, în absența unei piețe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin AERG, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind recunoscute în Alte elemente ale rezultatului global, iar la derecunoașterea (vânzarea) acestora fiind reclasificate în situația rezultatului global în categoria Venituri/(pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare. Diferențele de curs valutar aferente reevaluării valorilor mobiliare sunt recunoscute similar în Alte elemente ale rezultatului global, la derecunoaștere (vânzare) fiind reclasificate în Venituri/ (pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar

Considerând caracteristicile specifice ale cotei în FMI (drepturile alocate, modalitatea de aderare și structurarea derecunoașterii, beneficiile alocate) și lipsa pieței și tranzacțiilor cu astfel de instrumente, gradul înalt de siguranță și acceptare pe piața internațională, valoarea contabilă a cotei Republicii Moldova în Fondul Monetar Internațional reprezintă valoarea justă a acesteia.

Valoarea justă a instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat este stabilită utilizând informațiile disponibile pe piață și metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor bănești decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor bănești decontate, fluxurile bănești estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii și rata scontului este o rată de piață la data bilanțului contabil cu condiții și termene similare. Totodată, este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat din curba ratelor curente ale dobânzilor pentru instrumentele care au o piață activă a valorilor mobiliare de stat, ajustate la indicatori relevanți.

La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective. În cazul în care piața activă a valorilor mobiliare de stat este alta decât piața primară (interbancară), valoarea de piață se determină prin metodologii interne și referințe la dobânzile similare ale pieței active pentru instrumentele respective.

Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- **Nivelul 1**: prețurile cotate (neajustate) de pe piețele active pentru activele sau obligațiunile identice.

La această categorie sunt atribuite valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

- Nivelul 2: intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (drept prețuri), fie indirect (derivate din prețuri), bazate pe prețuri indicative ale brokerilor sau prețuri de consens sau indicative ale prestatorilor de servicii de preț (Bloomberg, ICE).

La această categorie sunt atribuite o parte din valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG, care la data de raportare au prețurile externe pentru același titlu care pot fi observate în mod regulat de la un număr rezonabil de creatori de piață care sunt activi în acest titlu, dar aceste prețuri nu reprezintă prețuri direct tranzacționabile. Aceste prețuri includ, printre altele, prețurile oferite de servicii de stabilire a prețurilor de consens cu un număr rezonabil de contribuitori care sunt formatori de piață activi, precum și cotații indicative de la brokeri și/sau dealeri activi.

- Nivelul 3: intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile).

La această categorie sunt atribuite contribuția RM în cota la FMI evaluată la valoarea justă prin AERG în calitate de investiție strategică și instrumentele derivate.

Cu referire la verificarea valorii juste a activelor financiare sunt instituite controale și anume verificarea datelor observabile, aplicarea diferitor modele de evaluare în baza cotațiilor observabile și analiza schimbărilor majore apărute între perioade.

Clasificarea valorii juste a activelor financiare în cele trei niveluri este expusă în Nota 13.

g. Deprecierea activelor financiare

Activele financiare evaluate la cost amortizat și la valoarea justă prin AERG sunt testate pentru depreciere conform modelului de depreciere bazat pe pierderile din credit așteptate. Pierderile din credit așteptate reprezintă o estimare ponderată a probabilității pierderilor din risc de credit. Acestea sunt evaluate ca valoare prezentă actualizată a diferenței dintre fluxurile de mijloace bănești contractuale datorate Băncii și fluxurile de mijloace bănești pe care Banca se așteaptă să le primească ca urmare a ponderării mai multor scenarii economice viitoare, actualizate utilizând rata dobânzii efective.

Banca aplică un model de depreciere din 3 stadii în abordarea privind pierderile de credit așteptate. Modelul de depreciere se aplică instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat și celor evaluate la valoarea justă prin AERG și nu se aplică instrumentelor financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere. În cadrul celor 3 stadii de depreciere, activele financiare pot migra dintr-un stadiu în altul în baza modificării riscului de credit față de recunoașterea inițială.

Stadiul 1 :Pentru activele financiare din stadiul 1, pierderile de credit așteptate se calculează pentru o perioadă de 12 luni, aplicând și probabilitatea de înregistrare a pierderilor valabilă pentru o perioadă de 12 luni.

Stadiul 2: În cazul unei creșteri semnificative a riscului de credit față de recunoașterea inițială, activul financiar migrează spre stadiul 2. Pentru activele financiare din stadiul 2, se calculează pierderea de credit așteptată pe toată perioada de viață a activului, aplicând o probabilitate de înregistrare a pierderilor ce acoperă scadența reziduală a activului financiar.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Deprecierea activelor financiare (continuare)

Stadiul 3: Criteriul de migrare în stadiul 3 reprezintă atribuirea statutului de depreciat activului financiar. Calculul pierderii de credit așteptate se efectuează pe toată perioada de viață a activului.

La recunoașterea inițială, activele financiare aferente rezervelor valutare și instrumentelor în moneda națională au fost clasificate în stadiul 1, fiind considerate active financiare cu risc scăzut.

O creștere semnificativă a riscului de credit asociat unui instrument financiar din cadrul rezervelor valutare reprezintă o retrogradare a ratingului emitentului sub nivelul minim admisibil (A-) conform *Regulamentului cu privire la gestionarea rezervelor internaționale*. În cazul instrumentelor financiare în moneda națională, o creștere semnificativă a riscului de credit reprezintă o retrogradare conform metodologiilor interne a activelor în moneda națională. În acest caz, instrumentul financiar va fi clasificat în stadiul 2, iar pierderea de credit așteptată va fi calculată pe toată perioada instrumentului, până la scadența acestuia. De asemenea, o întârziere a plății de peste 30 de zile reprezintă un factor determinant de migrare a activului din stadiul 1 în stadiul 2 pentru toate activele financiare deținute de către Bancă.

La fiecare dată de raportare Banca evaluează dacă există dovezi sau indicii de depreciere a instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat și valoarea justă prin AERG.

Un activ financiar este considerat depreciat în cazul incapacității emitentului sau contrapărții de a-și onora obligațiunile contractuale. Banca consideră un instrument financiar ca fiind depreciat și îl clasifică în stadiul 3 atunci când unul sau mai multe evenimente de depreciere au survenit după recunoașterea inițială, ce au un impact negativ asupra fluxurilor de numerar estimate. Indicii sau evenimente care reprezintă dovadă că un activ este depreciat sunt:

- dificultate financiară semnificativă a debitorului sau a emitentului;
- o încălcare a contractului, cum ar fi o nerespectare a obligațiilor sau o restanță;
- dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare;
- acordarea unor concesii debitorului, din motive economice sau contractuale legate de dificultățile financiare ale debitorului, pe care Banca nu ar lua-o în considerare în alt mod;
- devine probabil că debitorul va intra în faliment sau într-o altă formă de reorganizare.

Un instrument financiar din categoria rezervelor valutare va fi clasificat în stadiul 3 când ratingul său este diminuat succesiv și trece din categoria "investment grade" în cea "junk" (rating inferior celui de "BBB-"). În cazul activelor financiare în moneda națională, un instrument financiar va fi clasificat în stadiul 3 în cazul în care acesta migrează în categoria „Depreciat" conform modelelor și sistemului de rating intern. De asemenea, o întârziere a plății de peste 90 de zile reprezintă un factor determinant de migrare a activului din stadiul 2 în stadiul 3 în cazul instrumentelor financiare din rezervele valutare, valorilor mobiliare emise de Guvernul RM și expunerilor față de băncile licențiate.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Deprecierea activelor financiare (continuare)

Instrumentele financiare aferente rezervelor valutare ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul "investment grade" sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de "investment grade" al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de depreciere a emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între "AAA" și "AA" sunt considerate cu bonitate înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între "A" și "BBB" au o bonitate medie, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina unele dificultăți în cazul deteriorării mediului economic. Totodată, instrumentele cu rating "BB", "B" și "CCC" au o bonitate joasă și sunt considerate investiții speculative sau "junk". Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări ale condițiilor mediului economic.

Având în vedere că, în conformitate cu *Regulamentul cu privire la gestionarea rezervelor internaționale,* ratingul minim în care poate fi efectuată o investiție constituie "A-" și este determinat ca ratingul mediu calculat în baza cotațiilor celor 3 agenții de rating (Standard & Poor's, Moody's şi Fitch Ratings), activele financiare din portofoliul de investiții al Băncii sunt considerate cu risc scăzut, excepție făcând deținerile aferent conturilor corespondente menținute în scopul unor necesități operaționale, expunerea fiind nesemnificativă.

În cazul valorilor mobiliare emise de Guvernul RM, o creștere semnificativă a riscului de credit se determină pe bază de evoluție cumulativă a unei serii de indicatori monitorizați peste nivelurile - limită setate în modelele interne (inclusiv nivelul de îndatorare, modificarea rating-ului atribuit de Moody's, capacități de rambursare, retrogradări, restanțe, restructurări defavorabile etc.). Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default al instrumentelor mobiliare de stat emise în moneda națională. Modelul de depreciere determinat ia în considerare scenarii în care se includ probabilități de default determinate de agențiile de rating internaționale și pierderile în caz de default în cazul emitenților suverani din categoria de rating similară Republicii Moldova din istoricul țărilor care au intrat în default pe moneda locală și cu caracteristici similare.

Formula de calcul a pierderilor de credit așteptate este derivată prin determinarea expunerii la default (EAD), probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor de credit așteptate și scenariile utilizate, Banca aplică:

- pentru instrumente financiare aferente rezervelor valutare – informațiile derivate din raportul "*Annual Corporate Default Study and Rating Transitions*" publicat anual de agenția de rating Standard &Poor's, ratele de default cumulative "*Sovereign Foreign – Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier*" și "*Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier*" din raportul "*Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions*" publicat anual de agenția de rating Standard &Poor's;
- pentru valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova – informații derivate și rate de default cumulative din rapoartele „*Sovereign default and recovery rates*" și "*Rating Symbols and Definitions*" aferent categoriei de rating a Republicii Moldova publicate de către agenția Moody's;

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Deprecierea activelor financiare (continuare)

- pentru alte active în moneda națională – modele interne de determinare a probabilităților de default, factori macroeconomici în aplicarea informațiilor viitoare.

Totodată, în vederea estimării scenariilor aplicabile valorilor mobiliare de stat, precum și ponderii acestora se analizează: respectarea termenelor de plată a obligațiilor contractuale de către Ministerul Finanțelor cu privire la valorile mobiliare de stat; evoluția perspectivei (outlook) și ratingului atribuit Republicii Moldova de către agenția de rating Moody's față de nivelul înregistrat la recunoașterea inițială; sustenabilitatea indicatorilor de datorie analizată prin monitorizarea indicatorilor publicați în baza datelor publicate bianual de către FMI (World Economic Outlook Database).

În cazul estimării pierderilor de credit așteptate pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, pentru fiecare an se estimează probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

h. Acorduri repo

Acordurile repo reprezintă tranzacții de vânzare /cumpărare a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării /vânzării lor ulterioare la o dată prestabilită și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (reverse repo) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (repo).

Valorile mobiliare vândute /cumpărate cu un angajament simultan de răscumpărare/ vânzare la o dată anumită sunt recunoscute în bilanțul contabil ca operațiuni reverse repo/ repo la data decontării la valoarea justă. În cazul valorilor mobiliare vândute cu angajament simultan de răscumpărare, acestea nu sunt derecunoscute din bilanțul contabil, rămânând în portofoliul Băncii de *Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova*. În cazul valorilor mobiliare cumpărate cu angajament simultan de vânzare, operațiunea se recunoaște drept *Credite acordate băncilor și altor persoane,* valorile mobiliare procurate fiind recunoscute în calitate de garanție a creditelor acordate.

Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective. Dobânda se calculează lunar în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare și la scadența tranzacțiilor repo.

i. Operațiuni forward

Tranzacțiile valutare forward și etapele forward ale swap-urilor, ce implică un schimb de valută străină la o dată ulterioară, contra lei moldovenești sau contra altă valută străină, reprezintă instrumente financiare derivate, recunoscute la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere cu reflectarea valorii nocionale în conturile extrabilanțiere, utilizând contabilitatea la data tranzacționării la cursul spot al tranzacției.

Valoarea nocionalului operațiunilor valutare la termen (forward și etapele forward ale swap-urilor) înregistrate în conturile extrabilanțiere se reevaluează începând cu data încheierii tranzacției conform condițiilor operațiunilor de bază la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine.

Operațiunile forward sunt înregistrate în bilanț ca active dacă valoarea lor justă este pozitivă și ca obligațiuni dacă valoarea justă este negativă. Diferențele de curs valutar, dobânda și ajustările la valoarea justă a operațiunilor forward sunt reflectate în situația rezultatului global în categoria *Venituri din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere*.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

j. Investiții în filiale

Investiția în filiale se recunoaște inițial în situațiile financiare individuale la valoarea justă a contraprestației transferate la data obținerii controlului, fondării, formele posibile ale contraprestației fiind numerarul și alte active (bunuri).

Investiția în filială (contribuția în capital, aporturile adiționale) se recunoaște atunci când Banca are un angajament contractual de a face contribuția, care corespunde definiției de activ. După recunoașterea inițială, investițiile în filiale sunt evaluate în situațiile financiare individuale la cost, minus pierderile din depreciere. Veniturile din dividende de la filiale sunt recunoscute în situația individuală a rezultatului global al exercițiului la data la care este stabilit dreptul de a primi și este probabil ca aceste dividende să fie colectate. Dividendele sunt reflectate ca o componentă a altor venituri.

k. Interese care nu controlează

Banca prezintă interesele care nu controlează în bilanțul contabil consolidat, în cadrul capitalului și rezervelor, separat de capitalul și rezervele Băncii Naționale a Moldovei. Interesele care nu controlează se măsoară direct proporțional cu procentul deținut în activul net al filialei. Orice modificare a procentului de deținere care nu are ca efect pierderea controlului se înregistrează ca o tranzacție de capital.

La pierderea controlului asupra unei filiale, activele, datoriile, precum și valoarea contabilă a oricăror interese care nu controlează sunt derecunoscute la data pierderii controlului. Orice câștig sau pierdere rezultat este recunoscut în profit sau pierdere. Orice cotă rămasă în capitalul fostei filiale este evaluată la valoarea justă după pierderea controlului.

l. Tranzacțiile eliminate la consolidare

Investiția în filiale se consolidează, cu eliminarea tranzacțiilor și soldurilor aferente din soldurile și tranzacțiile efectuate între Bancă și filiale. Grupul și Banca aplică aceleași politici contabile. În scop informativ în aceste situații financiare se prezintă și rezultatul consolidat aferent activității Băncii și activității filialei.

m. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea acumulată și pierderile acumulate din depreciere.

Cheltuielile privind reparațiile curente și întreținerea sunt înregistrate la cheltuieli din exploatare în momentul realizării lor.

Cheltuielile aferente imobilizărilor corporale, efectuate după darea în exploatare a acestora, sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial.

Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	Ani
Clădiri și construcții conexe, construcții speciale	5 – 60
Mijloace de transport	5 – 10
Instalații tehnice, sisteme de protecție etc.	3 – 20
Mobilier, tehnică de calcul și alte imobilizări corporale	3 – 15

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

m. Imobilizări corporale (continuare)

Un element al imobilizărilor corporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

n. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă costurile de achiziție ale programelor informatice. Acestea sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață. Rata anuală de amortizare se determină în funcție de durata de utilizare a activului care se stabilește la momentul dării în exploatare a acestuia, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale. La 31 decembrie 2022, durata de utilizare a imobilizărilor necorporale aflate în exploatare era de la 1 an până la 10 ani.

Costurile asociate menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în situația rezultatului global în momentul în care sunt efectuate. Un element al imobilizărilor necorporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare

o. Moneda națională în circulație

Moneda națională (bancnotele și monedele) este recunoscută la valoarea nominală la punerea acesteia în circulație și este derecunoscută la retragerea acesteia din circulație. Moneda națională în circulație este evaluată la cost amortizat. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii.

Costurile producerii monedei naționale se reflectă în situația rezultatului global pe măsura suportării acestora.

Bancnotele și monedele comemorative și jubiliare sunt recunoscute la data punerii în circulație la valoarea nominală. Bancnotele și monedele comemorative și jubiliare sunt comercializate la preț de vânzare, iar diferența dintre prețul de vânzare și valoarea nominală se reflectă în categoria "Alte venituri".

p. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro" și cele curente ale băncilor rezidente și nerezidente, precum și depozitele acceptate de la bănci și dobânzile calculate aferente acestora.

Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* și rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la Bancă în conformitate cu cerințele prudențiale și de politică monetară.

În bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la cost amortizat, inclusiv în cazul depozitelor acceptate.

Datorită caracterului de scurtă durată a acestora, conducerea Băncii estimează că valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

q. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în moneda națională și în valută străină la Banca Națională, precum și depozitele la vedere și la termen ale Ministerului Finanțelor. Acestea se evaluează în bilanțul contabil la cost amortizat.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

r. Disponibilități ale altor clienți

Disponibilitățile altor clienți includ contul curent al Fondului de garantare a depozitelor, contul "Loro" temporar al Centrului de casă și decontări din Tiraspol, contul curent al Depozitarului central de valori mobiliare (în situațiile financiare individuale), conturile curente ale societăților emitente de monedă electronică etc. Acestea se evaluează în bilanțul contabil la cost amortizat.

s. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă valori mobiliare emise cu scont. Certificatele emise de Bancă se recunosc la data decontării la prețul de vânzare, care reprezintă valoarea justă a acestora. După recunoașterea inițială certificatele se evaluează la cost amortizat, utilizând metoda ratei dobânzii efective, cu calcularea și reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni și la data scadenței certificatelor Băncii.

t. Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile față de organizațiile internaționale includ conturile 1 și 2 ale FMI deschise la Bancă, creditele acordate de FMI Băncii (separat de cele direcționate Guvernului Republicii Moldova) și alte conturi și disponibilități ale altor organizații financiare internaționale.

Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă, iar ulterior sunt evaluate la cost amortizat. Orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în situația rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

u. Alte obligațiuni

Alte obligațiuni includ obligațiuni financiare și nefinanciare.

Obligațiunile financiare cuprind obligațiuni față de bugetul de stat privind profitul disponibil pentru distribuire, obligațiunile comerciale, obligațiunile aferente contractelor de leasing operațional, obligațiunile față de personal etc. Acestea se evaluează la cost amortizat.

Obligațiunile nefinanciare includ provizioane pentru concediile neutilizate evaluate la cost, venituri amânate din granturi primite și alte datorii nemonetare.

v. Capital și rezerve

Capitalul și rezervele Băncii Naționale a Moldovei

Banca tinde să mențină capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*. Capitalul Băncii include:

- Capitalul statutar:
  - Capitalul autorizat
  - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele IFRS.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

v. Capital și rezerve (continuare)

Conform prevederilor *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei,* capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform art. 64 alin. (3) din legea sus-menționată și /sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în bilanțul contabil al Băncii, cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional).

Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil și nu poate fi grevat cu sarcini. Nicio reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor înregistrate de către Bancă la încheierea anului financiar.

În cazul în care la finele anului financiar soldul capitalului statutar scade sub 4% din totalul obligațiunilor monetare, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii, transferă Băncii o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru majorarea capitalului statutar până la 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii, în modul prevăzut la art. 19 alin.(6).

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului Băncii, Banca acumulează veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare și prețurilor la metalele prețioase în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero și după defalcarea în capitalul statutar a veniturilor obținute din suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar neschimbate în perioada stabilită de Bancă, în conformitate cu art. 64 alin. (3) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Conform mecanismului de alocare a profitului, în cazul în care mărimea capitalului statutar al Băncii la finele anului financiar, înainte de distribuirea rezultatului financiar aferent anului curent, constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, 50% din profitul disponibil pentru distribuire va fi alocat pentru majorarea capitalului statutar în modul prevăzut la art.19 alin.(3), iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire vor fi transferate la venitul bugetului de stat. Dacă mărimea capitalului statutar constituie mai mult de 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii, profitul disponibil pentru distribuire va fi transferat în întregime la venitul bugetului de stat.

În bilanțul contabil atât capitalul statutar, cât și rezervele sunt prezentate la cost amortizat.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

v. Capital și rezerve (continuare)

Capitalul și rezervele Depozitarului central unic al valorilor mobiliare

Conform *Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare,* capitalul propriu cuprinde: aporturile acționarilor în capitalul social, profitul (pierderea neacoperită) a perioadei curente și precedente și rezervele prevăzute de statut.

Capitalul social este integral subscris și vărsat, sub formă de mijloace bănești sau alte bunuri și constituie echivalentul a cel puțin 1 000 mii euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei. Evidența aporturilor fondatorilor se face distinct, pentru fiecare fondator.

Profitul net al perioadei curente este utilizat pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, formarea capitalului de rezervă sau poate fi distribuit sub formă de dividende, în baza hotărârii Adunării Generale a Acționarilor. În Bilanțul contabil consolidat, rezultatul net al perioadei de gestiune se prezintă cumulativ în contul altor rezerve.

w. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) din Legea nr.1164-XIII/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal și art.51 din Codul Fiscal al Republici Moldova 1163/1997, Banca este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

DCU aplică regimul general de impozitare conform prevederilor Codului Fiscal. Cheltuielile cu impozitul pe profit includ impozitul curent și impozitul amânat și sunt recunoscute în Situația consolidată a rezultatului global.

Impozitul pe venitul curent cuprinde impozitul prevăzut de plătit sau primit pe profitul sau pierderea impozabilă pentru anul curent și orice ajustare a impozitului de plătit sau de primit pentru anii precedenți. Impozitul pe profit se achită în rate, trimestrial, la bugetul de stat. Impozitul amânat este determinat folosind metoda bilanțieră pentru acele diferențe temporare ce apar între raportarea financiară conform IFRS și reglementările fiscale locale, astfel generând un activ amânat sau o datorie amânată privind plata impozitului pe profit. Impozitul amânat este calculat aplicând procedee previzionate de realizare sau decontare a valorii contabile a activelor și datoriilor, folosind rata de impozitare actuală.

Cota impozitului pe venit aplicată de DCU la calculul impozitului curent și impozitului amânat pentru anul 2022 constituie 12% (2021: 12%).

x. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă prin AERG și la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective. Metoda dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă brută inițială a activului financiar și a costului amortizat a datoriei financiare.

Rata dobânzii efective se calculează la recunoașterea inițială a instrumentului financiar. La aplicarea metodei dobânzii efective pentru instrumentele financiare, altele decât cele achiziționate sau inițiate credit depreciate, se ia în calcul fluxurile viitoare de mijloace bănești contractuale, fără efectul pierderilor de credit așteptate, toate comisioanele care fac parte integrantă din rata dobânzii efective a unui instrument financiar, costurile tranzacției și primele și sconturile aferente.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

3. **Politici contabile semnificative (continuare)**

x. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzi (continuare)

Pentru acele active achiziționate sau inițiate credit depreciate, Banca calculează o rată efectivă a dobânzii ajustată la pierderea din creditare, considerând fluxurile contractuale, inclusiv pierderile de credit așteptate.

Rata efectivă a dobânzii este revizuită în cazul reestimării periodice a fluxurilor de numerar pentru instrumentele cu rate flotante, pentru a reflecta mișcările în ratele de piață. Rata efectivă a dobânzii se calculează la recunoașterea inițială a activului sau datoriei financiare. Veniturile și cheltuielile din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective la valoarea contabilă brută a activului financiar și la costul amortizat în cazul datoriilor financiare. Pentru activele financiare care au devenit depreciate după recunoașterea inițială, venitul din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective la costul amortizat al activului financiar. În cazul în care activul nu mai este depreciat, atunci dobânda revine la calculul de la valoarea contabilă brută a activului.

Pentru activele financiare care sunt depreciate la recunoașterea inițială, veniturile din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective ajustate la credit la costul amortizat al activului. Calculul veniturilor din dobânzi nu revine la o bază brută, chiar dacă riscul de credit al activului se îmbunătățește.

Veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate utilizând rata dobânzii efective prezentate în situația rezultatului global includ veniturile din dobânzi ale activelor evaluate la cost amortizat și la valoarea justă prin AERG. Cheltuielile din dobânzile activelor financiare cu rată a dobânzii negativă sunt prezentate în categoria *Cheltuielilor cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt*.

y. Venituri și cheltuieli din comisioane

Comisioanele care sunt parte integrală a ratei efective a dobânzii instrumentelor financiare sunt incluse în veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform ratei efective a dobânzii. Alte comisioane sunt recunoscute la venituri pe măsura prestării serviciilor de către Bancă în baza contractelor cu clientela (îndeplinirea obligațiilor de executare) și la cheltuieli pe măsura primirii serviciilor contractate.

Informații adiționale cu privire la politicile de recunoaștere a veniturilor din comisioane și din alte venituri sunt detaliate în Nota 28.

z. Reevaluarea activelor și obligațiunilor în valută străină și a metalelor prețioase

Veniturile și /sau pierderile valutare nerealizate se formează în urma reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective, a reevaluării conturilor FMI și a reevaluării aurului monetar la prețul stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul Pau USD fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd, pe parcursul anului financiar. În calitate de Bancă centrală și în scopul intervenirii pe piața valutară, Banca menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

Veniturile și pierderile realizate din operațiuni de conversie valutară se calculează de la operațiunile în valută străină aplicând metoda costului mediu ponderat, în fiecare zi lucrătoare, pe fiecare valută, atât pentru operațiunile de vânzare, cât și pentru cele de procurare a valutei. Atunci când tranzacțiile valutare nu afectează stocul valutar, veniturile și/sau pierderile realizate se calculează ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare și costul mediu al tranzacțiilor de cumpărare. În cazul când volumul vânzărilor depășește volumul cumpărărilor de valută sau viceversa, veniturile și/sau pierderile realizate se determină ca diferență dintre costului mediu al tranzacțiilor de vânzare sau, respectiv, de cumpărare și costul mediu al stocului valutar, modificând costul stocului.

Semnat pentru identificare KPMG 30 MAI 2023 Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Reevaluarea activelor și obligațiunilor în valută străină și a metalelor prețioase (continuare)

La 1 ianuarie costul stocului se egalează cu cursul oficial de schimb valutar afișat în ultima zi a anului precedent.

În conformitate cu art. 20 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, la finele anului financiar, veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare, valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii, a altor active și datorii în valută străină și a aurului monetar, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate. Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

Informații adiționale cu privire la metoda de determinare a veniturilor și pierderilor realizate și nerealizate de la operațiuni în valută străină sunt detaliate în Nota 25.

aa. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca acționează ca agent al statului. Activele și veniturile statului aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste situații financiare.

bb. Datorii și active contingente

Datoriile contingente presupun obligații posibile ca urmare a unor evenimente trecute și a căror existență vor fi confirmate numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte, care nu pot fi în totalitate sub controlul Băncii.

Datoriile contingente reprezintă de asemenea și obligațiile curente apărute ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu sunt recunoscute, deoarece nu este sigur că vor fi necesare resurse care să încorporeze beneficiile economice pentru stingerea acestei obligații sau valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare. Ele sunt prezentate în note la situațiile financiare, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieșirilor de resurse cu beneficii economice este redusă.

Activele contingente sunt active posibile ca urmare a unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul Băncii. Activele contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

cc. Provizioane

Grupul și Banca recunoaște provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

dd. Costurile aferente schemelor de pensionare și beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, Grupul și Banca execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat suportate de Grup și Bancă se reflectă la cheltuieli în momentul calculării salariului. Grupul și Banca nu participă la nicio altă schemă de pensionare și nu are nicio obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

3. Politici contabile semnificative (continuare)

ee. Contractele de leasing

Pentru toate contractele de leasing, cu excepția contractelor de leasing pe termen scurt și/sau privind arenda unor active cu valoarea mică, se recunoaște activul aferent dreptului de utilizare și o datorie din contractul de leasing care este egală cu plățile de arendă viitoare prevăzute în contract, la data începerii contractului de leasing.

Activele aferente dreptului de utilizare, generate din contracte de leasing pe termen lung, sunt recunoscute la cost în bilanțul contabil la data începerii derulării contractului de leasing.

Costul activului aferent dreptului de utilizare include valoarea evaluării inițiale a datoriei care decurge din contractul de leasing; orice plăți de leasing efectuate la data începerii derulării sau înainte de această dată, minus orice stimulente de leasing primite; costurile directe inițiale suportate de locatar; estimarea costurilor care urmează să fie suportate de locatar pentru demontarea și înlăturarea activului suport.

Datoria care decurge din contractul de leasing pe termen lung se recunoaște în bilanțul contabil la data începerii derulării unui contract de leasing la valoarea actualizată a plăților de leasing ce nu sunt achitate la acea dată. Plățile de leasing sunt actualizate utilizând rata dobânzii implicită în contractul de leasing, dacă acea rată poate fi determinată imediat. Dacă această rată nu poate fi determinată, se utilizează rata de bază pentru principalele operațiuni de politică monetară, publicată de Banca Națională a Moldovei, în vigoare la data recunoașterii contractului de leasing.

ff. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Anumite standarde noi, amendamente și interpretări la standardele existente emise au intrat în vigoare pentru perioadele anuale după 1 ianuarie 2022 pentru care este permisă aplicarea anterioară a acestora, dar care nu au fost adoptate anticipat:

- IFRS 17 *Contracte de asigurare* (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2023);
- Amendamente la IAS 1 "Prezentarea situațiilor financiare" (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2024) – cu privire la clasificarea datoriilor pe termen scurt sau lung, și privind dezvăluiri a politicilor contabile;
- Amendamente la IAS 8 "Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori" (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2023) – definiția noțiunii de estimări contabile;
- Amendamente la IAS 12 "Impozitul pe profit" (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2023) – impozit amânat aferent activelor și datoriilor care decurg dintr-o singură tranzacție.

Considerând natura operațiunilor Grupului și ale Băncii, se estimează că prevederile acestor standarde și amendamente nu vor avea un impact semnificativ asupra Situațiilor financiare.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialled for identification

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară. În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor.

În vederea diminuării efectului (impactului și probabilității) materializării riscurilor, Banca promovează un management al riscurilor bazat pe principiile modelului clasic *„trei linii de apărare"* (bazat pe standardele COSO aferente sistemului de control intern și gestiunii riscurilor într-o entitate). În cadrul acestui model, fiecare linie are importanța sa în procesul de guvernare corporativă a Băncii, de asigurare a unui sistem adecvat de control intern și gestiune a riscurilor.

Prima linie de apărare deține și gestionează riscurile și este reprezentată de subdiviziunile Băncii care sunt și „proprietarii" riscurilor. Șefii subdiviziunilor (managerii de linie) poartă responsabilitate pentru identificarea și gestionarea riscurilor inerente proceselor de activitate ale căror proprietari sau participanți sunt.

Linia a doua de apărare reprezintă funcțiile de organizare a procesului de gestiune a riscurilor, care coordonează, facilitează și monitorizează implementarea eficientă a gestiunii riscurilor în BNM. Este independentă față de managerii de linie și raportează către organele de conducere.

Linia a treia de apărare este reprezentată de auditorii interni, care oferă o asigurare independentă rezonabilă organelor de conducere și managerilor de linie privind adecvarea și eficacitatea guvernanței, gestionării riscurilor și controalelor interne, inclusiv modul în care prima și a doua linie de apărare ating obiectivele de gestionare a riscurilor. Auditul intern este subordonat și raportează Consiliului de supraveghere.

Organele de conducere ale Băncii stabilesc și implementează modelul celor trei linii de apărare și asigură că acesta reflectă procesul de gestiune a riscurilor și control intern al Băncii.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, *Consiliul de supraveghere* este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, normelor de etică profesională în Banca Națională, cadrului de gestiune a riscurilor, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Pentru realizarea atribuțiilor, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferente monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a sistemului de gestiune a riscurilor este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și instrumentele de monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate organelor de conducere ale Băncii.

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează cultura de risc și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care organele de conducere ale Băncii o atribuie controlului intern. Astfel, este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului audit intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

Riscul operațional

Riscul operațional (Rop) implică un potențial impact financiar, de activitate și/sau reputațional pentru Bancă, care derivă sau este condiționat de activități inadecvate sau eșuate ale guvernării interne, proceselor de activitate, persoanelor, sistemelor, infrastructurii, legislației, de comunicare sau de schimbarea mediului extern.

Managementul riscului operațional al Băncii se bazează pe gestiunea proceselor și este parte integrantă a guvernării corporative, proceselor și activității de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici și proceduri, responsabilități impuse la toate nivelurile ierarhice și măsuri de control intern specifice fiecărui proces de activitate al Băncii. Acestea sunt stabilite în Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale în Banca Națională a Moldovei, aprobat de către Consiliul de supraveghere.

Modelul guvernării riscului operațional este unul distribuit și se bazează pe modelul clasic "trei linii de apărare" al sistemului de control intern și de gestiune a riscurilor.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii (managerii de linie) sunt responsabili pentru elaborarea, dezvoltarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern pentru procesele gestionate. Totodată, asigură identificarea, evaluarea, tratarea și monitorizarea riscurilor aferente proceselor desfășurate, precum și continuitatea proceselor.

Funcția de organizare a gestiunii riscurilor operaționale asigură cadrul metodologic unitar al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale, facilitează și coordonează procesul de gestiune a riscurilor operaționale realizat de către subdiviziuni, oferă transfer de cunoștințe, asistență și consultanță în domeniu. Această funcție, de asemenea, elaborează profilul de risc operațional al băncii, cu raportarea trimestrială către Comitetul de risc și anuală către organele de conducere, cu informarea trimestrială a Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru implementarea cadrului de gestionare a riscurilor operaționale și monitorizează eficiența acestuia prin intermediul Comitetului de risc.

Scopul Comitetului de risc, ca parte a liniei a doua de apărare, este asistarea Comitetului executiv în vederea asigurării unei supravegheri directe obiective asupra managementului eficient al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale în Bancă. Comitetului de risc îi este delegată autoritatea de a supraveghea zonele de risc, procedurile și instrumentele utilizate pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor operaționale, schimbările în nivelurile de risc și impactul aferent, răspunsurile la risc, precum și examinarea informației aferente incidentelor cu impact mare și major asupra proceselor.

Comitetul de risc este responsabil față de Comitetul executiv. Deciziile Comitetului de risc sunt comunicate membrilor Comitetului executiv.

Semnat pentru identificare
KPMG
31 MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional (continuare)

În contextul gestiunii riscurilor operaționale, funcției de management al continuității activității și securității informației îi revin responsabilitatea de elaborare și implementare a standardelor, politicilor de securitate a informației și continuitate a activității, planurilor de răspuns la incidente și reluarea funcțiilor operaționale esențiale în termenele prestabilite; organizarea procesului de gestiune a riscurilor de continuitate a proceselor, tehnologiilor informaționale și de securitate a informației de către proprietarii proceselor de activitate; gestionarea incidentelor majore și a situațiilor excepționale de continuitate și securitate a informației și monitorizarea procesului de gestiune a incidentelor.

Întru consolidarea liniei a doua de apărare, pentru fortificarea sistemului de control intern, pentru gestiunea riscurilor de conformitate ca parte a riscului operațional, în BNM a fost instituită funcția de conformitate. Scopul acesteia este oferirea de asigurare și consultanță referitoare la conformitatea proceselor/ activității desfășurate în cadrul BNM cu prevederile codului de etică și conduită profesională, politicii antifraudă, altor acte normative privind integritatea instituțională, cu prevederile cadrului normativ intern și extern aferent activității BNM, precum și acordarea suportului conducătorilor de subdiviziuni în dezvoltarea și implementarea unui sistem de control intern eficient pentru a gestiona riscul de conformitate aferent reglementărilor respective.

Gestiunea riscurilor operaționale face parte din procesele de guvernanță și suport ale Băncii. Măsurile întreprinse în scopul asigurării continuității activității Băncii și minimizării riscului operațional în contextul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, de criza regională și de alte turbulențe, sunt prezentate în Nota 4.6.

Riscul financiar

Banca utilizează instrumentele financiare ca mijloc de realizare a politicii sale monetare și valutare și pentru gestionarea rezervelor internaționale. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv în sine și niciun criteriu în gestiunea riscurilor asociate instrumentelor financiare, ci mai degrabă, în cazul rezervelor internaționale, obiectiv secund al lichidității și siguranței rezervelor statului. Aplicarea instrumentelor de politică monetară și valutară are drept scop atingerea obiectivului fundamental al Băncii și realizarea atribuțiilor consacrate prin lege în calitate de autoritate monetară și de supraveghere. În consecință, gestiunea riscului financiar al Băncii diferă de cea a altor instituții din sectorul financiar, dar este aliniată la cele mai bune practici internaționale aplicabile băncilor centrale.

Procesul de gestionare a riscurilor financiare este organizat corespunzător funcțiilor, specificului și rolului Băncii ca bancă centrală a Moldovei și atribuțiilor consacrate Băncii prin Legea 548/1995. Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare a riscurilor instrumentelor financiare, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții, al cărui mod de creare și funcționare se stabilește de Consiliul de supraveghere.

Comitetul de investiții are drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității. Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a ratingului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare subportofoliu; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă de active a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv a riscului de credit, analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ale ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui subportofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor.

Direcția monitorizarea riscurilor și raportare este responsabilă de gestionarea și raportarea riscurilor investiționale, conform reglementărilor aprobate de către Comitetul executiv și Comitetul de investiții, inclusiv privind pierderile de credit așteptate conform metodei ECL și validările periodice și testarea istorică (back-testing), identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit și încorporarea informațiilor economice viitoare. Suplimentar, Direcția monitorizarea riscurilor și raportare prezintă trimestrial Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern date cu privire la profilul de risc financiar al Băncii, metode și tehnici aplicate în vederea diminuării expunerii la risc, dinamica indicatorilor de risc.

Atribuțiile de promovare a politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, sunt realizate de Comitetul executiv la ședințele cu privire la promovarea politicii monetare.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de conducerea executivă a Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

Banca deține două portofolii principale de instrumente financiare cu metode și caracteristici diferite de gestionare a riscurilor:

a) Activele oficiale de rezervă

În conformitate cu art. 5, 16, 53 și 71 din *Legea 548/1995*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezervele internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului. În procesul de gestionare a rezervelor valutare, obiectivul Băncii este de a asigura un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Banca consideră o politică investițională prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali), non-guvernamentale (emise de agenții).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestiunea rezervelor valutare se efectuează prin metoda Alocării strategice a activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în funcție de obiectivele și reglementările specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor), plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova, precum și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an. În cazul în care tranșa de lichiditate depășește 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, excedentul de rezerve poate fi utilizat pentru completarea tranșei de investiții. Partea rezervelor ce este transmisă în gestionare externă, de asemenea, se include în tranșa de lichiditate.

Tranșa de lichiditate poate să acopere mai puțin de 3 luni de import, precum și volumul plăților aferente datoriei externe a Băncii, a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, atât timp cât tranșa de investiții nu va conține alte active decât portofoliul de valori mobiliare la cost amortizat și aur, iar mijloacele încasate la scadența valorilor mobiliare din portofoliul evaluat la cost amortizat vor fi reinvestite în tranșa de lichiditate.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale, cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investiții pe un orizont investițional mai lung și generarea unor profituri suplimentare, considerând că scopul acestora nu mai e prioritar de a sigura nivelul optim de lichiditate (similar tranșelor de lichiditate și curente), rezervele alocate în tranșa respectivă fiind păstrate pentru colectarea fluxurilor contractuale. Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții.

Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute și diferite instrumente financiare, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark – indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil, care este revizuit periodic. Alocarea strategică în tranșe reprezintă elementul fundamental în determinarea modelelor de gestiune a activelor financiare în valută străină **("modelele de afaceri")** potrivit cerințelor de clasificare conform IFRS 9.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite de investiții. Procedurile de management al riscurilor aferente gestionării rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea respectării limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali, în funcție de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, a limitelor de durată, scadenței maxime a investițiilor în funcție de instrument, precum și a compoziției valutare.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

	Model de afaceri	Factori IFRS
Tranșa curentă		
Conturi curente și overnight la bănci centrale, bănci comerciale și de investiții și instituții internaționale	Colectarea fluxurilor contractuale	Vânzări rare, decontat la scadență, benchmark – n/a
Tranșa de lichiditate		
Plasamente pe termen scurt Valori mobiliare la valoarea justă prin AERG	Colectarea fluxurilor contractuale și vânzări	Deținute până la scadență, pot fi vândute până la scadență pentru a asigura lichiditatea, indice (ICE) Deținute pentru venituri din dobânzi și câștiguri din valoarea justă, tranzacții lunare de vânzare în rebalansare în vederea alinierii duratei portofoliului la cea a benchmark-ului (ICE)
Tranșa de investiții		
Valori mobiliare la cost amortizat	Colectarea fluxuri contractuale	Valori deținute pentru colectare de dobânzi, orizont de investiții lung, exces de rezerve, lipsă de vânzări, lipsă de benchmark replicat
Altele		
Cota FMI		Investiție strategică

b) Portofoliile de instrumente financiare în moneda națională din executarea politicii monetare, relația de agent și bancher al statului

Operațiunile de piață monetară reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al BNM. Acestea se realizează la inițiativa BNM, având funcția de gestionare a condițiilor lichidității de pe piața monetară şi influențarea ratelor de dobândă pe termen scurt pe piața monetară interbancară. Principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate la dispoziția BNM sunt:

- operațiuni repo – operațiuni reversibile, destinate injectării/absorbției de lichidități, în cadrul cărora BNM cumpără/vinde de la bănci/băncilor valori mobiliare de stat (VMS), cu angajamentul băncilor/BNM de a răscumpăra VMS respective la o dată ulterioară şi la un preț stabilit la data tranzacției;
- emitere de certificate ale BNM – operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde băncilor instrumente negociabile de datorie ale BNM;
- atragere de depozite – operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM atrage depozite de la bănci cu scadența prestabilită;
- vânzări/cumpărări de valori mobiliare de stat – operațiuni destinate absorbției/injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde/cumpără VMS, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin mecanismul „livrare contra plată".

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Banca utilizează într-o manieră flexibilă atât instrumentele menite să absoarbă excesul de lichidități de piață, cât și pe cele destinate furnizării de lichidități băncilor. În acest sens, conform calendarului operațiunilor de politică monetară, BNM derulează săptămânal licitații de plasare a certificatelor BNM pe termen de 14 zile în scopul absorbției de lichiditate, dar și operațiuni repo la rată fixă pe termen de 14 zile destinate livrării de lichiditate.

Banca poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de Bancă și garantate cu instrumente eligibile stabilite de aceasta, iar pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca poate acorda, la deplina sa discreție şi în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile şi viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate, asistență de lichiditate în situații de urgență, garantată cu activele eligibile.

Banca poate cumpăra și vinde pe piața secundară valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, cu condiția că acestea sunt cumpărate numai prin operațiuni de piață deschisă sau în legătură cu acordarea de credite băncilor. Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova deținute în portofoliul Grupului și al Băncii cuprind:

a. *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* - emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015 și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016, în contextul creditelor acordate de Bancă unor bănci;
b. *Valorile mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior* - emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență sunt răscumpărate de Guvern și emise în același volum noi valori mobiliare transmise Băncii;
c. *Valori mobiliare de stat deținute de filială în portofoliul de investiții* – obligațiuni de stat și bonuri de trezorerie deținute cu intenția de a încasa fluxurile contractuale.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor financiare este în mod curent actualizat, în funcție de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii etc.

Principalele categorii de riscuri financiare la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde, în principal, de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți. Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții (pe instrument, debitor, valută, durată) și a controlului zilnic al acestora.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Un element esențial al gestionării riscului de credit aferent rezervelor valutare este efectuarea de către Bancă a investițiilor în contrapărți sigure cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim A-[1]), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's şi Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile respective, iar în cazul valorilor mobiliare în valută străină în instrumente sigure ale emitenților cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim AA-).

În evaluarea riscului de credit aferent valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova se utilizează ratinguri stabilite de agenția internațională de rating Moody`s. În cazul altor active în moneda națională, Banca aplică procedee interne de monitorizare a expunerilor la riscul de credit și sistemele de rating interne.

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut, considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici cu referire la Guvernul Republicii Moldova în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default al acestor instrumente financiare.

Totodată, la estimarea indicatorilor cu privire la expunerea la riscul de credit, bonitatea emitentului în cazul valorilor mobiliare de stat se bazează pe ratingul atribuit Republicii Moldova de agenția de rating Moody's, fiind, în prezent, unica agenție ce cotează statul. În evaluarea riscului de credit se monitorizează onorarea obligațiilor de plată scadente și factorii rezonabili care ar afecta capacitatea și/sau disponibilitatea de plată, dinamica ratingului și a perspectivei de modificare a acestuia, sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factori prospectivi bazați pe evoluția și prognoza indicatorilor macroeconomici.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca monitorizează permanent calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic modificarea ratingurilor interne în clasificarea debitorilor, evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv factorii macroeconomici viitori, indicatorii financiari ai băncilor, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prelungirea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice, juridice etc.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. Banca stabilește lista activelor eligibile care pot fi constituite în calitate de gaj pentru facilitățile permanente (creditele overnight) și creditele acordate băncilor, inclusiv asistența de lichiditate în situații de urgență și nemijlocit marjele de ajustare a acestora. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar, și la necesitate, mai frecvent.

[1] Ratingurile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's şi Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Riscul de credit asociat creditelor overnight se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate băncilor licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Riscul de credit în tranzacțiile repo, considerând caracterul reversibil al acestor operațiuni, este gestionat prin asigurarea unui volum suficient de VMS la preț de piață, inclusiv după aplicarea marjelor de ajustare a valorii, evaluarea zilnică a valorii de piață a VMS și solicitarea, la necesitate, a apelurilor în marjă pentru furnizare de active suplimentare sau mijloace bănești în cazul în care valoarea VMS scade sub nivelul stabilit de Bancă.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții, cu un grad de acoperire considerând valoarea de gaj a activului gajat de minim 110% de la valoarea creditului acordat.

În contextul crizei geopolitice și incertitudinilor asociate, dinamicii înregistrate și prognozate a rezervelor valutare, a ratelor dobânzii și a randamentelor titlurilor guvernamentale pe fondul presiunilor inflaționiste, cadrul de alocare strategică a activelor a fost revizuit, fiind aprobate modificări la Regulamentul cu privire la gestionarea rezervelor internaționale, în baza Hotărârii Comitetului executiv în vigoare din 1 ianuarie 2023. Modificările au vizat în special extinderea orizontului investițional și adoptarea corespunzătoare a unor noi benchmark-uri în cazul portofoliilor de valori mobiliare în dolari SUA, gestionat intern și extern, adoptarea indicatorului VaR la nivelul portofoliului total de investiții în vederea cuantificării expunerii la riscul de piață și corelării acesteia cu toleranța la risc a instituției. Suplimentar, a fost modificată structura alocării pe valute și tipuri de instrumente.

Totodată, manifestând vigilență în tratamentul riscului de credit, Banca a continuat aplicarea metodologiei revizuite de calcul al pierderilor de credit așteptate pentru activele financiare aferente rezervelor valutare, ajustată la finele anului 2020, ceea ce reflectă o abordare prudentă.

Cu privire la expunerea față de Guvernul RM, considerând impactul puternic al crizei geopolitice, energetice și umanitare asupra economiei naționale, cât și presiunile inflaționiste pe parcursul anului 2022, au fost monitorizați, evaluați și modificați la necesitate parametrii de calcul, potrivit metodologiei de estimare a pierderilor de credit aferent valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu Băncii, pentru a reflecta cât mai veridic expunerea la riscul de credit, încorporând factorii cantitativi și calitativi, evoluțiile înregistrate, cât și cele prognozate ale indicatorilor relevanți.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Tabelul expus în continuare prezintă activele financiare deținute la data de raportare în baza ratingului pe termen lung:

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022

Ratingul pe termen lung[1]	Plasamente pe termen scurt[2]	Valori mobiliare investiționale	Valori mobiliare emise de Guvernul RM[3]	Active în organizațiile financiare internaționale	Credite acordate băncilor și altor persoane	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	15 090 232	41 383 417	-	4 445 897	-	-	60 919 546
AA+	-	3 860 393	-	-	-	-	3 860 393
AA	3 560 682	5 460 246	-	-	-	-	9 020 928
AA-	14 244	927 627	-	-	-	-	941 871
A+	8 580 576	-	-	-	-	-	8 580 576
A	4 597 057	-	-	-	-	-	4 597 057
A-	30	-	-	-	-	-	30
BBB	14	-	-	-	-	-	14
CC	4	-	-	-	-	-	4
Neaplicabil	117	-	14 667 559	-	19 757	20 515	14 707 948
Pierderi de credit așteptate	(584)	(88)	(85 572)	-	-	(18)	(86 262)
Total	**31 842 372**	**51 631 595**	**14 581 987**	**4 445 897**	**19 757**	**20 497**	**102 542 105**

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings)
[2] Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.
[3] Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil". Totodată, la situația din 31 decembrie 2022, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2021: nivelul de rating B3, perspectivă stabilă).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2021

Ratingul pe termen lung[1]	Plasamente pe termen scurt[2]	Instrumente derivate	Valori mobiliare investiționale	Valori mobiliare emise de Guvernul RM[3]	Active în organizațiile financiare internaționale	Credite acordate băncilor și altor persoane	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	16 372 831	-	30 227 134	-	4 437 431	-	-	51 037 396
AA+	-	-	851 175	-	-	-	-	851 175
AA	11 275 067	-	984 640	-	-	-	-	12 259 707
AA-	24 278	-	614 388	-	-	-	-	638 666
A+	4 984 671	-	-	-	-	-	-	4 984 671
A	2 889 792	-	-	-	-	-	-	2 889 792
A-	539	-	-	-	-	-	-	539
BBB	14	-	-	-	-	-	-	14
BBB-	790	-	-	-	-	-	-	790
Neaplicabil	70	199	-	14 824 451	-	20 441	7 954	14 853 115
Pierderi de credit așteptate	(390)	-	(266)	(48 219)	-	-	(42)	(48 917)
Total	**35 547 662**	**199**	**32 677 071**	**14 776 232**	**4 437 431**	**20 441**	**7 912**	**87 466 948**

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).
[2] Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.
[3] Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil". Totodată, la situația din 31 decembrie 2022, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2021 nivelul de rating B3, perspectivă stabilă).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

BANCA

31 decembrie 2022

Ratingul pe termen lung[1]	Plasamente pe termen scurt[2]	Valori mobiliare investiționale	Valori mobiliare emise de Guvernul RM[3]	Active în organizațiile financiare internaționale	Credite acordate băncilor și altor persoane	Investiții în filiale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	15 090 232	41 383 417	-	4 445 897	-	-	-	60 919 546
AA+		3 860 393	-	-	-	-	-	3 860 393
AA	3 560 682	5 460 246	-	-	-	-	-	9 020 928
AA-	14 244	927 627	-	-	-	-	-	941 871
A+	8 580 576	-	-	-	-	-	-	8 580 576
A	4 597 057	-	-	-	-	-	-	4 597 057
A-	30	-	-	-	-	-	-	30
BBB	14	-	-	-	-	-	-	14
CC	4	-	-	-	-	-	-	4
Neaplicabil	-	-	14 638 335	-	19 757	24 000	20 400	14 702 492
Pierderi de credit așteptate	(584)	(88)	(85 572)	-	-	-	(5)	(86 249)
Total	**31 842 255**	**51 631 595**	**14 552 763**	**4 445 897**	**19 757**	**24 000**	**20 395**	**102 536 662**

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings)
[2] Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit
[3] Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil". Totodată, la situația din 31 decembrie 2022, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2021: nivelul de rating B3, perspectivă stabilă).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

BANCA

31 decembrie 2021

Ratingul pe termen lung[1]	Plasamente pe termen scurt[2]	Instrumente derivate	Valori mobiliare investiționale	Valori mobiliare emise de Guvernul RM[3]	Active în organizațiile financiare internaționale	Credite acordate băncilor și altor persoane	Investiții în filiale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	16 372 831	-	30 227 134	-	4 437 431	-	-	-	51 037 396
AA+	-	-	851 175	-	-	-	-	-	851 175
AA	11 275 067	-	984 640	-	-	-	-	-	12 259 707
AA-	24 278	-	614 388	-	-	-	-	-	638 666
A+	4 984 671	-	-	-	-	-	-	-	4 984 671
A	2 889 792	-	-	-	-	-	-	-	2 889 792
A-	539	-	-	-	-	-	-	-	539
BBB	14	-	-	-	-	-	-	-	14
BBB-	790	-	-	-	-	-	-	-	790
Neaplicabil	-	199	-	14 799 266	-	20 441	24 000	7 806	14 851 712
Pierderi de credit așteptate	(390)	-	(266)	(48 219)	-	-	-	(5)	(48 880)
Total	**35 547 592**	**199**	**32 677 071**	**14 751 047**	**4 437 431**	**20 441**	**24 000**	**7 801**	**87 465 582**

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).
[2] Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.
[3] Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil". Totodată, la situația din 31 decembrie 2021, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2021: nivelul de rating B3, perspectivă stabilă).

4. Managementul riscului (continuare)
4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină, suplimentar, se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 31 decembrie 2022, expunerea la riscul de credit al portofoliului de investiții total cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard&Poor's este calculată ca valoarea contabilă brută a activelor financiare în valută străină la data de raportare, divizată pe scadențe anuale, multiplicată cu coeficientul probabilității de default determinat de agenția Standard&Poor's conform ratingului atribuit emitentului/contrapărții și este prezentată după cum urmează:

	Nota	31 decembrie 2022 MII LEI	31 decembrie 2021 MII LEI
Active evaluate la cost amortizat cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Conturi "Nostro"	5	4 155 027	6 567 646
Disponibilități în D.S.T	7	19 040	133 098
Depozite la termen în valută străină	5	27 687 812	28 980 336
Valori mobiliare în valută străină	6	1 572 692	2 970 198
		33 434 571	**38 651 278**
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		**7 422**	**6 995**
Active evaluate la valoarea justă prin AERG cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Valori mobiliare în valută străină	6	50 058 991	29 707 140
		50 058 991	**29 707 140**
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		**1 895**	**695**

Numerarul în valută străină (*Nota 5*), aurul monetar (Nota 8 cu politica de contabilitate asimilată activelor financiare evaluate la valoarea justă prin AERG), cota RM la FMI (*Nota 7*), sunt excluse din calcul, nefiind expuse riscului de credit (numerar în valută străină și aur monetar) sau nefiind cotate și asimilate cu probabilitate de default zero (cota RM la FMI).

Creșterea valorii indicatorului este preponderent determinată de majorarea volumului portofoliului valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG în contextul constituirii portofoliului în euro, dar și suplinirii celui în dolari SUA pe parcursul perioadei de raportare.

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor financiare și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor în funcție de țara de investiție, *cu excepția investițiilor în filiale și a altor active financiare, care se clasifică în funcție de țara de origine:*

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)
4.2 Riscul de credit (continuare)

Țara	CONSOLIDAT				BANCA			
	31 decembrie 2022	Ponderea	31 decembrie 2021	Ponderea	31 decembrie 2022	Ponderea	31 decembrie 2021	Ponderea
	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	38 579 630	37,62	26 500 336	30,30	38 579 630	37,63	26 500 336	30,30
Franța	13 952 980	13,61	10 323 497	11,80	13 952 980	13,61	10 323 497	11,80
Organizații financiare internaționale (OFI)	12 581 287	12,27	7 101 812	8,12	12 581 287	12,27	7 101 804	8,12
Marea Britanie	5 563 659	5,42	4 864 957	5,56	5 563 659	5,42	4 864 957	5,56
Germania	4 849 330	4,73	6 751 895	7,72	4 849 330	4,73	6 751 895	7,72
Regatul Țărilor de Jos	4 632 840	4,52	10 317 690	11,80	4 632 840	4,52	10 317 690	11,80
Suedia	2 793 575	2,72	206 585	0,24	2 793 575	2,72	206 585	0,24
Singapore	2 695 709	2,63	4 969 579	5,68	2 695 709	2,63	4 969 579	5,68
Finlanda	972 034	0,95	538 043	0,62	972 034	0,95	538 043	0,62
Canada	965 527	0,94	918 538	1,05	965 527	0,94	918 538	1,05
Austria	231 495	0,23	97 581	0,11	231 495	0,23	97 581	0,11
Norvegia	101 654	0,10	70 946	0,08	101 654	0,10	70 946	0,08
Alte țări	27	-	834	-	27	-	834	-
Moldova	14 622 358	14,26	14 804 655	16,92	14 616 915	14,25	14 803 297	16,92
Total active financiare	**102 542 105**	**100,00**	**87 466 948**	**100,00**	**102 536 662**	100,00	**87 465 582**	**100,00**

În categoria „Organizații financiare internaționale" sunt incluse cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională și alte plasamente în valută străină în alte organizații financiare internaționale.

În categoria "Moldova" la nivel consolidat sunt incluse conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, valorile mobiliare emise de Guvernul RM, creditele acordate băncilor și altor persoane și alte active financiare.

În categoria "Moldova" a Băncii sunt incluse valorile mobiliare emise de Guvernul RM, creditele acordate băncilor și altor persoane, investițiile în filiale și alte active financiare.

Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 8).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)
4.2 Riscul de credit (continuare)

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor financiare în funcție de sectorul investițional:

Sector investițional	CONSOLIDAT				BANCA			
	31 decembrie 2022	Ponderea	31 decembrie 2021	Ponderea	31 decembrie 2022	Ponderea	31 decembrie 2021	Ponderea
	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	9 227 126	9,00	22 695 254	25,95	9 227 126	9,00	22 695 254	25,95
Bănci comerciale din străinătate	15 872 972	15,48	12 845 055	14,69	15 872 972	15,48	12 845 055	14,69
Guverne din străinătate	45 740 173	44,61	24 141 437	27,6	45 740 173	44,61	24 141 437	27,6
Guvernul RM	14 581 987	14,22	14 776 232	16,89	14 552 763	14,20	14 751 047	16,86
Organizații financiare internaționale (OFI)	12 581 287	12,27	7 101 812	8,12	12 581 287	12,27	7 101 812	8,12
Agenții guvernamentale străine	4 498 189	4,39	5 878 735	6.72	4 498 189	4,39	5 878 735	6,72
Depozitar central (DCU)	-	-	-	-	24 000	0,02	24 000	0,03
Bănci licențiate din RM	20 105	0,01	1 343	0,00	19 988	0,01	1 273	0,00
Alte active financiare	20 266	0,02	27 080	0,03	20 164	0,02	26 969	0,03
Total active financiare	**102 542 105**	**100,00**	**87 466 948**	**100,00**	**102 536 662**	**100,00**	**87 465 582**	**100,00**

În categoria „Organizații financiare internaționale" sunt incluse cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională și alte plasamente în valută străină în alte organizații financiare internaționale.

În categoria "Alte active financiare" la nivel consolidat sunt incluse conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, instrumentele derivate, creditele acordate băncilor și altor persoane și alte active financiare.

În categoria "Alte active financiare" ale Băncii sunt incluse instrumentele derivate, creditele acordate băncilor și altor persoane și alte active financiare.

Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 8).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)
4.2 Riscul de credit (continuare)

- **Pierderile de credit așteptate (ECL)**

Instrumentele financiare aferente activelor oficiale de rezervă ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul "investment grade" sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de "investment grade" al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de depreciere a emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între "AAA" și "AA" sunt considerate cu bonitate înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între "A" și "BBB" au o bonitate medie, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina unele dificultăți în cazul deteriorării mediului economic.

Totodată, instrumentele cu rating "BB", "B" și "CCC" au o bonitate joasă și sunt considerate investiții speculative sau "junk". Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări ale condițiilor mediului economic.

Formula de calcul a pierderilor de credit așteptate este derivată prin determinarea expunerii la default (EAD), probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor de credit așteptate și scenariile utilizate, pentru instrumente financiare aferente rezervelor valutare, Banca aplică informațiile derivate din raportul "Annual Corporate Default Study and Rating Transitions" publicat anual de agenția de rating Standard & Poor's, ratele de default cumulative "Sovereign Foreign – Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier" și "Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier" din raportul "Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions" publicat anual de agenția de rating Standard&Poor's.

În cazul estimării pierderilor de credit așteptate pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, pentru fiecare an se estimează probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au fost identificate creșteri semnificative ale riscului de credit asociat activelor financiare în valută străină deținute de Bancă. De asemenea, nu au existat premise de migrare din stadiul inițial de recunoaștere spre unul inferior (cu excepția unui cont corespondent menținut în scopul unor necesități operaționale, expunerea fiind nesemnificativă) sau recunoașterea default-ului contrapărții.

Totodată, persistența incertitudinilor asociate crizei energetice globale și presiunilor inflaționiste, amplificate de conflictul armat din Ucraina, au determinat utilizarea metodologiei revizuite de calcul a pierderilor de credit așteptate pentru activele financiare aferente rezervelor valutare, prin aplicarea scenariului de retrogradare a ratingurilor cu un nivel (notch) tuturor activelor în valută străină din portofoliu. În acest sens, se aplică rate de default cumulative publicate de agenția de rating Standard & Poor's ce corespund ratingului inferior cu o poziție al expunerilor respective.

Prin urmare, considerând asumările în scenariile aplicate, dar și evoluția volumului și structurii pe instrumente și scadențe a portofoliului de investiții, provizionul pentru pierderile de credit așteptate în cazul acestor active, la situația din 31 decembrie 2022, a constituit 5 021 mii lei (31 decembrie 2021: 2 800 mii lei).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Metodologia de calcul a pierderilor de credit așteptate aferente portofoliului de valori mobiliare de stat deținute în portofoliul Grupului și al Băncii este bazată pe determinarea expunerii la default (EAD), probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD), cu utilizarea informațiilor derivate și ratelor de default cumulative din rapoartele „Sovereign default and recovery rates" și Rating Symbols and Definitions" aferente categoriei de rating publicate de către agenția Moody's. În concordanță cu metodologia în vigoare, considerând dinamica parametrilor de calcul și a indicatorilor relevanți, înregistrată pe anului 2022, provizionul pentru pierderile de credit așteptate în cazul acestor active au constituit 85 572 mii lei (31 decembrie 2021: 48 219 mii lei).

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Grupului și al Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici incorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca (printre care inclusiv: evoluția venitului național brut, indicatorul cu privire la raportul dintre datoria de stat și PIB, evoluția PIB, raportul dintre deficitul bugetar și PIB, datoria de stat tranzacționată pe piețele internaționale, finanțările străine și existența programelor de finanțare și asistență tehnică, evoluția sectorului financiar, ciclurile electorale și economice etc.), precum și lipsa cazurilor de default al valorilor mobiliare de stat emise în moneda națională.

Pierderile de credit așteptate în cazul altor instrumente financiare, fiind nemateriale sau egale cu zero, iar riscul de credit fiind evaluat ca nesemnificativ, nu au fost înregistrate în situațiile financiare.

Prezentarea activelor financiare după stadiul de depreciere, expunerea brută și pierderea de credit așteptată la data de raportare:

CONSOLIDAT 31 decembrie 2022	Interval PD	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de credit așteptată	Expunerea netă
	%	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,10	9 227 128	1	2	9 227 126
Bănci comerciale din străinătate	0,03-0,08	15 873 417	1	449	15 872 968
Bănci comerciale din străinătate	100,00	4	2	-	4
Guverne din străinătate	0,02-0,05	45 740 208	1	35	45 740 173
Guvernul RM	0,0-2,435	14 667 559	1	85 572	14 581 987
Organizații financiare internaționale	0,02	12 581 420	1	133	12 581 287
Agenții guvernamentale străine	0,02-0,05	4 498 242	1	53	4 498 189
Alte active financiare	0,003	40 389	1	18	40 371
Total active financiare		**102 628 367**		**86 262**	**102 542 105**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

CONSOLIDAT 31 decembrie 2021	Interval PD	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de credit așteptată	Expunerea netă
	%	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,10	22 695 261	1	7	22 695 254
Bănci comerciale din străinătate	0,03-0,11	12 845 438	1	383	12 845 055
Guverne din străinătate	0,02	24 141 549	1	112	24 141 437
Guvernul RM	0,0-2,473	14 824 451	1	48 219	14 776 232
Organizații financiare internaționale	0,02	7 101 829	1	17	7 101 812
Agenții guvernamentale străine	0,02	5 878 872	1	137	5 878 735
Alte active financiare	0,003	28 465	1	42	28 423
Total active financiare		**87 515 865**		**48 917**	**87 466 948**

BANCA 31 decembrie 2022	Interval PD	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de credit așteptată	Expunerea netă
	%	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,10	9 227 128	1	2	9 227 126
Bănci comerciale din străinătate	0,03-0,08	15 873 417	1	449	15 872 968
Bănci comerciale din străinătate	100,00	4	2	-	4
Guverne din străinătate	0,02-0,05	45 740 208	1	35	45 740 173
Guvernul RM	0,0-2,435	14 638 335	1	85 572	14 552 763
Organizații financiare internaționale	0,02	12 581 420	1	133	12 581 287
Agenții guvernamentale străine	0,02-0,05	4 498 242	1	53	4 498 189
Alte active financiare	0,003	40 157	1	5	40 152
Total active financiare		**102 598 911**		**86 249**	**102 512 662**

BANCA 31 decembrie 2021	Interval PD	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de credit așteptată	Expunerea netă
	%	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,10	22 695 261	1	7	22 695 254
Bănci comerciale din străinătate	0,03-0,11	12 845 438	1	383	12 845 055
Guverne din străinătate	0,02	24 141 549	1	112	24 141 437
Guvernul RM	0,0-2,473	14 799 266	1	48 219	14 751 047
Organizații financiare internaționale	0,02	7 101 829	1	17	7 101 812
Agenții guvernamentale străine	0,02	5 878 872	1	137	5 878 735
Alte active financiare	0,003	28 247	1	5	28 242
Total active financiare		**87 490 462**		**48 880**	**87 441 582**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Mișcarea în provizionul pentru pierderi de credit așteptate pe fiecare clasă de active financiare:

31 decembrie	CONSOLIDAT					BANCA				
	2022				2021	2022				2021
	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni
	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I
Numerar și plasamente în valută pe termen scurt	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	**390**	**-**	**-**	**390**	**658**	**390**	**-**	**-**	**390**	**658**
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(79)	-	-	(79)	(26)	(79)	-	-	(79)	(26)
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	1 682	-	-	1 682	1 358	1 682	-	-	1 682	1 358
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(1 430)	-	-	(1 430)	(1 591)	(1 430)	-	-	(1 430)	(1 591)
Modificări ale cursului valutar și alte mișcări	21	-	-	21	(9)	21	-	-	21	(9)
Sold la 31 decembrie	584	-	-	584	390	584	-	-	584	390
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat										
Sold la 1 ianuarie	**266**	**-**	**-**	**266**	**538**	**266**	**-**	**-**	**266**	**538**
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(53)	-	-	(53)	13	(53)	-	-	(53)	13
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(145)	-	-	(145)	(273)	(145)	-	-	(145)	(273)
Modificări ale cursului valutar și alte mișcări	20	-	-	20	(12)	20	-	-	20	(12)
Sold la 31 decembrie	**88**	**-**	**-**	**88**	**266**	**88**	**-**	**-**	**88**	**266**
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG										
Sold la 1 ianuarie	**2 143**	**-**	**-**	**2 143**	**1 875**	**2 143**	**-**	**-**	**2 143**	**1 875**
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(559)	-	-	(559)	(9)	(559)	-	-	(559)	(9)
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	5 479	-	-	5 479	2 347	5 479	-	-	5 479	2 347
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(2 878)	-	-	(2 878)	(2 039)	(2 878)	-	-	(2 878)	(2 039)
Modificări ale cursului valutar și alte mișcări	164	-	-	164	(31)	164	-	-	164	(31)
Sold la 31 decembrie	**4 349**	**-**	**-**	**4 349**	**2 143**	**4 349**	**-**	**-**	**4 349**	**2 143**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie	CONSOLIDAT					BANCA				
	2022				2021	2022				2021
	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni
	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	48 219	-	-	48 219	-	48 219	-	-	48 219	-
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	33 008	-	-	33 008	-	33 008	-	-	33 008	-
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	12 913	-	-	12 913	-	12 913	-	-	12 913	-
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(8 568)	-	-	(8 568)	-	(8 568)	-	-	(8 568)	-
Efectul din modificări ale modelului de evaluare a ECL	-	-	-	-	48 219	-	-	-	-	48 219
Sold la 31 decembrie	85 572	-	-	85 572	48 219	85 572	-	-	85 572	48 219
Alte active financiare										
Sold la 1 ianuarie	42	-	-	42	111	5	-	-	5	5
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(21)	-	-	(21)	(69)	-	-	-	-	-
Diminuări datorate scoaterii înafara bilanțului (casării)	(3)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	-
Efectul din modificări ale modelului de evaluare a ECL		-	-		-	-	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie	18	-	-	18	42	5	-	-	5	5

Riscul de credit al instrumentelor derivate

Tranzacțiile swap valutar se efectuează în cadrul operațiunilor de reglaj fin, fiind utilizate ca instrument al politicii monetare, ce pot lua forma operațiunilor de furnizare sau de absorbție de lichidități. Frecvența tranzacțiilor nu este standardizată, iar scadența este aliniată la scadențele aplicate la instrumentele de politică monetară ale Băncii (facilitatea de depozit overnight, certificatele BNM). Condițiile de realizare de către Bancă a tranzacțiilor swap valutar pe piața valutară interbancară sunt stabilite în Regulamentul privind efectuarea operațiunilor pe piața valutară interbancară a Republicii Moldova, aprobat prin HCA nr.8/2013. La 31 decembrie 2022, Banca avea încheiat cu o bancă din Republica Moldova un swap valutar în mărime de 15 000 mii EUR, cu data contractului la 23 decembrie 2022 și scadența la 6 ianuarie 2023.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Suplimentar, Banca poate efectua operațiuni de tip swap valutar cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în baza unui acord bilateral. Efectul scontat al semnării acordului constă în crearea și implementarea unui instrument nou competitiv pentru creditarea de către BERD a agenților economici din Republica Moldova în moneda națională și dezvoltarea sectorului real al economiei naționale, fapt necesar în condițiile crizei provocate de situația pandemică.

Furnizarea de lichidități în lei moldovenești în cadrul acordului respectiv se efectuează în condiții similare altor operațiuni practicate de către Bancă pe piața monetară sau valutară internă. La situația din 31 decembrie 2022, soldul operațiunilor de tip swap încheiate cu BERD este nul.

Netarea activelor financiare și datoriilor financiare

Banca înregistrează activele și datoriile financiare la valoarea netă atunci când există dreptul legal și intenția de a deconta plățile și încasările rezultate pe bază netă.

Deși unele active și datorii financiare nu îndeplinesc cerințele de recunoaștere pe bază netă, ele se decontează simultan sau la valoarea netă. Aceste situații includ operațiunile repo și operațiuni de swap valutar.

În conformitate cu prevederile IFRS 7 *Instrumente Financiare: informații de furnizat* privind sumele necompensate în bilanț sunt limitate la valoarea netă a instrumentelor financiare prezentate în bilanțul contabil.

La 31 decembrie 2022, Banca nu avea înregistrate operațiuni repo în curs de derulare.

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu își va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii. Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne și hotărârile Comitetului executiv.

a) Instrumentele financiare în moneda națională

Considerând atribuțiile Băncii în calitate de autoritate monetară, care includ stabilirea și implementarea politicii monetare în stat, controlul lichidității în sistemul financiar și, inter alia, dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote şi monede metalice ca mijloc de plată, Banca nu este expusă riscului de lichiditate din decalajele de plăți și încasări, active și datorii în fluxurile în moneda națională, ci de fapt, limitărilor inerente politicii monetare.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul anului 2022, în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Bancă au avut scadența contractuală maximă de 2 ani. La scadență, aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt reemise sub formă de bonuri de trezorerie sau obligațiuni de stat.

Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată rezultate din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani. Termenul de 25 de ani a fost stabilit urmărindu-se echilibrul între presiunea anuală suplimentară care poate fi suportată de bugetul de stat și, în același timp, stingerea cât mai rapid posibil a acestor obligații.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Operațiunile repo de injectare a lichidităților derulate pe parcursul anului 2022 au avut un termen de 14 zile și au fost efectuate prin procedura licitațiilor fără plafon.

b) Instrumentele financiare în valută străină

Monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri stabilite pentru subportofoliile de investiții indexate în funcție de tipul instrumentelor și de valuta de investiții. Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Indicii utilizați sunt furnizați de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activității de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului de active valutare gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe îndelungate.

În cazul portofoliului gestionat de un manager extern (Banca Mondială), limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu aplicare din data de 1 februarie 2016. Acordul stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de până la 2 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină, pe parcursul unui an.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității. Analiza activelor și obligațiunilor financiare în funcție de scadența contractuală la data de raportare este prezentată după cum urmează:

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 983 015	31 869 536	2 113 479	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 851 195	13 473 092	20 896 011	411 297	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	19 040	-	-	-	-	-	4 426 857
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 581 987	1 771 192	657 508	312 659	487 022	1 162 630	10 190 976	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	770	735	1 267	2 294	5 997	8 694	-
Alte active financiare	15	20 497	20 497	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 765 060	50 532 230	16 244 814	21 209 937	900 613	1 168 627	10 199 670	4 509 169
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	17	9 135 104	8 955 899	31 809	144 062	3 334	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	37 191 253	37 191 253	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	66 932	66 932	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	7 505	75 706	75 706	198 246	663 206	219 815	4 426 883
Obligațiuni privind leasingul	20	3 814	386	396	823	1 775	434	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	6 166	6 166	-	-	-	-	-	-
		96 469 085	52 844 987	107 911	220 591	203 355	663 640	219 815	42 208 786
Instrumente derivate									
Intrări	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 471 816	52 847 718	107 911	220 591	203 355	663 640	219 815	42 208 786
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 289 753	(2 318 979)	16 136 903	20 989 346	697 258	504 987	9 979 855	(37 699 617)

Semnătură pentru identificare
Initialed for identification
30. MAI. 2023

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea de bilant	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	36 355 756	34 588 948	1 766 808	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	32 677 071	9 486 160	5 906 548	15 535 888	1 340 346	408 129	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 437 431	133 098	-	-	-	-	-	4 304 333
Aur monetar	8	75 976	-	-	-	-	-	-	75 976
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 776 232	1 021 429	615 531	1 118 322	308 783	1 076 010	10 636 157	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	20 441	759	730	1 340	2 460	6 101	9 051	-
Alte active financiare	15	7 912	7 912	-	-	-	-	-	-
		88 350 819	45 238 306	8 289 617	16 655 550	1 651 589	1 490 240	10 645 208	4 380 309
Instrumente derivate									
Intrări	9	199	199	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		88 351 018	45 238 505	8 289 617	16 655 550	1 651 589	1 490 240	10 645 208	4 380 309
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	34 754 559	-	-	-	-	-	-	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	14 435 556	14 435 556	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	22 783 221	22 783 221	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	249 668	249 668	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	3 703 827	3 703 827	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 955 312	118 167	152 844	182 943	146 958	652 299	397 742	4 304 359
Obligațiuni privind leasingul	20	1 692	447	454	791	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	155 759	8 625	147 134	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		82 039 594	41 299 511	300 432	183 734	146 958	652 299	397 742	39 058 918
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		35 748	35 748	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(35 490)	(35 490)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		6 311 682	3 939 252	7 989 185	16 471 816	1 504 631	837 941	10 247 466	(34 678 609)

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

BANCA

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 982 898	31 869 419	2 113 479	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 851 195	13 473 092	20 896 011	411 297	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	19 040	-	-	-	-	-	4 426 857
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 552 763	1 763 262	641 121	307 752	487 022	1 162 630	10 190 976	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	770	735	1 267	2 294	5 997	8 694	-
Investiții în filială	12	24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	15	20 395	20 395	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 759 617	50 524 081	16 228 427	21 205 030	900 613	1 168 627	10 199 670	4 533 169
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	17	9 135 104	8 955 899	31 809	144 062	3 334	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	37 191 253	37 191 253	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	69 783	69 783	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	7 505	75 706	75 706	198 246	663 206	219 815	4 426 883
Obligațiuni privind leasingul	20	2 544	300	305	626	1 313	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	6 199	6 199	-	-	-	-	-	-
		96 470 699	52 847 785	107 820	220 394	202 893	663 206	219 815	42 208 786
Instrumente derivate									
Intrări		-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 473 430	52 850 516	107 820	220 394	202 893	663 206	219 815	42 208 786
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 282 696	(2 329 926)	16 120 607	20 984 636	697 720	505 421	9 979 855	(37 675 617)

Serviciul pentru identificare KPMG 30 MAI 2023

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

BANCA

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	36 355 686	34 588 878	1 766 808	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	32 677 071	9 486 160	5 906 548	15 535 888	1 340 346	408 129	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 437 431	133 098	-	-	-	-	-	4 304 333
Aur monetar	8	75 976	-	-	-	-	-	-	75 976
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 751 047	1 014 963	600 260	1 114 874	308 783	1 076 010	10 636 157	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	20 441	759	730	1 340	2 460	6 101	9 051	-
Investiții în filială	12	24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	15	7 801	7 801	-	-	-	-	-	-
		88 349 453	45 231 659	8 274 346	16 652 102	1 651 589	1 490 240	10 645 208	4 404 309
Instrumente derivate									
Intrări	9	199	199	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		88 349 652	45 231 858	8 274 346	16 652 102	1 651 589	1 490 240	10 645 208	4 404 309
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	34 754 559	-	-	-	-	-	-	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	14 435 556	14 435 556	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	22 783 221	22 783 221	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	252 902	252 902	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	3 703 827	3 703 827	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 955 312	118 167	152 844	182 943	146 958	652 299	397 742	4 304 359
Obligațiuni privind leasingul	20	1 235	302	307	626	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	155 760	8 626	147 134	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		82 042 372	41 302 601	300 285	183 569	146 958	652 299	397 742	39 058 918
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		35 748	35 748	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(35 490)	(35 490)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		6 307 538	3 929 515	7 974 061	16 468 533	1 504 631	837 941	10 247 466	(34 654 609)

Semnat pentru identificare
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4 Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la data de raportare. Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la data de raportare (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele politicii monetare și de creditare, etc.).

CONSOLIDAT

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI. 2023
Initialed for identification

31 decembrie 2022	Valoarea de bilanț	Valoarea brută nominală	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	9 135 104	9 162 306	8 965 617	40 541	152 670	3 478	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	37 191 253	37 330 471	37 330 471	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	66 932	66 932	66 932	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	6 616 846	6 649 210	6 649 210	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 667 067	5 811 631	18 666	86 743	96 834	235 231	721 218	226 082	4 426 857
Obligațiuni privind leasingul	3 814	4 417	493	493	986	1 971	474	-	-
Alte obligațiuni financiare	6 166	6 166	6 166	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare	**96 469 085**	**96 813 036**	**53 037 555**	**127 777**	**250 490**	**240 680**	**721 692**	**226 082**	**42 208 760**
31 decembrie 2021									
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	34 754 559	34 754 559	-	-	-	-	-	-	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	14 435 556	14 435 556	14 435 556	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	22 783 221	22 802 933	22 802 933	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	249 668	249 668	249 668	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	3 703 827	3 710 250	3 710 250	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 955 312	6 010 027	122 093	156 455	189 811	159 011	675 682	402 616	4 304 359
Obligațiuni privind leasingul	1 692	1 741	469	469	803	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	155 759	155 759	8 625	147 134	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare	**82 039 594**	**82 120 493**	**41 329 594**	**304 058**	**190 614**	**159 011**	**675 682**	**402 616**	**39 058 918**

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023 dobânzile aferente nu se calculează.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

4 Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

BANCA

31 decembrie 2022	Valoarea de bilanț	Valoarea brută nominală	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	9 135 104	9 162 306	8 965 617	40 541	152 670	3 478	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	37 191 253	37 330 471	37 330 471	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	69 783	69 783	69 783	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	6 616 846	6 649 210	6 649 210	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 667 067	5 811 631	18 666	86 743	96 834	235 231	721 218	226 082	4 426 857
Obligațiuni privind leasingul	2 544	2 720	340	340	680	1 360	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	6 199	6 199	6 199	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare	96 470 699	96 814 223	53 040 286	127 624	250 184	240 069	721 218	226 082	42 208 760
31 decembrie 2021									
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	34 754 559	34 754 559	-	-	-	-	-	-	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	14 435 556	14 435 556	14 435 556	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	22 783 221	22 802 933	22 802 933	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	252 902	252 902	252 902	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	3 703 827	3 710 250	3 710 250	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 955 312	6 010 027	122 093	156 455	189 811	159 011	675 682	402 616	4 304 359
Obligațiuni privind leasingul	1 235	1 272	318	318	636	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	155 760	155 760	8 626	147 134	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare	82 042 372	82 123 259	41 332 678	303 907	190 447	159 011	675 682	402 616	39 058 918

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023 dobânzile aferente nu se calculează.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

a) Instrumentele financiare în valută străină

Procesul de alocare strategică a activelor limitează riscul financiar aferent rezervelor internaționale. Indicatori de performanță (benchmark-uri) sunt stabiliți pentru fiecare subportofoliu, în vederea optimizării raportului dintre rentabilitate și risc, ca urmare a evaluării diverselor scenarii de evoluții ale ratelor dobânzii și randamentelor instrumentelor investiționale din portofolii și, corespunzător, a valorii de piață a acestora. Structura valutară optimă, estimată în baza analizei compoziției valutare a plăților de deservire a datoriei externe, altor plăți valutare și a importurilor de mărfuri și servicii, precum și efectele diversificării valutare sunt considerate în evaluarea riscului valutar.

Toate portofoliile, cu excepția valorilor mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat, conturilor curente și overnight, activelor în Fondul Monetar Internațional și aurului monetar, sunt administrate cu referință la indicatori strategici de performanță (indici ICE) Performanța portofoliilor, încadrarea în limitele de deviere față de indicatorii de performanță sunt monitorizate lunar și raportate Comitetului de investiții.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de sistemul informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Evaluate la cost amortizat		Evaluate la valoarea justă prin AERG		Total		Ponderea în portofoliu
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	%
La 31 decembrie 2022	2 915	152	584 859	30 528	587 774	30 681	1,09
La 31 decembrie 2021	8 275	466	18 464	1 041	26 739	1 507	0,08

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Cu toate că metodologia VaR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VaR conțin anumite limitări, după cum este expus mai jos:

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerare portofoliul de la finele lunii de raportare, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții;
- Se asumă cu probabilitate de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate nesemnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VaR;
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale;
- Rezultatul metodologiei VaR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

Luând în considerare faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), Banca utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

Astfel, la data de 31 decembrie 2022, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Evaluate la cost amortizat		Evaluate la valoarea justă prin AERG		Total		Ponderea în portofoliu
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	%
La 31 decembrie 2022	4 046	211	836 443	43 660	840 489	43 872	1,56
La 31 decembrie 2021	11 620	655	25 648	1 445	37 268	2 100	0,11

Majorarea valorii indicatorilor a fost determinată de suplinirea portofoliului de valori mobiliare evaluate la valoare justă prin AERG , incluzând volatilitatea aferentă componentei de evoluție a ratei de schimb EUR/USD și ratelor dobânzilor.

b) Instrumentele financiare în monedă națională

Riscul de piață în cazul instrumentelor financiare în moneda națională este asociat, în principal, modificării valorii de piață a valorilor mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt evaluate la cost amortizat în bilanțul contabil și sunt gestionate, preponderent, în vederea colectării fluxurilor contractuale și utilizării în scopul realizării atribuțiilor conferite prin lege Băncii.

Pentru portofoliul *"Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior"*, riscul se gestionează prin reemiterea la scadență a unor valori mobiliare la rate ale dobânzilor de piață, în baza ratelor nominale medii ponderate la valorile mobiliare de stat vândute recent pe piața primară și prin agrearea anuală cu Ministerul Finanțelor a scadențelor maxime pentru reemisiune (pentru anii 2021 și 2022 scadența maximă acceptată fiind agreată la 3 ani).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Valorile mobiliare respective sunt deținute, în principal, în vederea colectării fluxurilor contractuale, dar pot fi utilizate și în operațiuni de piață deschisă, prin intermediul tranzacțiilor reverse repo (absorbții temporare de lichiditate), însă astfel de operațiuni nu s-au înregistrat recent, iar obținerea câștigurilor din modificarea prețului de piață al valorilor mobiliare nu este relevantă în cazul acestor instrumente.

În cazul portofoliului *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat*, riscul pierderilor sau câștigurilor din modificarea valorii de piață a valorilor mobiliare s-a abordat la data emiterii, întrucât acesta a fost structurat în instrumente financiare cu cupon fix de 1,4% (cele cu scadența până la 9 ani) și 5,3% (cele cu scadența de la 10 la 25 ani) respectiv, cu scadențe graduale de până la 25 ani, replicând în esență fluxurile de numerar aferente unui instrument financiar cu o rată efectivă a dobânzii de 5%, egală cu ținta ratei inflației la data emiterii acestora (2016), care urma să permită ca valoarea achitată pe toată durata portofoliului, în termeni reali, să rămână nemodificată și să permită Băncii să evite pierderi suplimentare legate de deprecierea datoriei (la fel, în termeni reali).

Mai mult, conform Legii 235/2016, obligațiunile de stat sunt în circulație liberă, dar doar 40% din portofoliul respectiv poate fi comercializat de Bancă pe piața secundară, în același timp putând fi utilizat în întregime în operațiunile de piață deschisă de absorbții temporare de lichiditate (reverse repo). Pentru *valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* nu există o curbă a ratelor dobânzii, în vederea alinierii valorii de piață a acestora doar cu aplicarea datelor de intrare observabile pe piață (scadența maximă a valorilor mobiliare de stat tranzacționate pe pieţele active din Republica Moldova – 7 ani).

În cazul *Operațiunilor repo*, licitațiile se derulează la o rată fixă a dobânzii, calculată considerând rata de bază plus o marjă de 0,25 p.p.

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează prețul acestor active.

Totodată, ca rezultat al fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Semnat pentru identificare
Initialised for identification
KPMG
30. MAI. 2023

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare la data de raportare în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 983 015	29 641 481	2 113 479	-	-	-	-	2 228 055
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 755 715	13 456 899	20 889 045	411 296	-	-	118 640
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	18 898	-	-	-	-	-	4 426 999
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 581 987	1 531 308	505 982	312 639	487 022	1 162 630	10 190 976	391 430
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	365	11 384	709	1 385	3 847	2 067	-
Alte active financiare	15	20 497	-	-	-	-	-	-	20 497
Total active financiare		104 765 060	47 947 767	16 087 744	21 202 393	899 703	1 166 477	10 193 043	7 267 933
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	17	9 135 104	6 660 685	31 809	144 062	3 333	-	-	2 295 215
Disponibilități ale băncilor	18	37 191 253	32 901 997	-	-	-	-	-	4 289 256
Disponibilități ale altor clienți	20	66 932	-	-	-	-	-	-	66 932
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	1 062 554	-	-	-	93 061	70 115	4 441 337
Obligațiuni privind leasingul	20	3 814	386	396	823	1 775	434	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	6 166	-	-	-	-	-	-	6 166
		96 469 085	47 242 468	32 205	144 885	5 108	93 495	70 115	48 880 809
Instrumente derivate									
Intrări	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	2 731	-	-	-	-	-	-	2 731
Total obligațiuni financiare		96 471 816	47 242 468	32 205	144 885	5 108	93 495	70 115	48 883 540
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(307 052)	-	-	-	-	-	(2 127)
Decalaj		8 289 753	703 935	16 055 539	21 057 508	894 595	1 072 982	10 122 928	(41 617 734)

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Signed for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	36 355 756	33 778 282	1 766 808	-	-	-	-	810 666
Valori mobiliare investiționale	6	32 677 071	9 443 784	5 888 768	15 535 106	1 340 346	354 746	-	114 321
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 437 431	133 075	-	-	-	-	-	4 304 356
Aur monetar	8	75 976	-	-	-	-	-	-	75 976
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 776 232	806 891	461 701	1 118 275	308 783	1 076 010	10 636 157	368 415
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	20 441	427	10 225	767	1 508	4 196	3 318	-
Alte active financiare	15	7 912	-	-	-	-	-	-	7 912
		88 350 819	44 162 459	8 127 502	16 654 148	1 650 637	1 434 952	10 639 475	5 681 646
Instrumente derivate									
Intrări	9	199	-	-	-	-	-	-	199
Ieșiri	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		88 351 018	44 162 459	8 127 502	16 654 148	1 650 637	1 434 952	10 639 475	5 681 845
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	34 754 559	-	-	-	-	-	-	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	14 435 556	6 745 366	-	-	-	-	-	7 690 190
Disponibilități ale băncilor	18	22 783 221	19 013 518	-	-	-	-	-	3 769 703
Disponibilități ale altor clienți	20	249 668	-	-	-	-	-	-	249 668
Certificate emise de BNM	19	3 703 827	3 703 827	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 955 312	1 415 393	34 572	34 572	-	58 862	100 090	4 311 823
Obligațiuni privind leasingul	20	1 692	447	454	791	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	155 759	-	-	-	-	-	-	155 759
Total obligațiuni financiare		82 039 594	30 878 551	35 026	35 363	0	58 862	100 090	50 931 702
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		35 748	35 657	-	-	-	-	-	91
Ieșiri		(35 490)	(35 490)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		6 311 682	13 284 075	8 092 476	16 618 785	1 650 637	1 376 090	10 539 385	(45 249 766)

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initial for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

BANCA

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 982 898	29 641 412	2 113 479	-	-	-	-	2 228 007
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 755 715	13 456 899	20 889 045	411 296	-	-	118 640
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	18 898	-	-	-	-	-	4 426 999
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 552 763	1 523 944	490 961	307 752	487 022	1 162 630	10 190 976	389 478
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	365	11 384	709	1 385	3 847	2 067	-
Investiții în filială	12	24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	15	20 395	-	-	-	-	-	-	20 395
Total active financiare		104 759 617	47 940 334	16 072 723	21 197 506	899 703	1 166 477	10 193 043	7 289 831
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	17	9 135 104	6 660 685	31 809	144 062	3 333	-	-	2 295 215
Disponibilități ale băncilor	18	37 191 253	32 901 997	-	-	-	-	-	4 289 256
Disponibilități ale altor clienți	20	69 783		-	-	-	-	-	69 783
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	1 062 554	-	-	-	93 061	70 115	4 441 337
Obligațiuni privind leasingul	20	2 544	300	305	626	1 313	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	6 199	-	-	-	-	-	-	6 199
		96 470 699	47 242 382	32 114	144 688	4 646	93 061	70 115	48 883 693
Instrumente derivate									
Intrări	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	2 731	-	-	-	-	-	-	2 731
Total obligațiuni financiare		96 473 430	47 242 382	32 114	144 688	4 646	93 061	70 115	48 886 424
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(307 052)	-	-	-	-	-	(2 127)
Decalaj		8 282 696	696 588	16 040 609	21 052 818	895 057	1 073 416	10 122 928	(41 598 720)

KPMG
30. MAI. 2023

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

BANCA

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	36 355 686	33 778 218	1 766 807	-	-	-	-	810 661
Valori mobiliare investiționale	6	32 677 071	9 443 784	5 888 768	15 535 106	1 340 346	354 746	-	114 321
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 437 431	133 075	-	-	-	-	-	4 304 356
Aur monetar	8	75 976	-	-	-	-	-	-	75 976
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 751 047	800 490	446 798	1 114 874	308 783	1 076 010	10 636 157	367 935
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	20 441	427	10 225	767	1 508	4 196	3 318	-
Investiții în filială	12	24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	15	7 801	-	-	-	-	-	-	7 801
		88 349 453	44 155 994	8 112 598	16 650 747	1 650 637	1 434 952	10 639 475	5 705 050
Instrumente derivate									
Intrări	9	199	-	-	-	-	-	-	199
Ieșiri	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		88 349 652	44 155 994	8 112 598	16 650 747	1 650 637	1 434 952	10 639 475	5 705 249
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	34 754 559	-	-	-	-	-	-	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	14 435 556	6 745 366	-	-	-	-	-	7 690 190
Disponibilități ale băncilor	18	22 783 221	19 013 518	-	-	-	-	-	3 769 703
Disponibilități ale altor clienți	20	252 902	-	-	-	-	-	-	252 902
Certificate emise de BNM	19	3 703 827	3 703 827	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 955 312	1 415 393	34 572	34 572	-	58 862	100 090	4 311 823
Obligațiuni privind leasingul	20	1 235	302	307	626	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	155 760	-	-	-	-	-	-	155 760
Total obligațiuni financiare		82 042 372	30 878 406	34 879	35 198	0	58 862	100 090	50 934 937
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		35 748	35 657	-	-	-	-	-	91
Ieșiri		(35 490)	(35 490)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		6 307 538	13 277 755	8 077 719	16 615 549	1 650 637	1 376 090	10 539 385	(45 229 597)

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele repo, ratele dobânzii interbancare, ESTR, rata la facilitatea de depozit overnight stabilită de Banca Centrală Europeană, rata de bază stabilită de Banca Angliei, contului curent la FMI și a angajamentelor Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la situațiile financiare referitoare la aceste componente.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină și valorilor mobiliare în valută străină, Banca calculează veniturile/ pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0,5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente. Tensiunile geopolitice, dezechilibrele pieței energetice, cifrele persistente ale inflației și creșterea ratelor dobânzilor au generat către finele anului 2022 îngrijorări cu privire la o potențială recesiune în 2023, reorientând așteptările la o stabilizare a politicii monetare pe fondul temperării presiunilor inflaționiste, urmată de o relaxare a politicii monetare. În acest sens, Banca a estimat fluctuația variabilei riscului ratei dobânzii cu 0,5 p.p.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru perioadele de raportare și valorilor mobiliare în valută străină, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0,5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Anul 2022	+/- 363 987	+/- 18 999
Anul 2021	+/- 339 533	+/-19 134

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare în valută străină la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0,01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 31 decembrie 2022 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. ar duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare investiționale ale Grupului și Băncii cu 2 447 mii lei sau cu 128 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale (la 31 decembrie 2021: 1 970 mii lei sau cu 111 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale).

În cazul valorilor mobiliare emise de Guvernul RM sensibilitatea la rata dobânzii, la situația din 31 decembrie 2022, s-a evaluat la modificarea ratei profitabilității cu 1,5 p.p. considerând circumstanțele aplicabile la acea dată și prognozele macroeconomice pentru anul 2023.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Astfel, modificarea ratei dobânzii cu 1.5 p.p. ar duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare de stat ale Grupului cu 31 215 mii lei (aferent portofoliului Băncii: 31 215 mii lei) (la 31 decembrie 2021: 32 281 mii lei, din care aferent portofoliului Băncii – 32 281 mii lei).

La situația din 31 decembrie 2022 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. ar duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare de stat (ale Grupului și Băncii) cu 9 705 mii lei (aferent portofoliului Băncii: 9 704 mii lei), ceea ce reprezintă 0,07% din portofoliul valorilor mobiliare de stat (la 31 decembrie 2021: 10 419 mii lei, din care aferent portofoliului Băncii – 10 418 mii lei, ceea ce reprezintă 0,07% din portofoliu).

Riscul ratei dobânzii în cazul instrumentelor de politică monetară (facilități permanente sub formă de credite și depozite overnight, repo și reverse repo, certificatele Băncii Naționale a Moldovei, rezervele obligatorii) este subsecvent obiectivului primar al Băncii Naționale a Moldovei, și anume asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, și creării de către Bancă a condițiilor monetare pentru susținerea economiei naționale, care reclamă aplicarea instrumentelor de politică monetară la costuri care ar asigura atingerea obiectivelor propuse, iar decalajul de structură și costuri fiind secundar eficienței deciziilor de politică monetară.

Instrumentele de politică monetară sunt instrumente pe termen scurt (până la 28 zile) cu dobânzi fixe, remunerate la rate ale dobânzilor derivate din rata de bază (în coridor), revizuite în ședințele Comitetului executiv al Băncii Naționale aferent deciziilor de politică monetară, desfășurate cu o periodicitate agreată conform calendarului anual. Indirect, riscul este gestionat prin aplicarea coridorului dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight (2022: 4 p.p. coridor dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight; 2021: 4 p.p.), care are menirea de a calibra instrumentele de politică monetară cu scopul eficientizării mecanismului de transmisie a deciziilor de politică monetară.

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții. Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiunilor externe curente și implementarea politicii valutare a statului.

La data de 31 decembrie 2022 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină – 10% (la 31 decembrie 2021 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină – 10%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă. La fel, sunt permise investiții în alte valute decât cele indicate în structura valutară normativă cu condiția de a nu depăși 5% din rezervele internaționale.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialed for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

La data de raportare, exista următoarea poziție valutară:

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	CNY	Alte valute
Active nederivate		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 983 015	112	15 191 541	12 615 532	4 828 462	-	1 347 321	47
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	-	41 465 377	10 166 218	-	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	-	-	-	-	4 445 897	-	-
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 581 987	14 581 987	-	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	19 757	-	-	-	-	-	-
Alte active financiare	15	20 497	20 497	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 765 060	14 622 353	56 656 918	22 781 750	4 828 462	4 445 897	1 347 321	82 359
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	17	9 135 104	6 868 549	1 113 844	1 152 711	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	37 191 253	19 619 206	4 909 378	12 662 669	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	66 932	66 932	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	632	-	-	-	5 666 435	-	-
Obligațiuni privind leasingul	20	3 814	2 544	-	1 270	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	6 166	2 876	1 693	1 594	2	-	-	1
		96 469 085	70 959 488	6 024 915	13 818 244	2	5 666 435	-	1
Instrumente derivate									
Intrări	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 471 816	70 962 219	6 024 915	13 818 244	2	5 666 435	-	1
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	-	-	305 688	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 289 753	(56 649 045)	50 632 003	9 269 194	4 828 460	(1 220 538)	1 347 321	82 358

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI 2023 Initialised for identification

La situația din 31 decembrie 2022, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 82 312 mii lei, coroane norvegiene – 21 mii lei, franci elvețieni – 9 mii lei, lei românești – 8 mii lei, ruble rusești – 5 mii lei, coroane daneze – 2 mii lei și yeni japonezi – 1 mii lei.

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea de bilanț	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute
Active nederivate		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	36 355 756	68	11 384 979	20 265 854	4 704 002	-	853
Valori mobiliare investiționale	6	32 677 071	-	32 492 724	-	184 347	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 437 431	-	-	-	-	4 437 431	-
Aur monetar	8	75 976	-	-	-	-	-	75 976
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 776 232	14 776 232	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	20 441	20 441	-	-	-	-	-
Alte active financiare	15	7 912	1 761	-	-	-	6 151	-
		88 350 819	14 798 502	43 877 703	20 265 854	4 888 349	4 443 582	76 829
Instrumente derivate								
Intrări	9	199	199	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		88 351 018	14 798 701	43 877 703	20 265 854	4 888 349	4 443 582	76 829
Obligațiuni nederivate								
Moneda națională în circulație	16	34 754 559	34 754 559	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	17	14 435 556	6 753 701	2 759 105	4 922 750	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	22 783 221	12 050 488	2 580 312	8 152 421	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	249 668	249 668	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	3 703 827	3 703 827	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 955 312	5 061	-	-	-	5 950 251	-
Obligațiuni privind leasingul	20	1 692	1 235	-	457	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	155 759	149 894	2 443	3 419	3	-	-
Total obligațiuni financiare		82 039 594	57 668 433	5 341 860	13 079 047	3	5 950 251	-
Instrumente derivate extrabilanțiere								
Intrări		35 748	35 748	-	-	-	-	-
Ieșiri		(35 490)	-	(35 490)	-	-	-	-
Decalaj		6 311 682	(42 833 984)	38 500 353	7 186 807	4 888 346	(1 506 669)	76 829

La situația din 31 decembrie 2021, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 75 976 mii lei, ruble rusești -791 mii lei, lei românești -30 mii lei, coroane norvegiene – 22 mii lei, franci elvețieni – 8 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

Semnat pentru identificare
Initialed for identification
KPMG
30. MAI. 2023

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

BANCA 31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	CNY	Alte valute
Active nederivate		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 982 898	-	15 191 541	12 615 527	4 828 462	-	1 347 321	47
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	-	41 465 377	10 166 218	-	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	-	-	-	-	4 445 897	-	-
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 552 763	14 552 763	-	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	19 757	19 757	-	-	-	-	-	-
Investiții în filială	12	24 000	24 000	-	-	-	-	-	-
Alte active financiare	15	20 395	20 395	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 759 617	14 616 915	56 656 918	22 781 745	4 828 462	4 445 897	1 347 321	82 359
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	16	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	17	9 135 104	6 868 549	1 113 844	1 152 711		-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	37 191 253	19 619 206	4 909 378	12 662 669	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	69 783	69 783	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	632	-	-	-	5 666 435	-	-
Obligațiuni privind leasingul	20	2 544	2 544	-	-	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	6 199	3 215	1 693	1 288	2	-	-	1
		96 470 699	70 962 678	6 024 915	13 816 668	2	5 666 435	-	1
Instrumente derivate									
Intrări	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 473 430	70 965 409	6 024 915	13 816 668	2	5 666 435	-	1
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	-	-	305 688	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 282 696	(56 657 673)	50 632 003	9 270 765	4 828 460	(1 220 538)	1 347 321	82 358

Semnat pentru identificare
Initialed for identification
KPMG
30 MAI 2023

La situația din 31 decembrie 2022, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 82 312 mii lei, coroane norvegiene – 21 mii lei, franci elvețieni – 9 mii lei, lei românești – 8 mii lei, ruble rusești – 5 mii lei, coroane daneze – 2 mii lei și yeni japonezi – 1 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

BANCA

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea de bilanț	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute
Active nederivate		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	36 355 686	-	11 384 979	20 265 852	4 704 002	-	853
Valori mobiliare investiționale	6	32 677 071	-	32 492 724	-	184 347	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 437 431	-	-	-	-	4 437 431	-
Aur monetar	8	75 976	-	-	-	-	-	75 976
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	14 751 047	14 751 047	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	20 441	20 441	-	-	-	-	-
Investiții în filială	12	24 000	24 000	-	-	-	-	-
Alte active financiare	15	7 801	1 650	-	-	-	6 151	-
		88 349 453	14 797 138	43 877 703	20 265 852	4 888 349	4 443 582	76 829
Instrumente derivate								
Intrări	9	199	199	-	-	-	-	-
Ieșiri	9	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		88 349 652	14 797 337	43 877 703	20 265 852	4 888 349	4 443 582	76 829
Obligațiuni nederivate								
Moneda națională în circulație	16	34 754 559	34 754 559	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	17	14 435 556	6 753 701	2 759 105	4 922 750	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	18	22 783 221	12 050 488	2 580 312	8 152 421	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	20	252 902	252 902	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	19	3 703 827	3 703 827	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 955 312	5 061	-	-	-	5 950 251	-
Obligațiuni privind leasingul	20	1 235	1 235	-	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	20	155 760	150 196	2 443	3 118	3	-	-
Total obligațiuni financiare		82 042 372	57 671 969	5 341 860	13 078 289	3	5 950 251	
Instrumente derivate extrabilanțiere								
Intrări		35 748	35 748	-	-	-	-	-
Ieșiri		(35 490)	-	(35 490)	-	-	-	-
Decalaj		6 307 538	(42 838 884)	38 500 353	7 187 563	4 888 346	(1 506 669)	76 829

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

La situația din 31 decembrie 2021, alte valute sunt reprezentate de aur monetar - 75 976 mii lei, ruble rusești -791 mii lei, lei românești -30 mii lei, coroane norvegiene - 22 mii lei, franci elvețieni - 8 mii lei și coroane daneze - 2 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiunilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate.

Conform situației la 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2022		31 decembrie 2021	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
	Profit	Capital	Profit	Capital
MDL față de USD	+/-5 062 946	+/-5 062 946	+/-3 849 853	+/-3 849 853
MDL față de EUR	+/- 926 932	+/- 926 932	+/-718 756	+/-718 756
MDL față de GBP	+/- 482 846	+/- 482 846	+/-488 835	+/-488 835
MDL față de CNY	+/- 134 732	+/- 134 732	-	-
MDL față de XDR	-/+ 121 359	-/+ 121 359	-/+150 270	-/+150 270
MDL față de alte valute	+/- 5	+/- 5	+/-85	+/-85

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierii se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

4.5 Reforma LIBOR

O reformă fundamentală a principalelor valori de referință ale ratei dobânzii este întreprinsă la nivel global, înlocuind unele rate interbancare (IBOR) cu rate alternative cu "risc improbabil" ("reforma IBOR").

În baza hotărârii Comitetului executiv, la 18 martie 2022 au intrat în vigoare modificările la Regulamentul privind efectuarea operațiunilor pe piața valutară interbancară a RM în vederea înlocuirii ratelor LIBOR, utilizate la estimarea punctelor swap, cu rate alternative, în funcție de termen și valută. Modificarea regulamentului este determinată de faptul că indicii LIBOR, utilizați în cadrul operațiunilor swap în EUR, nu mai sunt disponibili pentru toate scadențele începând cu 30 decembrie 2021, iar pentru operațiunile swap în USD nu vor mai fi disponibili începând cu 30 iunie 2023.

Astfel, rata LIBOR s-a substituit cu următoarele rate:

a. în cazul tranzacțiilor swap valutar cu scadența overnight:
   - pentru USD – rata SOFR valabilă la data tranzacției;
   - pentru EUR – rata ESTR valabilă la data tranzacției;
b. în cazul tranzacțiilor swap valutar încheiate cu scadența aliniată la scadența Certificatelor BNM:
   - pentru USD – rata USD OIS ANNUAL VS SOFR valabilă la data tranzacției pentru termenul corespunzător scadenței;
   - pentru EUR – rata EURIBOR valabilă la data tranzacției pentru termenul corespunzător scadenței.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.6 Impactul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, criza regională și alte turbulențe economice, măsurile luate pentru combaterea efectelor acestora

Anul 2022 a continuat să fie unul inedit din perspectiva riscurilor și incertitudinilor asociate recuperării post-pandemice, crizei energetice globale, presiunilor inflaționiste generate de efectele de creștere a prețurilor la produsele alimentare și la resursele energetice pe plan internațional și regional, amplificate de escaladarea conflictului armat din Ucraina, perspectivele condițiilor economice în contextul acestor evenimente fiind precare.

În vederea diminuării efectelor acestor crize, Grupul și Banca s-a aliniat practicii internaționale, a reacționat prompt, continuând o politică monetară și valutară orientată spre diminuarea efectelor crizei asupra economiei naționale, asigurarea stabilității sectorului bancar și consolidarea nivelului de lichidități pentru a impulsiona relansarea economică.

Impactul crizei asupra poziției și performanței financiare a Grupului și Băncii din perspectiva activității monetare

În continuare, este prezentat un sumar al principalelor măsuri de politică monetară adoptate de Bancă în perioada de raportare.

a. Majorarea ratei dobânzii de politică monetară și a ratei dobânzii la facilitățile permanente

Pe parcursul anului 2022, BNM a majorat gradual rata dobânzii de politică monetară de la 6,50% până la 21,50% anual, iar începând cu 5 decembrie 2022 a fost diminuată până la 20,00% anual. Totodată, ratele de dobândă la creditele și depozitele overnight au fost majorate proporțional cu 15,00 p.p. până la 23,50% și, respectiv, 19,50% anual, iar începând cu 5 decembrie 2022 au fost diminuate cu 1,50 p.p., fiind menținut coridorul ratelor.

Prin majorarea ratelor de politică monetară s-a urmărit temperarea ritmurilor alerte de creștere a prețurilor de consum, precum și ancorarea așteptărilor inflaționiste. Decizia de reluare a măsurilor de relaxare a politicii monetare din 5 decembrie 2022 a fost adoptată în condițiile încetinirii ușoare a inflației anuale începând cu trimestrul IV 2022.

b. Majorarea normei rezervelor obligatorii

Pe parcursul anului 2022, pe fondul creșterii presiunilor inflaționiste, BNM a majorat treptat, cu 11 p.p., norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă (MDL) și cu 15 p.p. norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă (VLC). Totodată, BNM a continuat politica de recalibrare a acestora, majorând decalajul între ambele norme până la 8 p.p., cu scopul sporirii eficienței transmiterii impulsurilor monetare în sectorul real. Astfel, la situația din 31 decembrie 2022, norma rezervelor obligatorii în MDL constituia 37%, iar cea în VLC - 45%, respectiv.

Totodată, ca urmare a majorării ratelor de politică monetară, rata de remunerare a rezervelor obligatorii în MDL a sporit de la 5,73% în luna ianuarie - la 18,19% în luna decembrie 2022. Rata de remunerare în VLC a rămas neschimbată la nivelul de 0,01%.

Aceste modificări, precum și majorarea soldului mijloacelor atrase de către bănci, din care se constituie rezervele obligatorii au determinat sporirea cheltuielilor BNM cu dobânzi pentru rezervele obligatorii.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.6 Impactul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, criza regională și alte turbulențe economice, măsurile luate pentru combaterea efectelor acestora (continuare)

c. Intervenții pe piața valutară internă

În anul 2022, BNM a intervenit pe piața valutară internă, atât în calitate de cumpărător, cât și vânzător de valută pentru a evita fluctuațiile excesive ale cursului leului în contextul decalajelor, atât pozitive, cât și negative, între cererea și oferta de valută înregistrate pe piața interbancară în diferite perioade ale anului. Astfel, pe ansamblul anului 2022, intervențiile nete de vânzare au însumat circa 250 milioane dolari SUA.

Aceste decizii au avut un efect de majorare a cheltuielilor cu remunerarea rezervelor obligatorii și de majorare a cheltuielilor din amortizarea scontului la certificatele BNM, efectul net asupra cheltuielilor din aplicarea instrumentelor de politică monetară fiind semnificativ mai mare *(a se vedea Nota 24)*, precum și de majorare a veniturilor realizate din diferențele de curs de la intervențiile de vânzare a valutei străine contra MDL pe piața valutară internă (*a se vedea Nota 25*).

d. Operațiuni repo

Pe parcursul anului 2022, Banca a realizat operațiuni repo, oferind un sprijin suplimentar băncilor în gestionarea lichidităților. Reducerea nivelului de lichidități pe piața monetară, în contextul înăspririi conduitei politicii monetare, a fost asociată cu o intensificare a apelului băncilor la operațiunile repo. Totodată, reinstaurarea semnului pozitiv al poziției nete a lichidității băncilor în luna octombrie și consolidarea ulterioară a valorilor relativ ridicate a acesteia a avut ca efect o reducere a cererii de lichidități a băncilor în ultimele două luni ale anului, soldul operațiunilor repo înregistrat la finele perioadei de raportare fiind nul.

Deciziile BNM de politică monetară, adoptate pe parcursul anului 2022, au avut impact asupra bilanțului Băncii, remarcând cele mai semnificative efecte:

- creșterea soldului disponibilităților băncilor păstrate la BNM, determinate de majorarea treptată a normei rezervelor obligatorii;
- creșterea volumului monedei naționale în circulație în decembrie 2022, determinată de relaxarea ușoară a politicii monetare;
- creșterea soldului certificatelor BNM, emise în scopul absorbției excesului de lichiditate.

Impactul crizei asupra poziției și performanței financiare a Grupului și Băncii din perspectiva gestiunii rezervelor valutare

Pe parcursul anului 2022, rata de referință a Rezervei Federale din SUA a evoluat de la 0-0,25% la începutul anului, poziționându-se la finele lunii decembrie 2022 în intervalul 4,25%-4,50%, cea a Băncii Angliei a evoluat de la 0,25% la 3,50%, iar cea a Băncii Centrale Europene a evoluat de la 0,25% la 2,50%, în contextul deciziilor de politică monetară în combaterea presiunilor inflaționiste. Aceste evoluții, combinate cu decizia tactică de diversificare limitată a structurii valutare a portofoliului, inclusiv prin includerea yuan-ului renminbi chinezesc, au avut impact pozitiv asupra ratelor de remunerare ale instrumentelor financiare aferente gestionării rezervelor valutare.

Din perspectiva riscului de credit, Banca a continuat promovarea unei politici investiționale prudente, aplicând diversificarea portofoliului și evitând expunerile concentrate. Grație bonității financiare înalte a emitenților și entităților față de care are expuneri, pe parcursul anului 2022 nu s-a înregistrat o deteriorare semnificativă a calității de credit sau a capacității de onorare a obligațiilor de plată a acestora.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

4. Managementul riscului (continuare)

4.6 Impactul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, criza regională și alte turbulențe economice, măsurile luate pentru combaterea efectelor acestora (continuare)

Banca continuă să monitorizeze zilnic informații relevante cu privire la debitori pentru a identifica din timp eventuale riscuri financiare și a reacționa corespunzător.

Din perspectiva riscului de lichiditate, Banca dispune de suficiente lichidități, atât în monedă națională, cât și în valută străină. Lichiditatea în moneda națională este asigurată prin dreptul exclusiv de emisiune monetară. Lichiditatea în valută este asigurată prin nivelul suficient al rezervelor valutare și o cotă semnificativă a deținerilor la vedere.

Potrivit situației de la 31 decembrie 2022, activele oficiale de rezervă continuă să asigure un nivel suficient de acoperire a importurilor de mărfuri și servicii (5,1 luni importuri viitoare) (31 decembrie 2021: 4,7 luni importuri viitoare).

Măsuri întreprinse în scopul asigurării continuității activității operaționale a Grupului și Băncii și minimizării riscului operațional

În contextul declarării stării de urgență pe teritoriul Republicii Moldova, ținând cont de situația legată de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale a fost necesară consolidarea măsurilor de asigurare a continuității proceselor de activitate ale BNM. În acest scop au fost întreprinse un șir de măsuri pentru atenuarea riscurilor prin: reevaluarea riscurilor operaționale aferente asigurării continuității proceselor de activitate; revizuirea măsurilor de control privind suficiența acestora, precum și stabilirea, după caz, a unor măsuri suplimentare, stabilirea proceselor critice și persoanelor cheie pentru asigurarea continuității activității în situații excepționale; măsuri necesare asigurării securității valorilor și suporturilor de date, securității informaționale, securității persoanelor cheie pentru aceste procese, securității subsidiarei BNM - DCU, asigurării continuității activității și securizării Centrului de rezervă; eliminarea dependențelor logistice de anumiți furnizori-critici, în special dependențele de furnizorii din Ucraina și Rusia.

În scopul asigurării condițiilor pentru sănătatea în muncă a angajaților în contextul riscului epidemiologic prin infecția cu COVID-19, precum și în scopul asigurării continuității activității operaționale, în primele luni ale anului 2022 au fost aplicate în continuare măsurile instituite în cadrul BNM pentru asigurarea sănătății în muncă a angajaților în perioada pandemică în conformitate cu practicile aplicate de autoritățile naționale responsabile de stabilirea politicilor și procedurilor în domeniul sănătății publice, gestiunii riscurilor operaționale generate de factorul extern epidemiologic COVID-19 în limita de toleranță aprobată de Consiliul de supraveghere, precum și în scopul asigurării cu personal suficient pentru toate activitățile Băncii.

Totodată, schimbările și limitările impuse de situația epidemiologică în primele 4 luni ale anului 2022 au determinat suportarea unor cheltuieli administrative din deplasări și protocol mai reduse comparativ cu perioada pre-COVID-19, considerând restricțiile aplicabile.

În scopul întreprinderii de măsuri prompte pentru asigurarea continuității activității operaționale a BNM în perioada situațiilor excepționale legate de declararea stării de urgență în contextul situației legate de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale sau de declararea stării de urgență în sănătate publică, în reglementările interne ale BNM au fost stabilite prevederi speciale pentru aplicarea regimului de muncă la distanță în scopul asigurării securității și sănătății în muncă a salariaților BNM.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

5. Numerar și plasamente pe termen scurt

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt în valută străină				
Conturi	5	2	-	-
Numerar	2 140 643	808 094	2 140 643	808 094
Conturi "Nostro"	4 155 027	6 567 646	4 155 027	6 567 646
Depozite la termen	27 687 812	28 980 336	27 687 812	28 980 336
Pierderi de credit așteptate *(Nota 4.2)*	(584)	(390)	(584)	(390)
	33 982 903	**36 355 688**	**33 982 898**	**36 355 686**
Numerar și plasamente pe termen scurt în monedă națională				
Conturi	112	68	-	-
	112	**68**	-	-
Total	**33 983 015**	**36 355 756**	**33 982 898**	**36 355 686**

Numerarul și plasamentele pe termen scurt nu include numerarul în monedă națională aflat în casieria Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Moneda națională în circulație" (Nota 16). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent al monedei naționale.

La finele perioadei de raportare, mijloacele de pe conturile "Nostro" erau menținute la instituții financiare cu ratingul[1] „AAA"- 78,87%, „AA" - 20,79%, „AA-"- 0,34% (la 31 decembrie 2021: „AAA"- 96,55%, „AA" - 3,06%, „AA-"- 0,37%, „A-"- 0,01% și „BBB-"- 0,01%).

La finele perioadei de raportare depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul[1] „AAA" - 42,67%, „AA" - 9,74%, „A+" - 30,99% și „A" - 16,60% (la 31 decembrie 2021: „AAA" - 34,62%, „AA" - 38,21%, „A+" - 17,20% și „A" - 9.97%).

La 31 decembrie 2022 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării, inclusiv dobânzile aferente, constituia 8 665 225 mii lei (la 31 decembrie 2021: 5 781 740 mii lei).

La 31 decembrie 2022, din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul depozitelor overnight, inclusiv dobânda calculată aferentă, constituia 5 074 201 mii lei (la 31 decembrie 2021: 16 136 256 mii lei).

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

6. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale" include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	**50 058 991**	**29 707 140**	**50 058 991**	**29 707 140**
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	48 947 695	29 541 281	48 947 695	29 541 281
Valori mobiliare în valută străină cu scont	1 111 296	165 859	1 111 296	165 859
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	**1 572 604**	**2 969 931**	**1 572 604**	**2 969 931**
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	1 572 692	2 970 197	1 572 692	2 970 197
Pierderi de credit așteptate *(Nota 4.2)*	(88)	(266)	(88)	(266)
Total valori mobiliare investiționale	**51 631 595**	**32 677 071**	**51 631 595**	**32 677 071**

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și alte state și cele emise de instituții supranaționale. Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG este prezentat mai jos:

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	**48 947 695**	**29 541 281**	**48 947 695**	**29 541 281**
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	49 509 171	29 324 174	49 509 171	29 324 174
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	(316 651)	244 117	(316 651)	244 117
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	(244 825)	(27 010)	(244 825)	(27 010)
Valori mobiliare în valută străină cu scont	**1 111 296**	**165 859**	**1 111 296**	**165 859**
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	1 131 800	165 918	1 131 800	165 918
Ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	(18 165)	(28)	(18 165)	(28)
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	(2 339)	(31)	(2 339)	(31)
Total	**50 058 991**	**29 707 140**	**50 058 991**	**29 707 140**

6. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, sunt reevaluate la preț de piață și poartă o rată efectivă a dobânzii fixă cuprinsă între 0,41% și 5,01% anual (la 31 decembrie 2021: 0,04% și 0,54% anual), excluzând valorile mobiliare protejate împotriva inflației cu valoarea nominală de 64 645 mii lei (în valuta originală 3 374 mii USD), în cazul cărora rata efectivă a dobânzii se modifică zilnic. La data de 31 decembrie 2022 portofoliul nu conține valori mobiliare cu rată flotantă a dobânzii ce se modifică trimestrial (la 31 decembrie 2021: 159 707 mii lei, în valuta originală - 9 000 mii USD).

Efectul din diferența perioadelor de stabilire a ratei flotante și ratei de referință pentru instrumentele cu rata dobânzii flotantă din portofoliul Băncii este nesemnificativ asupra fluxurilor de numerar ale instrumentelor de datorie cu rată flotantă, astfel sunt clasificate în categoria la valoarea justă prin AERG.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG includ şi dobânda acumulată, prezentată în categoria *Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare*, care la situația din 31 decembrie 2022 constituia 103 459 mii lei (la 31 decembrie 2021: 94 028 mii lei).

La 31 decembrie 2022 ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu ratingul „AAA" constituia 79,53%, „AA+" - 7,71%, „AA" - 10,91% şi „AA-" - 1,85% (la 31 decembrie 2021: „AAA" constituia 91,75%, „AA+" - 2,87%, „AA" - 3,31% şi „AA-" - 2,07%).

În perioada de raportare au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 2 273 139 mii USD (în anul 2021: 1 863 847 mii USD). Totodată, în perioada de raportare au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 2 725 939 mii USD și 497 000 mii EUR (în anul 2021: 1 941 278 mii USD).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD este consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

La 31 decembrie 2022 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituia 4 332 945 mii lei (la 31 decembrie 2021: 3 895 490 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 5,06% (la 31 decembrie 2021: 5,64%).

Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a încasa fluxurile contractuale. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Suplinirea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a BNM și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, precum și există instrumente investiționale și condiții de piață corespunzătoare investițiilor care ar fi păstrate doar pentru colectarea fluxurilor contractuale.

La 31 decembrie 2022, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat în rezervele valutare constituia 1,84% (la 31 decembrie 2021: 4,30%).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

6. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină la cost amortizat este prezentat mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat				
Valoarea nominală	1 557 920	2 959 981	1 557 920	2 959 981
Dobânzile și ajustările costului amortizat	14 772	10 216	14 772	10 216
Pierderi de credit așteptate *(Nota 4.2)*	(88)	(266)	(88)	(266)
Total	**1 572 604**	**2 969 931**	**1 572 604**	**2 969 931**

Valorile mobiliare evaluate la cost amortizat poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 2,16% și 3,55% (31 decembrie 2021: 1,67% și 3,55%).

La situația din 31 decembrie 2022, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat cu ratingul „AAA" constituia 100% (la 31 decembrie 2021: „AAA" – 100%).

În perioada de raportare au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat cu valoarea nominală totală de 75 100 mii USD și 7 700 mii GBP (în anul 2021: 63 800 mii USD, 55 800 mii EUR și 4 000 mii GBP). Totodată, în perioada de raportare, similar anului 2021, portofoliul respectiv nu a fost suplinit.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active în organizațiile financiare internaționale în valută străină				
Disponibilități în D.S.T	19 040	133 098	19 040	133 098
Contribuția RM în cota la FMI	4 426 857	4 304 333	4 426 857	4 304 333
	4 445 897	**4 437 431**	**4 445 897**	**4 437 431**
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale în valută străină				
Obligațiuni față de FMI, altele decât aferent contribuției RM în cota FMI:	1 239 577	1 645 917	1 239 577	1 645 917
Credite acordate de FMI	*1 232 678*	*1 643 488*	*1 232 678*	*1 643 488*
Dobânzi calculate	*6 899*	*2 429*	*6 899*	*2 429*
Obligațiuni față de FMI, aferent contribuției RM în cota la FMI:	4 426 858	4 304 334	4 426 858	4 304 334
Cont 1	*4 426 729*	*4 304 208*	*4 426 729*	*4 304 208*
Cont 2	*129*	*126*	*129*	*126*
	5 666 435	**5 950 251**	**5 666 435**	**5 950 251**
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale în monedă națională				
Obligațiuni față de alte OFI	632	5 061	632	5 061
	5 667 067	**5 955 312**	**5 667 067**	**5 955 312**

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI 2023 Initialised for identification

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă. Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor.

Disponibilitățile în D.S.T cuprind mijloacele bănești sub formă de D.S.T menținute în contul curent al Băncii deschis la FMI.

Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR. Contribuția RM în cota la FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei Republicii Moldova și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea contribuției în cotă determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți și valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci când acestea sunt alocate.

Corespunzând criteriilor de investiție strategică, contribuția RM în cota la FMI a fost desemnată ca fiind evaluată la valoarea justă prin AERG.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr.2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

Considerând aspectul că contribuția în cota FMI urmează a fi efectuată la valoarea D.S.T subscrisă, odată cu reevaluarea poziției, cota la FMI în echivalentul în MDL se efectuează și suplinește și valoarea conturilor FMI la Banca Națională, astfel poziția netă la FMI între cota la FMI și conturile FMI la Banca Națională fiind echivalate la nivelul tranșei de rezervă a Republicii Moldova la FMI (5 mii D.S.T). Respectiv, activele din Cotă și obligațiile aferente Cotei (conturile 1 și 2) sunt prezentate în categoria instrumentelor în valută străină.

Conform ultimei decizii de majorare a capitalului Fondului Monetar Internațional (cea de-a 14 Revizuire generală a Cotelor) și Legii cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI din 11 mai 2012, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI la 31 decembrie 2022 constituie 172,5 milioane XDR.

Variația cotei înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii cotei în XDR la cursul de schimb valutar al leului moldovenesc stabilit de către Fondul Monetar Internațional la finele perioadei de raportare, aceeași variație fiind implicit alocată în Conturile FMI deschise la BNM în categoria obligațiuni față de FMI, considerând natura și scopul conturilor respective.

Sumele incluse în bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale" includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul în lei la finele perioadei de raportare.

La 31 decembrie 2022 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 6 400 mii XDR (la 31 decembrie 2021 – 10 880 mii XDR).
- Angajamente EFF – 41 675 mii XDR (la 31 decembrie 2021 – 55 133 mii XDR).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5,5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0,25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4,5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de raportare încheiată la 31 decembrie 2022, rata medie a constituit 2,21% anual (la 31 decembrie 2021: 1,05%).

În scopul prezentării poziției complete a Republicii Moldova la FMI, valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinatare ale finanțărilor, este prezentată în tabelul de mai jos:

	Sold 31.12.2021	Rambursări	Încasări	Sold 31.12.2022
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	66 013	17 938	-	48 075
Ministerul Finanțelor al RM	585 572	5 285	128 800	709 087
Credite și alte finanțări de la FMI	**651 585**	**23 223**	**128 800**	**757 162**
inclusiv pe facilități:				
Banca Națională a Moldovei	55 133	13 458	-	41 675
Ministerul Finanțelor al RM	74 275	3 025	54 525	125 775
EFF	**129 408**	**16 483**	**54 525**	**167 450**
Banca Națională a Moldovei	10 880	4 480	-	6 400
Ministerul Finanțelor al RM	55 750	2 260	74 275	127 765
ECF	**66 630**	**6 740**	**74 275**	**134 165**
Ministerul Finanțelor al RM	115 000	-	-	115 000
RFI	**115 000**	**-**	**-**	**115 000**
Ministerul Finanțelor al RM	57 500	-	-	57 500
RCF	**57 500**	**-**	**-**	**57 500**
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	283 047	-	-	283 047
Alocări XDR	**283 047**	**-**	**-**	**283 047**

Alocările de XDR în sold la 31 decembrie 2022 reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009, alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI și alocările speciale distribuite de FMI în august 2021 în sumă de 165 333 mii XDR, care au fost utilizate pentru finanțarea necesităților bugetului de stat și respectiv atribuite Ministerului Finanțelor al RM în temeiul Legii nr. 138 privind utilizarea Drepturilor Speciale de Tragere alocate de Fondul Monetar Internațional Republicii Moldova.

Semnat pentru identificare
30 MAI 2023
Initialised for identification

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Facilitatea de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) sunt facilități ale FMI ce oferă asistență financiară de urgență țărilor membre. RFI este asistență financiară rapidă neconcesională disponibilă tuturor țărilor membre ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. RFI debursată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova are scadența în 5 ani, cu o perioadă de grație de 3,25 ani și o rată a dobânzii variabilă. RCF oferă finanțare concesională rapidă, fără dobândă, țărilor cu venituri reduse, ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. Se acordă pe o perioadă de 10 ani, cu o perioadă de grație de 5,5 ani.

Pe 21 decembrie 2021, Consiliul directorilor executivi al FMI a aprobat cererea Republicii Moldova privind programul de reforme economice post Covid-19, care urmează a fi finanțat în baza ECF și EFF, pe o durată de 40 luni și în mărime de 400 000 mii XDR. La 11 mai 2022, Consiliul directorilor executivi al FMI a aprobat majorarea asistenței financiare, aferentă aceluiași program, până la 594 262,5 mii XDR și redistribuirea tranșelor. Programul este orientat spre susținerea redresării post Covid-19, abordarea nevoilor stringente de dezvoltare și consolidarea cadrului instituțional și de guvernanță al Republicii Moldova.

Pe parcursul anului 2022, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a primit două tranșe ale creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 55 068 mii EUR (echivalentul a 43 400 mii XDR) și 14 352 mii USD (echivalentul a 11 125 mii XDR) și două tranșe ale creditului în cadrul facilității ECF în sumă totală de 98 836 mii USD (echivalentul a 74 275 mii XDR). Atragerea împrumuturilor de stat, inclusiv revizuirea sumelor debursate a fost aprobată de Parlament prin *Legea nr. 7/2022 privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul mecanismului de finanțare extinsă (EFF)* și *Legea nr. 8/2022 privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul mecanismului extins de creditare (ECF)*.

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenelor de plată a principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI sau a altor indicatori relevanți rambursabilității împrumuturilor acordate de către FMI.

La primirea facilităților acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF și RFI), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis câte o cambie în moneda națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

8. Aur monetar

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	82 312	75 976	82 312	75 976
	82 312	**75 976**	**82 312**	**75 976**

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74 133,48 grame aur pur (31 decembrie 2021 – 74 133,48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitatea Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

Variația înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul aurului în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

9. Instrumente derivate

Poziția "Instrumente derivate" din bilanțul contabil consolidat și individual se prezintă astfel:

La 31 decembrie 2022	CONSOLIDAT			BANCA		
	Valoarea justă		Nocional	Valoarea justă		Nocional
	Active	Obligațiuni		Active	Obligațiuni	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Swap valutar din care	-	2 731	307 052	-	2 731	307 052
Dobânda calculată de plătit	-	*1 367*	-	-	*1 367*	-
Diferențe din reevaluarea valutei străine de primit	-	*1 364*	-	-	*1 364*	-
Instrumente derivate	-	2 731	307 052	-	2 731	307 052

La 31 decembrie 2021	CONSOLIDAT			BANCA		
	Valoarea justă		Nocional	Valoarea justă		Nocional
	Active	Obligațiuni		Active	Obligațiuni	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Swap valutar din care	199	-	35 657	199	-	35 657
Dobânda calculată de primit	*33*	-	-	*33*	-	-
Diferențe din reevaluarea valutei străine de livrat	*166*	-	-	*166*	-	-
Instrumente derivate	199	-	35 657	199	-	35 657

La 31 decembrie 2022, Banca avea încheiat cu o bancă din Republica Moldova un swap valutar (operațiune de vânzare reversibilă) în monedă națională contra EUR în mărime de 15 000 mii EUR, cu data contractului la 23 decembrie 2022 și scadența la 6 ianuarie 2023. La 31 decembrie 2021, Banca avea încheiat cu BERD un swap valutar în mărime de 2 000 mii USD, cu data contractului la 23 decembrie 2021 și scadența la 10 ianuarie 2022.

Tranzacția swap valutar cuprinde simultan două operațiuni de schimb valutar între aceiași doi participanți la tranzacție, şi anume operațiunea de cumpărare (vânzare) şi concomitent operațiunea inversă de vânzare (cumpărare) a sumelor identice ale unei valute străine contra monedei naționale sau altei valute străine cu diferite date ale valutei şi cu aplicarea cursurilor valutare diferite (diferența fiind exprimată în puncte swap) care sunt determinate la data tranzacției swap valutar.

Considerând caracteristicile de schimb valutar, aceste operațiuni nu sunt colateralizate.

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialled for identification

10. Valori mobiliare emise de Guvernul RM

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	12 061 200	12 351 200	12 061 200	12 351 200
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	146 361	147 351	146 361	147 351
Amortizarea la rata efectivă a dobânzii	239 026	217 110	239 026	217 110
Pierderi de credit așteptate *(Nota 4.2)*	(72 235)	(41 389)	(72 235)	(41 389)
Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	**12 374 352**	**12 674 272**	**12 374 352**	**12 674 272**
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	2 241 373	2 152 037	2 241 373	2 152 037
Scont la valorile mobiliare de stat	(53 716)	(71 906)	(53 716)	(71 906)
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	4 091	3 474	4 091	3 474
Pierderi de credit așteptate *(Nota 4.2)*	(13 337)	(6 830)	(13 337)	(6 830)
Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	**2 178 411**	**2 076 775**	**2 178 411**	**2 076 775**
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	31 337	25 438	-	-
Scont la valorile mobiliare de stat	(2 113)	(301)		
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	-	48	-	-
Valori mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul de investiții evaluate la cost amortizat	**29 224**	**25 185**	-	-
	14 581 987	**14 776 232**	**14 552 763**	**14 751 047**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

10.Valori mobiliare emise de Guvernul RM (continuare)

a. Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform *Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015*, și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13 341 200 mii lei.

Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. și BC "Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale.

Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe ale dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%, rată care reprezenta valoarea justă la data recunoașterii inițiale. Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul anului 2022, Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2021: 0 lei).

Considerând modalitatea de structurare a emisiunii de obligațiuni de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în portofoliu cu caracteristici similare de scop, încheiere, rata dobânzii efective agreate pe portofoliul total, modalitatea de gestionare a instrumentelor în portofoliu și prevederile privind posibilități de tranzacționare și răscumpărare, portofoliul de obligațiuni de stat a fost recunoscut drept un instrument financiar unic în temeiul IFRS 9, cu recunoașterea veniturilor din dobânzi asupra instrumentului unic conform metodei ratei efective a dobânzii de 5%, amortizarea acesteia la rata efectivă a dobânzii fiind recunoscută în componenta *"Amortizarea la rata efectivă a dobânzii"*.

La 23 aprilie 2021, a fost adoptată Legea nr. 71 privind abrogarea Legii nr. 235/2016, dar nu a fost promulgată, fiind restituită spre reexaminare Parlamentului Republici Moldova la 12 mai 2021. La data aprobării acestor situații financiare legea dată se afla în curs de reexaminare în cadrul Parlamentului.

La 22 aprilie 2022, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 60 din 22.04.2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 141a/2021 privind controlul constituționalității Legii nr. 235/2016. Decizia este definitivă și nu poate fi supusă niciunei căi de atac.

b. Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior

Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior au fost emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Pe parcursul anului 2022, reemisiunea valorilor mobiliare de stat ajunse la scadență a fost efectuată sub formă de bonuri de trezorerie cu termenul de circulație de 91 și 364 zile și obligațiuni de stat cu scadența de 2 ani.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

10.Valori mobiliare emise de Guvernul RM (continuare)

La situația din 31 decembrie 2022, portofoliul valorilor mobiliare emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior este compus din bonuri de trezorerie, care constituie 2 080 973 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 16,31%, și obligațiuni de stat în sumă de 160 400 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 7,12% (31 decembrie 2021: bonuri de trezorerie cu valoarea nominală de 1 991 637 mii lei cu rata efectivă medie ponderată a dobânzii de 6,54%, și obligațiuni de stat în sumă de 160 400 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii - 5,99%).

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare.

c. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU

Valorile mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul său investițional sunt evaluate la cost amortizat, fiind achiziționate în scopul colectării de numerar. Valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul DCU la 31 decembrie 2022, cuprind 5 bonuri de trezorerie cu o scadență între 182 zile și 364 zile și cu rata fixă a dobânzii în intervalul de 17,5% și 21,94% (31 decembrie 2021: rată a dobânzii fixă cuprinsă între 4,93% și 6,8%).

Pe parcursul anului 2022, mijloacele financiare, obținute la scadența valorilor mobiliare de stat, deținute în portofoliul DCU, au fost reinvestite.

Valorile mobiliare de stat cu scadență mai mică de 3 luni sunt clasificate ca numerar sau echivalente de numerar în cadrul Situației consolidate și individuale a fluxurilor de mijloace bănești.

Pierderi de credit așteptate

Considerând impactul puternic al situației pandemice asupra economiei naționale, incertitudinile existente asociate crizei energetice globale și presiunile inflaționiste amplificate de escaladarea conflictului armat din Ucraina, pe parcursul perioadei de raportare a fost efectuată actualizarea parametrilor de calcul în baza evoluției indicatorilor încorporați în modelul de calcul al pierderilor de credit așteptate. Astfel, la situația din 31 decembrie 2022, pierderea de credit așteptată aferentă portofoliului valorilor mobiliare de stat al Băncii constituie 85 572 mii lei, fapt ce s-a soldat cu înregistrarea unor ajustări pentru pierderi de credit așteptate suplimentare în cazul acestei clase de active *(a se vedea Nota 4.2 pentru informații suplimentare privind metodologia de calcul și mișcări în provizion)*.

Calculul pierderii de credit așteptate aferent portofoliului de valori mobiliare de stat este determinat ca rezultat ponderat al unor scenarii de default și estimări, precum și factori calitativi și cantitativi ai scenariilor, prin aplicarea probabilităților de default aferente categoriei de rating a Republicii Moldova publicate de agenția Moody's și considerând indicatori precum datoria externă raportată la PIB.

Pierderile de credit așteptate aferente portofoliului DCU, calculate conform aceleiași metodologii au fost estimate ca nesemnificative.

11. Credite acordate băncilor și altor persoane

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Credite acordate altor persoane	19 757	20 441	19 757	20 441
	19 757	20 441	19 757	20 441

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

11. Credite acordate băncilor și altor persoane (continuare)

La situația din 31 decembrie 2022, valoarea garanțiilor depuse ca asigurare a rambursării creditelor acordate altor persoane și a dobânzilor aferente constituie 42 100 mii lei (la 31 decembrie 2021: 39 335 mii lei).

Pe parcursul anului 2022 și anului 2021 nu au fost înregistrate reduceri pentru pierderi de credit așteptate în privința creditelor acordate altor persoane, ca urmare a riscului de credit redus, asigurărilor disponibile și indicatorilor de probabilitate și pierderi istorice nemateriale.

Pe parcursul anului 2022, Banca a acordat credite overnight prin facilitățile permanente de credit overnight și a realizat operațiuni repo în scopul injectării de lichiditate pe piața monetară. Operațiunile repo se recunosc în bilanțul contabil în calitate de credite acordate băncilor, valorile mobiliare procurate fiind înregistrate în calitate de garanție a creditelor acordate. Soldul mediu zilnic al tranzacțiilor repo, pe parcursul perioadei de raportare, a constituit 1 588 302 mii lei, rata medie ponderată a dobânzii constituind 16,39%. La 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021 soldul operațiunilor repo a fost nul. Toate operațiunile repo au fost achitate la scadență conform condițiilor contractuale.

În cazul operațiunilor repo, riscul de credit este gestionat prin asigurarea unui volum suficient de valori mobiliare de stat. Valoarea titlurilor mobiliare de stat la preț de piață din tranzacțiile repo depășește valoarea lichidităților oferite, considerând marjele de ajustare a valorii (haircut) aplicate potrivit Normelor cu privire la evaluarea activelor acceptate de Banca Națională a Moldovei ca garanții la acordarea creditelor băncilor aprobate prin HCE nr. 211/2019. Suplimentar, valorile mobiliare de stat se evaluează zilnic, iar dacă valoarea acestora scade sub nivelul stabilit de Bancă se solicită apel în marjă în vederea constituirii garanțiilor suplimentare sub formă de active sau mijloace bănești

12. Filiala Băncii

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Investiții în filiale	**MII LEI**	**MII LEI**
S.A. Depozitarul central unic al valorilor mobiliare	24 000	24 000
	24 000	**24 000**

Investiția în filiale ale Băncii reprezintă cota deținută de către Bancă în S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" în mărime de 98,36% ce reprezintă 480 acțiuni cu o valoare nominală unitară de 50 mii lei. Banca desemnează 4 din cei 7 membri ai Consiliului de supraveghere, astfel în conformitate cu IFRS 10 deține controlul asupra SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" în calitate de filială a Băncii.

S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (în continuare *DCU,* filială) este creat în baza Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234 din 03.10.2016 și este singura instituție din Republica Moldova care desfășoară activități de evidență, depozitare și decontare a valorilor mobiliare de stat și a valorilor mobiliare corporative. Mecanismul de evidență și decontare, oferit de DCU asigură un nivel înalt de transparență, siguranță și eficiență la efectuarea operațiunilor cu valori mobiliare. Modelul de activitate al Depozitarului central unic este bazat pe standardele și practicile internaționale în domeniul sistemelor de decontare.

Valoarea investiției în filiale în situațiile financiare individuale este recunoscută la cost și evaluată la cost minus orice pierdere din depreciere.

La 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021 nu au fost identificați indicatori de depreciere a investiției în filiale și, respectiv, nu au fost înregistrate pierderi din deprecierea acesteia.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

12. Filiala Băncii (continuare)

În conformitate cu Legea nr. 234/2016, capitalul propriu al S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" va constitui în orice moment echivalentul în lei a cel puțin 1 000 mii EUR (echivalentul la 31 decembrie 2022: 20 379 mii lei), aspect regulator ce impune restricții în abilitatea Băncii de a accesa sau utiliza activele sale și deconta datoriile sale din subsidiară.

În anul 2022, DCU a înregistrat un profit net în mărime de 3 248 mii lei (anul 2021: profit net în mărime de 1 401 mii lei).

Interese care nu controlează

Informația cu privire la interesele care nu controlează, cu referire la filiala Băncii, înainte de excluderea tranzacțiilor reciproce, este prezentată în tabelul de mai jos:

	31 decembrie 2022 MII LEI	31 decembrie 2021 MII LEI
Cota intereselor care nu controlează	**1,64%**	**1,64%**
Total active	34 732	30 428
Total obligațiuni	(2 891)	(1 835)
Active nete	**31 841**	**28 593**
Active nete atribuibile intereselor care nu controlează	**521**	**468**
Venituri	15 635	11 924
Profit net	3 248	1 401
Total rezultat global al perioadei	**3 248**	**1 401**
Profit alocat intereselor care nu controlează	**53**	**23**
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională	(6 183)	6 085
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții	(77)	(154)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară (dividende achitate: 0 mii lei)	(519)	(555)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar	(24)	(6)
(Descreșterea)/ creșterea numerarului și echivalentelor de numerar	**(6 803)**	**5 370**

13. Active și datorii financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt, active în organizații financiare internaționale, valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și de guverne străine, agenții străine și instituții financiare internaționale, credite acordate băncilor și altor persoane, moneda națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei, obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale, instrumente derivate și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii sunt evaluate la cost amortizat, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG, a Cotei RM la FMI evaluate la valoarea justă prin AERG și a instrumentelor derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Obligațiunile financiare nederivate sunt evaluate la cost amortizat, instrumentele derivate înregistrate în conturile de datorie fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

Pentru a păstra consecvența și comparabilitatea evaluărilor la valoarea justă, datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare a valorii juste sunt clasificate pe niveluri. În ierarhia valorii juste, nivelul prioritar îl ocupă prețurile cotate (neajustate) pe pieţele active pentru active sau datorii identice, iar cel mai scăzut nivel de prioritate este cel al datelor de intrare neobservabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în funcție de metoda de evaluare utilizată.

CONSOLIDAT		Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
		MII LEI			
31 decembrie 2022					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	49 753 511	Nivel 1	Cotații de preț pe pieţele active *	Neaplicabil
	6	305 480	Nivel 2	Cotații indicative pe pieţele active *	Cotații indicative
Cota RM la FMI	7	4 426 857	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Instrumente derivate	9	(2 731)	Nivel 3	Cotația valuta/MDL	Neaplicabil
Total		**54 483 117**			
31 decembrie 2021					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	29 707 140	Nivel 1	Cotații de preț pe pieţele active *	Neaplicabil
Cota RM la FMI	7	4 304 333	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Instrumente derivate	9	199	Nivel 3	Cotația valuta/MDL	Neaplicabil
Total		**34 011 672**			

BANCA		Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
		MII LEI			
31 decembrie 2022					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	49 753 511	Nivel 1	Cotații de preț pe pieţele active *	Neaplicabil
	6	305 480	Nivel 2	Cotații indicative pe pieţele active *	Cotații indicative
Cota RM la FMI	7	4 426 857	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Instrumente derivate	9	(2 731)	Nivel 3	Cotația valuta/MDL	Neaplicabil
Total		**54 483 117**			

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA		Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
31 decembrie 2021		MII LEI			
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	29 707 140	Nivel 1	Cotații de preț pe piețele active *	Neaplicabil
Cota RM la FMI	7	4 304 333	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Instrumente derivate	9	199	Nivel 3	Cotația valuta/MDL	Neaplicabil
Total		**34 011 672**			

*Sursele: Bloomberg, ICE data

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparația cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Prezumțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg, ICE), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilități prognozate și alte corelații. În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

Valorile mobiliare în valută străină la valoarea justă prin AERG din Nivelul 2 cuprind titluri emise de Guverne, agenții și instituții financiare supranaționale care sunt mai puțin lichide decât obligațiunile de Nivel 1. Ele sunt clasificate la Nivelul 2, în special atunci când prețurile externe pentru același titlu pot fi observate în mod regulat de la un număr rezonabil de creatori de piață care sunt activi în acest titlu, dar aceste prețuri nu reprezintă prețuri direct tranzacționabile. Acestea includ, printre altele, servicii de stabilire a prețurilor de consens cu un număr rezonabil de contribuitori care sunt formatori de piață activi, precum și cotații indicative de la brokeri și/sau dealeri activi. Alte surse, cum ar fi piața primară de emitere, pot fi, de asemenea, utilizate acolo unde este cazul.

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de prezumții. Valorile juste obținute ca rezultat al aplicării modelelor interne sunt ajutate la diverși factori, precum riscul de lichidate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții etc.), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expres pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor etc.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

Reconcilierea de la soldurile de deschidere la soldurile de închidere a instrumentelor financiare evaluate la valoarea justă clasificate la nivelul 3 se prezintă în tabelul de mai jos:

		2022			2021		
CONSOLIDAT	Note	Cota RM la FMI MII LEI	Instrumente derivate – active/(datorii) MII LEI	Total MII LEI	Cota RM la FMI MII LEI	Instrumente derivate - active MII LEI	Total MII LEI
Sold la 1 ianuarie	**7,9**	**4 304 333**	**199**	**4 304 532**	**4 280 907**	**-**	**4 280 907**
Câștiguri din valoarea justă recunoscute:							
în profit sau pierderi		122 524	(3 618)	118 906	23 426	1 414	24 840
- *Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase*	**25**	*122 524*	-	*122 524*	*23 426*	-	*23 426*
- *(Pierderi)/ venituri din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere*	**26**	-	*(3 618)*	*(3 618)*	-	*1 414*	*1 414*
în alte elemente ale rezultatului global		-	-	-	-	-	-
Achiziții/Emisii		-	(1 105 225)	(1 105 225)	-	608 218	608 218
Decontări		-	1 105 913	1 105 913	-	(609 433)	(609 433)
Sold la 31 decembrie		**4 426 857**	**(2 731)**	**4 424 126**	**4 304 333**	**199**	**4 304 532**
Venituri/ (pierderi) nerealizate aferent activelor sau datoriilor deținute la finele perioadei	**26**	*122 524*	*(1 364)*	*121 160*	*23 426*	*166*	*23 592*

13. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA	Note	2022 Cota RM la FMI MII LEI	2022 Instrumente derivate – active/(datorii) MII LEI	2022 Total MII LEI	2021 Cota RM la FMI MII LEI	2021 Instrumente derivate - active MII LEI	2021 Total MII LEI
Sold la 1 ianuarie	7,9	**4 304 333**	**199**	**4 304 532**	**4 280 907**	**-**	**4 280 907**
Câștiguri din valoarea justă recunoscute în:							
profit sau pierderi		122 524	(3 618)	118 906	23 426	1 414	24 840
- *Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase*	25	*122 524*	-	*122 524*	*23 426*	-	*23 426*
- *(Pierderi)/ venituri din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere*	26	-	*(3 618)*	*(3 618)*	-	*1 414*	*1 414*
alte elemente ale rezultatului global		-	-	-	-	-	-
Achiziții/Emisii		-	(1 105 225)	(1 105 225)	-	608 218	608 218
Decontări		-	1 105 913	1 105 913	-	(609 433)	(609 433)
Sold la 31 decembrie		**4 426 857**	**(2 731)**	**4 424 126**	**4 304 333**	**199**	**4 304 532**
Venituri/ (pierderi) nerealizate aferent activelor sau datoriilor deținute la finele perioadei	26	*122 524*	*(1 364)*	*121 160*	*23 426*	*166*	*23 592*

Metode și ipoteze de determinare a valorii juste Nivel 3:

Cota RM la FMI este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), evidența contabilă fiind ținută în MDL cu reevaluarea lunară, în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare, la cursul XDR față de leul moldovenesc, calculat de FMI. Valoarea cotei fiind stabilită în XDR, aproximează cel mai bine valoarea justă a acesteia, fiind prețul la care cotele sunt „cumpărate și vândute", similar celei mai recente revizuiri a cotelor la FMI (curs XDR/MDL - 31.12.2022: 25,4962; 31.12.2021: 24,8361).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

Pentru a determina valoarea justă a instrumentelor derivate, considerând imposibilitatea identificării unui preț de piață cotat activ sau tranzacții recente cu instrumente financiare similare, Banca estimează valoarea justă utilizând valorile actualizate ale fluxurilor viitoare de numerar (DCF) și cursurile valutare spot din piață de la data evaluării. Totodată, considerând termenul tranzacțiilor cu instrumente derivate (de tip swap valutar) de până la 14 zile, factorul de actualizare are un impact nesemnificativ, prin urmare, valoarea justă a instrumentelor derivate este aproximată sumei cumulative a punctelor SWAP acumulate până la data evaluării și diferențelor din reevaluare utilizând prețul la cursul oficial de schimb valutar la data de raportare a valutei de primit sau de livrat (curs EUR/MDL - 31.12.2022: 20,3792; 31.12.2021 - 20,0938; EURIBOR și rata de bază stabilită de BNM la data tranzacției și data evaluării).

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat în mărime de 1 282 272 mii lei care se încadrează în nivelul 1 (31 decembrie 2021: toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat în mărime de 2 969 931 mii lei care se încadrează în nivelul 1).

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice ale creditelor acordate și creanțelor, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în situațiile financiare, valoarea justă a acestora nu diferă semnificativ de valoarea cu care sunt înregistrate în bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Toate activele financiare sunt clasificate în modelul de afaceri pentru colectarea fluxurilor contractuale, cu excepția portofoliului de valori mobiliare investiționale care este deținut pentru colectarea fluxurilor și pentru tranzacționare. Toate instrumentele de datorie deținute în portofoliu sunt pasibile testului privind plățile de principal și dobândă, inclusiv instrumentele deținute cu rate flotante, indexate la rata inflației (valori mobiliare investiționale) și valorile mobiliare cu clauze de răscumpărări anticipate.

Instrumentele de capital în cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional au fost desemnate la modelul de afaceri aplicabil clasificării la valoarea justă prin AERG.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată reconcilierea dintre elementele din bilanțul contabil și categoriile de instrumente financiare și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare.

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea justă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	-	33 983 015	33 983 015	33 983 015
Valori mobiliare investiționale:	6						
-Evaluate la valoarea justă		50 058 991	-	-	-	50 058 991	50 058 991
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	1 572 604	1 572 604	1 556 749
Active în organizațiile financiare internaționale	7						
-Evaluate la valoarea justă		-	4 426 857	-	-	4 426 857	4 426 857
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	19 040	19 040	19 040
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	-	-	-	14 581 987	14 581 987	14 578 077
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	-	-	-	19 757	19 757	19 757
Alte active	15	-	-	-	20 497	20 497	20 497
Total active financiare		50 058 991	4 426 857	-	50 196 900	104 682 748	104 662 983
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	16	-	-	-	37 781 903	37 781 903	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	17	-	-	-	9 135 104	9 135 104	9 135 104
Disponibilități ale băncilor	18	-	-	-	37 191 253	37 191 253	37 191 253
Disponibilități ale altor clienți	20	-	-	-	66 932	66 932	66 932
Certificate emise de BNM	19	-	-	-	6 616 846	6 616 846	6 616 846
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	5 667 067	5 667 067	5 667 067
Obligațiuni privind leasingul	20	-	-	-	3 814	3 814	3 814
Instrumente derivate	9	-	-	2 731	-	2 731	2 731
Alte obligațiuni	20	-	-	-	6 166	6 166	6 166
Total obligațiuni financiare		-	-	2 731	96 469 085	96 471 816	96 471 816

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea justă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	-	36 355 756	36 355 756	36 355 756
Instrumente derivate	9	-	-	199	-	199	199
Valori mobiliare investiționale:	6						
-Evaluate la valoarea justă		29 707 140	-	-	-	29 707 140	29 707 140
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	2 969 931	2 969 931	3 030 238
Active în organizațiile financiare internaționale	7						
-Evaluate la valoarea justă		-	4 304 333	-	-	4 304 333	4 304 333
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	133 098	133 098	133 098
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	-	-	-	14 776 232	14 776 232	14 769 441
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	-	-	-	20 441	20 441	20 441
Alte active	15	-	-	-	7 912	7 912	7 912
Total active financiare		**29 707 140**	**4 304 333**	**199**	**54 263 370**	**88 275 042**	**88 328 558**
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	16	-	-	-	34 754 559	34 754 559	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	-	-	-	14 435 556	14 435 556	14 435 556
Disponibilități ale băncilor	18	-	-	-	22 783 221	22 783 221	22 783 221
Disponibilități ale altor clienți	20	-	-	-	249 668	249 668	249 668
Certificate emise de BNM	19	-	-	-	3 703 827	3 703 827	3 703 827
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	5 955 312	5 955 312	5 955 312
Obligațiuni privind leasingul	20	-	-	-	1 692	1 692	1 692
Alte obligațiuni	20	-	-	-	155 759	155 759	155 759
Total obligațiuni financiare		**-**	**-**	**-**	**82 039 594**	**82 039 594**	**82 039 594**

Semnat pentru identificare
30. MAI 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA

31 decembrie 2022	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea justă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	-	33 982 898	33 982 898	33 982 898
Valori mobiliare investiționale:	6						
-Evaluate la valoarea justă		50 058 991	-	-	-	50 058 991	50 058 991
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	1 572 604	1 572 604	1 556 749
Active în organizațiile financiare internaționale	7						
-Evaluate la valoarea justă		-	4 426 857	-	-	4 426 857	4 426 857
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	19 040	19 040	19 040
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	-	-	-	14 552 763	14 552 763	14 548 921
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	-	-	-	19 757	19 757	19 757
Investiții în filiale	12	-	-	-	24 000	24 000	31 320
Alte active	15	-	-	-	20 395	20 395	20 395
Total active financiare		**50 058 991**	**4 426 857**	**-**	**50 191 457**	**104 677 305**	**104 664 928**
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	16	-	-	-	37 781 903	37 781 903	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	17	-	-	-	9 135 104	9 135 104	9 135 104
Disponibilități ale băncilor	18	-	-	-	37 191 253	37 191 253	37 191 253
Disponibilități ale altor clienți	20	-	-	-	69 783	69 783	69 783
Certificate emise de BNM	19	-	-	-	6 616 846	6 616 846	6 616 846
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	5 667 067	5 667 067	5 667 067
Obligațiuni privind leasingul	20	-	-	-	2 544	2 544	2 544
Instrumente derivate	9	-	-	2 731	-	2 731	2 731
Alte obligațiuni	20	-	-	-	6 199	6 199	6 199
Total obligațiuni financiare		**-**	**-**	**2 731**	**96 470 699**	**96 473 430**	**96 473 430**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

13. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA

31 decembrie 2021	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea Justă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	-	36 355 686	36 355 686	36 355 686
Instrumente derivate	9	-	-	199	-	199	199
Valori mobiliare investiționale:	6						
-Evaluate la valoarea justă		29 707 140	-	-	-	29 707 140	29 707 140
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	2 969 931	2 969 931	3 030 238
Active în organizațiile financiare internaționale	7						
-Evaluate la valoarea justă		-	4 304 333	-	-	4 304 333	4 304 333
-Evaluate la cost amortizat		-	-	-	133 098	133 098	133 098
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	10	-	-	-	14 751 047	14 751 047	14 744 501
Credite acordate băncilor și altor persoane	11	-	-	-	20 441	20 441	20 441
Investiții în filiale	12	-	-	-	24 000	24 000	28 124
Alte active	15	-	-	-	7 801	7 801	7 801
Total active financiare		**29 707 140**	**4 304 333**	**199**	**54 262 004**	**88 273 676**	**88 331 561**
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	16	-	-	-	34 754 559	34 754 559	34 754 559
Disponibilități ale Guvernului RM	17	-	-	-	14 435 556	14 435 556	14 435 556
Disponibilități ale băncilor	18	-	-	-	22 783 221	22 783 221	22 783 221
Disponibilități ale altor clienți	20	-	-	-	252 902	252 902	252 902
Certificate emise de BNM	19	-	-	-	3 703 827	3 703 827	3 703 827
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	5 955 312	5 955 312	5 955 312
Obligațiuni privind leasingul	20	-	-	-	1 235	1 235	1 235
Alte obligațiuni	20	-	-	-	155 760	155 760	155 760
Total obligațiuni financiare		-	-	-	82 042 372	82 042 372	82 042 372

Semnat pentru identificare / Initialed for identification
30. MAI. 2023

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

14. Imobilizări corporale și necorporale

Mișcările în imobilizări corporale și necorporale se prezintă astfel:

CONSOLIDAT	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2022	**67 699**	**181 203**	**1 304**	**118 543**	**4 256**	**373 005**
Intrări	3 697	6	16 207	441	11 553	31 904
Transferuri	-	16 070	(16 070)	14 738	(14 738)	-
Ieșiri	(586)	(2)	-	(10 216)	-	(10 804)
La 31 decembrie 2022	**70 810**	**197 277**	**1 441**	**123 506**	**1 071**	**394 105**
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2022	**39 696**	**154 033**	**-**	**90 748**	**-**	**284 477**
Amortizarea	3 664	11 509	-	13 462	-	28 635
Ieșiri	(586)	(2)	-	(10 216)	-	(10 804)
La 31 decembrie 2022	**42 774**	**165 540**	**-**	**93 994**	**-**	**302 308**
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2022	**28 003**	**27 170**	**1 304**	**27 795**	**4 256**	**88 528**
La 31 decembrie 2022	**28 036**	**31 737**	**1 441**	**29 512**	**1 071**	**91 797**
Cost						
La 1 ianuarie 2021	**68 595**	**173 773**	**2 373**	**116 651**	**780**	**362 172**
Intrări	587	-	6 364	-	10 418	17 369
Transferuri	-	7 433	(7 433)	6 942	(6 942)	-
Ieșiri	(1 483)	(3)	-	(5 050)	-	(6 536)
La 31 decembrie 2021	**67 699**	**181 203**	**1 304**	**118 543**	**4 256**	**373 005**
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2021	**37 540**	**142 812**	**-**	**83 477**	**-**	**263 829**
Amortizarea	3 639	11 223	-	12 321	-	27 183
Ieșiri	(1 483)	(2)	-	(5 050)	-	(6 535)
La 31 decembrie 2021	**39 696**	**154 033**	**-**	**90 748**	**-**	**284 477**
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2021	**31 055**	**30 961**	**2 373**	**33 174**	**780**	**98 343**
La 31 decembrie 2021	**28 003**	**27 170**	**1 304**	**27 795**	**4 256**	**88 528**

Semnat pentru identificare
Initialised for identification
KPMG
30. MAI. 2023

14. Imobilizări corporale și necorporale (continuare)

BANCA	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2022	**67 112**	**180 330**	**1 304**	**118 463**	**4 256**	**371 465**
Intrări	2 462	6	16 130	441	11 554	30 593
Transferuri	-	16 070	(16 070)	14 739	(14 739)	-
Ieșiri	-	-	-	(10 216)	-	(10 216)
La 31 decembrie 2022	**69 574**	**196 406**	**1 364**	**123 427**	**1 071**	**391 842**
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2021	**39 565**	**153 530**	**-**	**90 729**	**-**	**283 824**
Amortizarea	3 116	11 338	-	13 454	-	27 908
Ieșiri	-	-	-	(10 216)	-	(10 216)
La 31 decembrie 2022	**42 681**	**164 868**	**-**	**93 967**	**-**	**301 516**
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2022	**27 547**	**26 800**	**1 304**	**27 734**	**4 256**	**87 641**
La 31 decembrie 2022	**26 893**	**31 538**	**1 364**	**29 460**	**1 071**	**90 326**
Cost						
La 1 ianuarie 2021	**67 112**	**173 050**	**2 374**	**116 571**	**780**	**359 887**
Intrări	-	-	6 210	-	10 418	16 628
Transferuri	-	7 280	(7 280)	6 942	(6 942)	-
Ieșiri	-	-	-	(5 050)	-	(5 050)
La 31 decembrie 2021	**67 112**	**180 330**	**1 304**	**118 463**	**4 256**	**371 465**
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2021	**36 470**	**142 519**	**-**	**83 466**	**-**	**262 455**
Amortizarea	3 095	11 011	-	12 313	-	26 419
Ieșiri	-	-	-	(5 050)	-	(5 050)
La 31 decembrie 2021	**39 565**	**153 530**	**-**	**90 729**	**-**	**283 824**
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2021	**30 642**	**30 531**	**2 374**	**33 105**	**780**	**97 432**
La 31 decembrie 2021	**27 547**	**26 800**	**1 304**	**27 734**	**4 256**	**87 641**

14. Imobilizări corporale și necorporale (continuare)

În categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare" se prezintă activele și amortizare aferentă a activelor aferente dreptului de utilizare deținute în baza contractelor de leasing operațional. Detalii privind intrările și amortizarea activului aferent dreptului de utilizare sunt expuse în Nota 33.

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern, inclusiv soluțiile pentru Registrul riscului de credit, Depozitarul central unic, soluția pentru eficientizarea procesului de licențiere și notificare. Intrările pe parcursul perioadei de raportare reprezintă adiții de imobilizări necorporale de la terțe părți.

În conformitate cu prevederile pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.91/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, terenurile proprietate publică a statului aflate în gestiunea și înregistrate în bilanțul contabil al Băncii în valoare de 8 636 mii lei rămân în folosința/gestiunea Băncii până la emiterea, conform legislației, a altor acte administrative în privința acestora, cu asigurarea înregistrări dreptului de administrare a Agenției Proprietății Publice în Registrul bunurilor imobile, în limitele mijloacelor financiare disponibile.

15. Alte active

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Alte active în valută străină				
Active financiare				
Alte creanțe	-	6 151	-	6 151
	-	**6 151**	**-**	**6 151**
Alte active în monedă națională				
Active financiare				
Alte creanțe	20 515	1 803	20 400	1 655
Pierderi de credit așteptate	(18)	(42)	(5)	(5)
	20 497	**1 761**	**20 395**	**1 650**
Active nefinanciare				
Avansuri acordate	276	178	133	39
Cheltuieli anticipate	5 298	4 752	5 298	4 752
Materiale și mărfuri	3 038	2 459	2 980	2 415
Alte active nefinanciare	106	57	106	50
Reduceri pentru stocuri	(56)	(55)	(56)	(55)
	8 662	**7 391**	**8 461**	**7 201**
	29 159	**9 152**	**28 856**	**8 851**
Total alte active	**29 159**	**15 303**	**28 856**	**15 002**

Sume încasate în curs de clarificare la 31 decembrie 2022 nu erau înregistrate (31 decembrie 2021: 0 lei).

Banca, în conformitate cu prevederile IFRS 9, recunoaște valoarea pierderilor de credit așteptate privind creanțele depreciate și constituie provizioane privind creanțele depreciate în mărime de 100%, pentru fiecare debitor. La data autorizării acestor situații financiare, suma creanțelor necolectate depreciate constituiau 12 mii lei.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

15. Alte active (continuare)

Descifrarea altor creanțe incluse în categoria activelor financiare este prezentată mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Aferente dobânzilor la rezervele obligatorii	18 618	-	18 618	-
Aferente comisioanelor SAPI	1 370	1 273	1370	1 273
Aferente comisioanelor privind deservirea hârtiilor de valoare și registrelor	525	528	-	-
Din serviciile de tehnologii informaționale	-	-	412	380
Alte creanțe la terți	2	6 153	-	6 153
Pierderi de credit așteptate	(18)	(42)	(5)	(5)
	20 497	**7 912**	**20 395**	**7 801**

16. Moneda națională în circulație

CONSOLIDAT	31 decembrie 2022		31 decembrie 2021	
	Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
	MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote	**323 751**	**37 448 915**	**317 856**	**34 488 723**
1 MDL	81 285	81 285	83 487	83 487
5 MDL	14 292	71 459	15 533	77 664
10 MDL	16 702	167 020	17 826	178 262
20 MDL	14 589	291 779	13 509	270 188
50 MDL	40 462	2 023 113	40 042	2 002 095
100 MDL	50 918	5 091 791	49 466	4 946 559
200 MDL	86 480	17 296 099	81 480	16 295 997
500 MDL	13 193	6 596 255	11 756	5 877 866
1000 MDL	5 830	5 830 114	4 757	4 756 605
Monede metalice divizionare	**937 216**	**136 962**	**912 736**	**133 071**
0,01 MDL	71 014	710	71 014	710
0,05 MDL	240 682	12 034	236 101	11 805
0,10 MDL	289 949	28 995	281 190	28 119
0,25 MDL	290 253	72 564	279 115	69 779
0,50 MDL	45 318	22 659	45 316	22 658
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	**85 619**	**179 205**	**57 681**	**116 172**
1 MDL	46 168	46 168	31 894	31 894
2 MDL	27 040	54 079	17 896	35 792
5 MDL	9 031	45 157	6 085	30 427
10 MDL	3 380	33 801	1 806	18 059
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	-	**16 821**	-	**16 593**
	-	**37 781 903**	-	**34 754 559**

Semnat pentru identificare
Initialised for identification
KPMG
30. MAI. 2023

16. Moneda națională în circulație (continuare)

BANCA

	31 decembrie 2022		31 decembrie 2021	
	Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
	MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote	**323 751**	**37 448 915**	**317 856**	**34 488 723**
1 MDL	81 285	81 285	83 487	83 487
5 MDL	14 292	71 459	15 533	77 664
10 MDL	16 702	167 020	17 826	178 262
20 MDL	14 589	291 779	13 509	270 188
50 MDL	40 462	2 023 113	40 042	2 002 095
100 MDL	50 918	5 091 791	49 466	4 946 559
/200 MDL	86 480	17 296 099	81 480	16 295 997
500 MDL	13 193	6 596 255	11 756	5 877 866
1000 MDL	5 830	5 830 114	4 757	4 756 605
Monede metalice divizionare	**937 216**	**136 962**	**912 736**	**133 071**
0,01 MDL	71 014	710	71 014	710
0,05 MDL	240 682	12 034	236 101	11 805
0,10 MDL	289 949	28 995	281 190	28 119
0,25 MDL	290 253	72 564	279 115	69 779
0,50 MDL	45 318	22 659	45 316	22 658
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	**85 619**	**179 205**	**57 681**	**116 172**
1 MDL	46 168	46 168	31 894	31 894
2 MDL	27 040	54 079	17 896	35 792
5 MDL	9 031	45 157	6 085	30 427
10 MDL	3 380	33 801	1 806	18 059
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	-	**16 821**	-	**16 593**
	-	**37 781 903**	-	**34 754 559**

Moneda națională în circulație nu include numerarul în monedă națională aflat în casieria și tezaurul Băncii.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

17. Disponibilități ale Guvernului RM

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova în valută străină				
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	2 266 555	7 681 855	2 266 555	7 681 855
	2 266 555	**7 681 855**	**2 266 555**	**7 681 855**
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova în monedă națională				
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor, din care	198 853	-	198 853	-
Depozite la termen	*195 557*	-	*195 557*	-
Dobânda calculată	*3 296*	-	*3 296*	-
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor, din care	6 669 696	6 753 701	6 669 696	6 753 701
Cont unic trezorerial	*6 644 331*	*6 745 366*	*6 644 331*	*6 745 366*
Dobânda calculată	*25 365*	*8 335*	*25 365*	*8 335*
	6 868 549	**6 753 701**	**6 868 549**	**6 753 701**
	9 135 104	**14 435 556**	**9 135 104**	**14 435 556**

Disponibilitățile în valută străină ale Ministerului Finanțelor nu sunt purtătoare de dobândă.

La 31 decembrie 2021, în contul disponibilităților în valută străină erau incluse tranșele creditelor ECF și EFF aprobate pe 21 decembrie 2021 de către Consiliul directorilor executivi al FMI în cadrul programului de reforme economice post Covid-19 și înregistrate în conturile Ministerului Finanțelor la 22 decembrie 2021 în sumă de 1 415 860 mii lei (în valută originală: 79 788 mii USD). Disponibilitățile respective la 31 decembrie 2021 erau restricționate în utilizare, considerând neaprobarea legilor privind atragerea împrumuturilor de stat de la FMI. La 28 ianuarie 2022, odată cu intrarea în vigoare a *Legii nr. 7/2022* și *Legii nr. 8/2022,* disponibilitățile au fost degrevate.

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, pornind de la rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice. Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 31 decembrie 2022 a constituit 5,11% (la 31 decembrie 2021: 1,45%).

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă în funcție de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv. În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/extrapolării lineare.

Rata medie ponderată la depozitele atrase la termen ale Ministerului Finanțelor în sold la 31 decembrie 2022 a constituit 21,10%.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

18. Disponibilități ale băncilor

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor în valută străină				
Rezerve obligatorii	17 572 047	10 732 733	17 572 047	10 732 733
	17 572 047	**10 732 733**	**17 572 047**	**10 732 733**
Disponibilități ale băncilor în monedă națională				
Conturi Loro ale băncilor, inclusiv rezerve obligatorii	19 170 026	12 012 116	19 170 026	12 012 116
Dobânda calculată la rezerve obligatorii ale băncilor	279 012	38 372	279 012	38 372
Depozite ale băncilor	170 168	-	170 168	-
	19 619 206	**12 050 488**	**19 619 206**	**12 050 488**
	37 191 253	**22 783 221**	**37 191 253**	**22 783 221**

Disponibilitățile băncilor reprezintă mijloacele din conturile "Loro" ale băncilor licențiate și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor licențiate la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 31 decembrie 2022, băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești la nivelul de 37% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivelul de 45% din baza de calcul (31 decembrie 2021: în lei moldovenești - 26%, în valută străină (dolari SUA și euro) - 30%). Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile "Loro" la Bancă în medie pe perioada de aplicare. Rezervele obligatorii în valută străină se mențin în conturile special deschise în Bancă.

Conform cadrului normativ, în cazul în care rezervele obligatorii sunt remunerate, Banca plătește dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve. Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la facilitatea de depozit overnight al Băncii calculată pentru luna respectivă. Rezervele obligatorii în dolari SUA și euro, potrivit HCE nr.139 din 7 mai 2019, se remunerează la rata de 0,01% (a se vedea nivelul ratelor în Nota 24).

Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor la situația din 31 decembrie 2022 a constituit 18,00% (la 31 decembrie 2021: 4,50%).

19. Certificate emise de BNM

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	6 598 596	3 701 293	6 598 596	3 701 293
Scont amortizat	18 250	2 534	18 250	2 534
	6 616 846	**3 703 827**	**6 616 846**	**3 703 827**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

19. Certificate emise de BNM (continuare)

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul anului 2022, certificatele Băncii au fost emise, preponderent, cu scadența de 14 zile (2021: 14 zile). Rata nominală medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 31 decembrie 2022 a constituit 20,00% (la 31 decembrie 2021: 6,50%), iar rata efectivă a dobânzii a constituit 22,04% (la 31 decembrie 2021: 6,70%).

Pe parcursul perioadei de referință, Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenelor de plată a certificatelor emise de Bancă.

20. Disponibilități ale altor clienți și alte obligațiuni

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022 MII LEI	31 decembrie 2021 MII LEI	31 decembrie 2022 MII LEI	31 decembrie 2021 MII LEI
Disponibilități ale altor clienți în monedă națională				
Disponibilități ale altor clienți	66 932	249 668	69 783	252 902
	66 932	**249 668**	**69 783**	**252 902**
Alte obligațiuni în valută străină				
Datorii financiare				
Datorii comerciale	3 061	4 345	2 755	4 043
Obligațiuni privind leasingul	1 270	457	-	-
Alte obligațiuni financiare	229	1 520	229	1 520
	4 560	**6 322**	**2 984**	**5 563**
Alte obligațiuni în monedă națională				
Datorii financiare				
Datorii comerciale	2 662	2 332	2 660	2 303
Obligațiuni privind leasingul	2 544	1 235	2 544	1 235
Obligațiuni față de personal	214	381	214	360
Obligațiuni față de buget	-	147 134	-	147 134
Alte obligațiuni financiare	-	47	341	400
	5 420	**151 129**	**5 759**	**151 432**
Datorii nefinanciare				
Datorii nemonetare	8 636	8 636	8 636	8 636
Venituri amânate din subvenții privind activele	3 533	4 082	3 533	4 082
Provizioane aferent concediilor neutilizate	21 270	15 303	21 176	15 194
Provizioane pentru litigii și alte riscuri	200	-	-	-
Alte obligațiuni nefinanciare	13 733	10 680	13 125	10 143
	47 372	**38 701**	**46 470**	**38 055**
	52 792	**189 830**	**52 229**	**189 487**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

20. Disponibilități ale altor clienți și alte obligațiuni (continuare)

Disponibilitățile altor clienți includ conturile bancare ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, ale DCU, contul "Loro" temporar al Centrului de casă și decontări din Tiraspol, contul curent al comitetului sindical al BNM și conturile curente ale societăților emitente de monedă electronică.

Datoriile nemonetare cuprind obligațiunea Băncii privind deținerea terenului – proprietate de stat, primit în folosință, pe teritoriul căruia sunt construite clădirea sediului Băncii (inclusiv anexele clădirii).

Veniturile amânate reprezintă soldul subvenției neamortizate primite de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) pentru achiziționarea soluției informatice. Subvenția este recunoscută la venituri în situația rezultatului global sistematic pe parcursul duratei de viață utilă a activului, odată cu transmiterea în exploatare a soluției informatice achiziționate, iar în cazul cotei-părți pentru compensarea cheltuielilor suportate (cheltuielile din contractul de achiziționare a soluției), la recepționarea subvenției.

La alte obligațiuni nefinanciare se referă datoriile privind contribuțiile de asigurări sociale și prime de asigurări medicale, impozitul pe venit aferent salariilor calculate, datoriile privind taxa pe valoarea adăugată calculată aferent serviciilor importate și datorii privind alte impozite și taxe datorate de Bancă și filială.

21. Capital și rezerve

La 31 decembrie 2022, fondul general de rezervă a fost utilizat pentru acoperirea pierderii totale înregistrate de către Bancă, fiind diminuat cu 500 531 mii lei, până la 1 748 214 mii lei.

	Note	CONSOLIDAT		BANCA	
		31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Total obligațiuni		**96 519 188**	**82 078 295**	**96 519 900**	**82 080 427**
Ajustări din consolidare		712	2 132	-	-
Total obligațiuni ale BNM		**96 519 900**	**82 080 427**	**96 519 900**	**82 080 427**
Obligațiuni față de FMI	7	(5 666 435)	(5 950 251)	(5 666 435)	(5 950 251)
Obligațiuni față de Guvernul RM	17	(9 135 104)	(14 435 556)	(9 135 104)	(14 435 556)
Obligațiuni față de buget	20	-	(147 134)	-	(147 134)
Obligațiuni monetare		**81 718 361**	**61 547 486**	**81 718 361**	**61 547 486**
Capitalul autorizat		1 124 372	1 124 372	1 124 372	1 124 372
Fondul general de rezervă		1 748 214	2 248 745	1 748 214	2 248 745
Capital statutar		**2 872 586**	**3 373 117**	**2 872 586**	**3 373 117**
Nivelul capitalului, %					
până la distribuirea profitului / alocarea pierderii totale		**4,13**	**5,24**	**4,13**	**5,24**
după distribuirea profitului/ alocarea pierderii totale		**3,52**	**5,48**	**3,52**	**5,48**

Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase cuprinde venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și diferențe din reevaluarea metalelor prețioase.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

21. Capital și rezerve (continuare)

La 31 decembrie 2022, în rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare au fost defalcate venituri nerealizate în mărime de 2 686 551 mii lei (31 decembrie 2021: venituri nerealizate în sumă de 778 389 mii lei), aceasta fiind majorată până la 5 493 557 mii lei (31 decembrie 2021: 2 807 006 mii lei).

În rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase, la 31 decembrie 2022 au fost defalcate venituri nerealizate în mărime de 6 336 mii lei (31 decembrie 2021: au fost acoperite pierderi nerealizate în sumă de 910 mii lei), fiind majorata pană la 36 749 mii lei (31 decembrie 2021: 30 413 mii lei).

Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale reprezintă rezerva legală stabilită conform Legii 548/1995 pentru acoperirea pierderilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere (formată conform tratamentului contabil al valorilor mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere până la IFRS 9).

Alte rezerve ale Băncii cuprind diferențele din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG (componenta valorii de piață și diferențele de curs aferente reevaluării) și diferențele din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG pentru următoarele 12 luni. În componenta altor rezerve la nivel consolidat se include și rezultatul nedistribuit din activitatea filialei atribuibil Băncii. Toate elementele conturilor de reevaluare reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global care pot fi sau sunt redistribuite în profit sau pierdere. Mișcarea în "Alte rezerve" este prezentată în tabelul de mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG				
Sold la 1 ianuarie	**(26 964)**	**2 560**	**(26 964)**	**2 560**
Diferențe din reevaluarea la valoarea de piață	(242 339)	(26 980)	(242 339)	(26 980)
Reclasificat în profit și pierdere la derecunoaștere (Nota 27)	21 605	(2 544)	21 605	(2 544)
Sold la 31 decembrie	**(247 698)**	**(26 964)**	**(247 698)**	**(26 964)**
Rezerva din diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG				
Sold la 1 ianuarie	**(76)**	**(1 116)**	**(76)**	**(1 116)**
Diferențe de curs din reevaluarea la valoarea de piață (Nota 26)	(6 338)	(57)	(6 338)	(57)
Reclasificat în profit și pierdere la derecunoaștere	6 948	1 097	6 948	1 097
Sold la 31 decembrie	**534**	**(76)**	**534**	**(76)**
Rezerva din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG				
Sold la 1 ianuarie	**2 144**	**1 875**	**2 144**	**1 875**
Pierderi de credit așteptate	2 041	300	2 041	300
Diferențe de curs din reevaluare	164	(31)	164	(31)
Sold la 31 decembrie	**4 349**	**2 144**	**4 349**	**2 144**
Rezultat din activitatea filialei atribuibil Băncii				
Sold la 1 ianuarie	**4 125**	**2 747**	**-**	**-**
Rezultat financiar al perioadei	3 195	1 378	-	-
Sold la 31 decembrie	**7 320**	**4 125**	**-**	**-**
	(235 495)	**(20 771)**	**(242 815)**	**(24 896)**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI 2023
Initialised for identification

22. Determinarea (pierderii totale)/ profitului disponibil pentru distribuire

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Profit net din activitatea Băncii	**2 192 356**	**1 071 747**	**2 192 356**	**1 071 747**
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare *(Nota 25,26)*	(2 686 551)	(778 389)	(2 686 551)	(778 389)
(Defalcarea)/ acoperirea (veniturilor)/ pierderilor nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase *(Nota 25)*	(6 336)	910	(6 336)	910
(Pierdere totală)/ Profit disponibil pentru distribuire	**(500 531)**	**294 268**	**(500 531)**	**294 268**
Distribuire:				
Majorarea capitalului autorizat	-	49 044	-	49 044
(Utilizarea)/Majorarea fondului general de rezervă	(500 531)	98 090	(500 531)	98 090
Profit alocat la bugetul de stat	-	147 134	-	147 134
Contribuție de capital necesară	**396 149**	-	**396 149**	-

Pe parcursul anului 2022, Banca a înregistrat un profit net în mărime 2 192 356 mii lei (2021: profit net - 1 071 747 mii lei), însă, în urma defalcării veniturilor nerealizate din diferențe de curs valutar de la reevaluarea stocurilor valutare și de la reevaluarea metalelor prețioase, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor Legii *nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, s-a înregistrat o pierdere totală de 500 531 mii lei (2021: profit disponibil pentru distribuire - 294 268 mii lei).

Conform Legii *nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, considerând că nivelul capitalului la 31 decembrie 2022, după acoperirea pierderii totale, constituia 3,52% din totalul obligațiunilor monetare, ceea ce este sub nivelul minim admisibil de 4,00%, este necesar ca Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii Naționale, să transfere Băncii Naționale o contribuție de capital în mărime de 396 149 mii lei sub formă de valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru majorarea capitalului statutar până la 4,00% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale.

Pe parcursul primilor șapte ani de la data înregistrării de stat a DCU, profitul net al acestuia poate fi folosit doar pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, formarea capitalului de rezervă și investirea cu scop de dezvoltare, conform Statutului aprobat prin Hotărârea Adunării de constituire a S.A. „Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" din 29 martie 2018.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialed for identification

23. Venituri din dobânzi

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi din activele oficiale de rezervă				
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt				
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	283 540	18 401	283 540	18 401
Dobânzi la depozite overnight	90 840	478	90 840	478
Dobânzi la conturile "Nostro" la bănci străine și alte organizații financiare internaționale	695	2	695	2
Dobânzi la disponibilități la FMI	512	447	512	447
	375 587	**19 328**	**375 587**	**19 328**
Venituri din dobânzi la valori mobiliare				
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin AERG	477 409	39 625	477 409	39 625
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat	67 681	115 726	67 681	115 726
	545 090	**155 351**	**545 090**	**155 351**
	920 677	**174 679**	**920 677**	**174 679**
Venituri din dobânzi din instrumente în monedă națională				
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo				
Dobânzi la operațiuni repo	260 710	1 981	259 615	1 981
Dobânzi la creditele acordate băncilor	13 266	350	13 266	350
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	604	369	604	369
	274 580	**2 700**	273 485	**2 700**
Venituri din dobânzi la valori mobiliare				
Dobânzi la valori mobiliare de stat, derivate din garanții de stat, evaluate la cost amortizat	625 229	637 187	625 229	637 187
Dobânzi la valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	207 127	93 292	207 127	93 292
Dobânzi la valori mobiliare de stat deținute de DCU evaluate la cost amortizat	3 153	1 285	-	-
	835 509	**731 764**	**832 356**	**730 479**
Venituri din dobânzi la alte disponibilități	7	-	-	-
	1 110 096	**734 464**	**1 105 841**	**733 179**
Total venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective*	**2 030 773**	**909 143**	**2 026 518**	**907 858**

A se vedea Nota 2.1

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialled for identification

23. Venituri din dobânzi (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform metodei ratei efective a dobânzii, aferente instrumentelor financiare:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi				
Active financiare evaluate la cost amortizat	1 553 364	869 518	1 549 109	868 233
Active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG	477 409	39 625	477 409	39 625
	2 030 773	**909 143**	**2 026 518**	**907 858**
Cheltuieli cu dobânzi				
Datorii financiare evaluate la cost amortizat	2 809 682	382 952	2 812 282	385 552
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente	33 676	88 826	33 676	88 826
Venituri nete din dobânzi utilizând metoda dobânzii efective	**(812 585)**	**437 365**	**(819 440)**	**433 480**

24. Cheltuieli cu dobânzi

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi în monedă națională				
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților				
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	2 135 852	132 411	2 135 852	132 411
Dobânzi aferente depozitelor de la bănci	64 760	3 449	64 760	3 449
Dobânzi la depozitele de la Ministerul Finanțelor	170 036	80 464	170 036	80 464
	2 370 648	**216 324**	**2 370 648**	**216 324**
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo				
Dobânzi la certificatele BNM *(amortizarea scontului și costurilor de originare)*	412 892	149 487	415 492	152 087
	412 892	**149 487**	**415 492**	**152 087**
	2 783 540	**365 811**	**2 786 140**	**368 411**
Cheltuieli cu dobânzi în valută străină				
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite				
Dobânzi la creditele primite de la FMI	26 142	17 141	26 142	17 141
	26 142	**17 141**	**26 142**	**17 141**
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente	**33 676**	**88 826**	**33 676**	**88 826**
	59 818	**105 967**	**59 818**	**105 967**
Total cheltuieli cu dobânzi	**2 843 358**	**471 778**	**2 845 958**	**474 378**
Alte cheltuieli similare	286	124	206	103
	286	**124**	**206**	**103**

Pe parcursul anului 2022, norma rezervelor obligatorii menținute de băncile licențiate în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost majorată treptat cu 14 p.p., de la 26% la începutul anului până la 40% începând cu perioada de aplicare 16 septembrie 2022 - 15 octombrie 2022, iar începând cu perioada de aplicare 16 decembrie 2022 – 15 ianuarie 2023, a fost diminuată cu 3 p.p., până 37%, din baza de calcul.

Totodată, pe parcursul anului 2022, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă a fost majorată treptat cu 15 p.p., de la 30% la începutul anului până la 45% din baza de calcul, începând cu perioada de aplicare 16 septembrie 2022 - 15 octombrie 2022, fiind menținută la acest nivel până la finele perioadei de raportare.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

24. Cheltuieli cu dobânzi (continuare)

În conformitate cu ratele de politică monetară, pe parcursul perioadei de raportare, rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă s-a modificat treptat după cum urmează: de la 4,5% la 6,5% începând cu 13 ianuarie 2022, de la 6,5% la 8,5% din 15 februarie 2022, de la 8,5% la 10,5% din 16 martie 2022, de la 10,5% la 13,5% din 5 mai 2022, de la 13,5% la 16,5% din 3 iunie 2022, de la 16,5% la 19,5% din 4 august 2022, iar începând cu 5 decembrie 2022 diminuându-se până la 18% (2021: s-a modificat în 4 trepte după cum urmează: de la 0,15% până la 1,15 % începând cu 30 iulie 2021, de la 1,15% la 2,15% din 6 septembrie 2021, de la 2,15% la 3,5% din 5 octombrie 2021 și de la 3,5% la 4,5% din 3 decembrie 2021). Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă a rămas la nivelul de 0,01%, stabilit prin HCE nr. 139 din 7 mai 2019.

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul anului 2022 a constituit 2 576 386 mii lei (2021: 4 525 549 mii lei). Rata nominală medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul perioadei de raportare a constituit 16,67% (2021: 3,41%).

Cheltuielile cu dobânzi negative la depozitele în valută străină sunt determinate de aplicarea ratei negative a dobânzii la mijloacele în EUR deținute pe conturile overnight deschise la băncile centrale europene și alte bănci străine și a celor plasate la termen.

25. Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021*	2022	2021*
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de conversie valutară	654 969	171 461	655 101	171 462
(Pierderi) nete realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	(6 948)	(1 097)	(6 948)	(1 097)
Venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	2 687 915	778 223	2 687 915	778 223
Venituri/ (pierderi) nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	6 336	(910)	6 336	(910)
	3 342 272	**947 677**	3 342 404	**947 678**

**A se vedea Nota 2.1*

Pe parcursul anului 2022, veniturile nete realizate din operațiuni de conversie valutară au fost generate, preponderent, datorită vânzărilor de valută, când cursul de vânzare a fost superior costului stocului.

Veniturile și pierderile realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cuprind diferențele de curs cumulative de la data recunoașterii inițiale a instrumentelor până la data tranzacției (scadență sau vânzare) (Nota 21).

Veniturile și pierderile nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează ca rezultat al reevaluării zilnice a stocurilor valutare evaluate la cost amortizat sau valoarea justă prin AERG, ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și al reevaluării conturilor FMI pe parcursul perioadei de raportare.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI. 2023
Initialed for identification

25. Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase* (continuare)

Veniturile și pierderile nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase se formează ca rezultat al reevaluării valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

26. (Pierderi)/ venituri din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021*	2022	2021*
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
(Cheltuieli)/ venituri nete din dobânzi	(2 466)	1 567	(2 466)	1 567
Venituri/ (pierderi) nete realizate din diferențe de curs	212	(319)	212	(319)
(Pierderi)/ venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(1 364)	166	(1 364)	166
	(3 618)	**1 414**	**(3 618)**	**1 414**

**A se vedea Nota 2.1*

(Pierderile)/ veniturile din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere se referă la operațiunile swap și forward în valută străină contra monedei naționale efectuate cu bănci.

27. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
(Pierderi)/ venituri nete realizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(21 605)	2 544	(21 605)	2 544
	(21 605)	**2 544**	**(21 605)**	**2 544**

Veniturile și pierderile din reevaluare sunt generate la scadența sau vânzarea valorilor mobiliare și reprezintă reevaluarea cumulativă a instrumentului de la data recunoașterii inițiale până la data tranzacției (scadență sau vânzare). Pe parcursul deținerii instrumentului în portofoliul Băncii reevaluările periodice (nerealizate) se reflectă în "Alte elemente ale rezultatului global" și "Alte rezerve" (a se examina Nota 21).

28. Alte venituri

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din comisioane și taxe	72 043	42 145	64 325	35 208
Alte venituri	6 757	45 183	8 328	46 601
	78 800	**87 328**	**72 653**	**81 809**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

28. Alte venituri (continuare)

Veniturile din comisioane și taxe din contracte cu clienții în baza prevederilor IFRS 15, dezagregate pe segmentele și sectoarele serviciilor prestate, sunt prezentate mai jos:

CONSOLIDAT	Din care pe sector: Bănci	Instituții	Alte	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sistemul automatizat de plăți interbancare	12 080	1 521	131	13 732	12 228
Operațiuni cu numerar	29 995	-	-	29 995	15 010
Atribuții de agent și bancher al statului	-	13 800	-	13 800	7 970
Comisioane din vânzarea valutei străine	6 798	-	-	6 798	-
Comisioane aferent activității DCU	3 292	3 298	1 128	7 718	6 937
	52 165	**18 619**	**1 259**	**72 043**	**42 145**

BANCA	Din care pe sector: Bănci	Instituții	Alte	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sistemul automatizat de plăți interbancare	12 080	1 521	131	13 732	12 228
Operațiuni cu numerar	29 995	-	-	29 995	15 010
Atribuții de agent și bancher al statului	-	13 800	-	13 800	7 970
Comisioane din vânzarea valutei străine	6 798	-	-	6 798	-
	48 873	**15 321**	**131**	**64 325**	**35 208**

Veniturile din comisioane și taxe sunt evaluate în baza prețurilor tranzacției indicate în contractele cu clienții și actele normative ale Băncii. Venitul din comisioane și taxe se recunoaște atunci când se transferă controlul asupra serviciului către client.

Veniturile din alte activități din contracte cu clienții în scop de IFRS 15, dezagregat pe segmentele și sectoarele serviciilor prestate, sunt prezentate mai jos:

CONSOLIDAT	Din care pe sector: Bănci	Instituții	Alte	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Vânzarea monedelor comemorative	3 201	119	805	4 125	6 635
Alte venituri	31	-	2 601	2 632	38 548
	3 232	**119**	**3 406**	**6 757**	**45 183**

BANCA	Din care pe sector: Bănci	Institutii	Alte	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Vânzarea monedelor comemorative	3 201	119	805	4 125	6 635
Servicii de tehnologii informaționale	-	-	1 571	1 571	1 472
Alte venituri	31	-	2 601	2 632	38 494
	3 232	**119**	**4 977**	**8 328**	**46 601**

În categoria altor venituri reflectate în anul 2021 se includ rambursările de taxe și comisioane de angajamente privind creditele EFF încasate, achitate în perioadele anterioare Fondului Monetar Internațional, în mărime de 36 488 mii lei.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

28. Alte venituri (continuare)

Creanțele aferente altor venituri sunt reflectate în categoria "Alte active" (Nota 15).

	CONSOLIDAT		BANCA	
	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Creanțe din comisioane	1 877	1 759	1 365	1 268
Creanțe din alte venituri	-	-	412	380
	1 877	1 759	1 777	1 648

Tabelul de mai jos prezintă informații despre natura și termenele de îndeplinire a obligațiunilor de executare din contractele cu clienții, inclusiv termene semnificative de plată și politicile respective de recunoaștere a veniturilor din comisioane și din alte venituri.

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiunilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
Venituri din comisioane și taxe		
Sistemul automatizat de plăți interbancare	Banca administrează Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI), care reprezintă sistemul prin intermediul căruia sunt efectuate plățile interbancare în lei moldovenești pe teritoriul Republicii Moldova. Banca acordă acces gratuit participanților în SAPI pentru efectuarea și decontarea operațiunilor de plată interbancare. Banca aplică comisioane pentru procesarea în cadrul SAPI a documentelor de plată sau pachetelor de documente transmise de către participanții SAPI, în conformitate cu contractele privind participarea în SAPI și *Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare.* În baza atribuțiilor de mandat acordate Băncii, comisioanele sunt percepute la începutul lunii din conturile participanților SAPI, pentru documentele procesate în luna anterioară în conturile de decontare ale participanților. Cuantumurile comisioanelor sunt fixe și stabilite identic pentru toți participanții (sectoarele).	Veniturile din procesarea documentelor de decontare în SAPI sunt recunoscute la momentul specific în timp când procesarea documentelor are loc.
Operațiuni cu numerar	Banca, în calitate de organ unic de emisiune a monedei naționale, efectuează schimbul monedei naționale care este în circulație în Republica Moldova. În conformitate cu Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea	Veniturile din retragerea numerarului sunt recunoscute când are loc eliberarea numerarului din Bancă.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiunilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
	Comitetului executiv al Băncii, băncile licențiate pot depune și retrage numerar de la Bancă. Pentru operațiunile de retragere a bancnotelor și monedelor metalice de către băncile licențiate și alți clienți, Banca percepe comisioane fixe, la data retragerii de numerar. Cuantumurile comisioanelor sunt fixe și stabilite identic pentru toate băncile licențiate separat după scop. Retragerile de numerar ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar pentru plata depozitelor devenite indisponibile au comision nul.	
Atribuții de agent și bancher al statului	Banca, în calitate de agent al statului, organizează și desfășoară, în numele Ministerului Finanțelor, plasarea valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară, prin organizarea licitațiilor VMS, în temeiul Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei și Acordului de agent al statului. Pentru operațiunile de organizare a licitațiilor de VMS, Banca percepe comisioane din volumul alocat la valoarea nominală a VMS în cadrul licitațiilor, care sunt încasate în următoarea zi lucrătoare zilei licitațiilor. În calitate de bancher al statului, Banca asigură efectuarea plăților valutare ale statului, inclusiv conversiile valutare. Banca percepe comisioane pentru fiecare tranzacție în data procesării tranzacției (conversiei, transferului de credit).	Veniturile din organizarea licitațiilor de VMS se recunosc în ziua finalizării licitației de valori mobiliare. Veniturile din efectuarea operațiunilor în conturile valutare ale statului (plăți și conversii) sunt recunoscute în data tranzacțiilor.
Comisioane aferente activității DCU	În temeiul Legii nr. 234/2016 cu privire la depozitarul central unic al valorilor mobiliare, Regulilor DCU și deciziilor Consiliului de supraveghere a DCU, filiala Băncii prestează servicii privind - deschiderea și menținerea conturilor de valori mobiliare; - înregistrarea emitenților și valorilor mobiliare în Sistemul DCU; - operațiuni de înregistrare în sistemul DCU , procesare și decontare a valorilor mobiliare; - depozitarea valorilor mobiliare; - alte servicii suplimentare acordate de DCU etc.	Veniturile din serviciile prestate sunt recunoscute în timp pe măsura prestării serviciilor. Veniturile din tranzacțiile/ activitățile efectuate în anumite perioade în timp (tranzacții specifice) sunt recunoscute în perioada în care au fost efectuate.

Semnat pentru identificare
Initialised for identification
KPMG
30. MAI. 2023

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiunilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
	Cuantumurile comisioanelor sunt stabilite pe sectoare și tipuri de instrumente (separat pentru VMS și instrumentele Băncii Naționale și pentru piața reglementată sau Sistemul multilateral de tranzacționare al Bursei de Valori (MTF), în afara pieței reglementate sau MTF) și sunt relative (în %) pentru operațiunile de înregistrare în cont, decontare, răscumpărare, înregistrarea garanției, depozitarea valorilor în conturi și în valori absolute pentru ținerea evidenței acționarilor, procesarea ordinelor etc. Comisioanele sunt percepute la începutul lunii din conturile participanților DCU, pentru operațiunile procesate în luna anterioară în conturile de decontare ale participanților, cu excepția comisioanelor pentru operațiunile cu valori corporative care se percep la data tranzacției.	
Alte venituri		
Vânzarea bancnotelor și monedelor comemorative și jubiliare	În calitate de organ unic emitent al monedei naționale, Banca emite inclusiv bancnote și monede comemorative și jubiliare, care au valoare numismatică și reprezintă mijloc de plată, iar la punerea în circulație (vânzare) constituie parte componentă a monedei naționale. Vânzarea (punerea în circulație) monedelor comemorative și jubiliare se efectuează băncilor licențiate în temeiul actelor normative ale Băncii, instituțiilor statului în bază de contracte și altor persoane. Monedele comemorative sunt vândute la prețul stabilit lunar de către Bancă. Contraprestația pentru vânzarea bancnotelor comemorative se încasează în ziua eliberării monedelor comemorative.	Veniturile din vânzarea monedelor comemorative sunt recunoscute la punerea în circulație a monedelor și eliberarea acestora, la prețul de vânzare a monedelor comemorative.
Venituri din servicii informaționale	În temeiul Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și Contractului de externalizarea a serviciilor tehnologiilor informaționale, Banca acordă suport în domeniul tehnologiilor informaționale DCU. Prețul serviciilor este format din costurile suportate de către Bancă în prestarea serviciilor în domeniul asigurării funcționalității soluțiilor informaționale ale filialei (cheltuieli externe refacturate) și costul serviciilor IT corporative, integrate de rețea și securitatea informațională.	Veniturile din serviciile prestate sunt recunoscute pe măsura prestării serviciilor. Veniturile din tranzacțiile/activitățile efectuate în anumite perioade în timp (tranzacții specifice) sunt recunoscute în perioada în care au fost efectuate.

Semnat pentru identificare
Initialled for identification
KPMG
30. MAI. 2023

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiunilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
	Veniturile din prestarea serviciilor sunt recunoscute pe măsura prestării serviciilor și suportării costurilor (costuri refacturate) (trimestrial), fiind plătibile în următoarea lună din data facturării serviciilor.	

Asistență tehnică și subvenții ale instituțiilor financiare internaționale privind veniturile
Pe parcursul anilor 2022 și 2021, Banca a beneficiat de asistență tehnică din partea unor instituții financiare internaționale pentru compensarea unor cheltuieli operaționale suportate de către Bancă (cheltuieli de consultanță, cheltuieli de instruiri și deplasări etc). Banca prezintă asistența financiară internațională recepționată pentru compensarea cheltuielilor ca deducere a cheltuielilor operaționale compensate (Nota 30).

29. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice

Grupul și Banca își desfășoară activitatea doar pe teritoriul Republicii Moldova.

Analiza veniturilor din dobânzi, din comisioane și a altor venituri, a diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare, diferențelor de curs din tranzacții, din reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase, pentru perioada de raportare, pe activități și zone geografice (țara emitentului/debitorului instrumentului financiar) este prezentată după cum urmează:

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și nemijlocit al activităților de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Grupului și al Băncii (Nota 23) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului (Nota 28).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

29. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

CONSOLIDAT

Țara emitentului/ debitorului	Rezerve valutare	Politică monetară	Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Tranzacții, schimb valutar și reevaluarea	Alte	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
2022							
Moldova	-	277 158	34 120	854 128	3 342 272	19 244	**4 526 922**
SUA	439 647	-	-	-	-	589	**440 236**
OFI	115 988	-	-	-	-	-	**115 988**
Franța	79 215	-	-	-	-	-	**79 215**
Marea Britanie	78 215	-	-	-	-	-	**78 215**
Regatul Țărilor de Jos	53 809	-	-	-	-	-	**53 809**
Germania	52 850	-	-	-	-	-	**52 850**
Suedia	29 598	-	-	-	-	-	**29 598**
Singapore	28 907	-	-	-	-	-	**28 907**
Canada	13 511	-	-	-	-	-	**13 511**
Austria	3 280	-	-	-	-	-	**3 280**
Finlanda	2 982	-	-	-	-	-	**2 982**
Norvegia	1 071	-	-	-	-	-	**1 071**
Alte țări	29	-	-	-	-	9	38
Total venituri	**899 102**	**277 158**	**34 120**	**854 128**	**3 342 272**	**19 842**	**5 426 622**
2021							
Moldova	-	3 898	21 644	744 887	947 523	15 568	**1 733 520**
SUA	60 891	-	-	-	-	548	**61 439**
OFI	16 833	-	-	-	-	36 494	**53 327**
Germania	49 460	-	-	-	-	-	**49 460**
Franța	19 929	-	-	-	-	-	**19 929**
Regatul Țărilor de Jos	9 708	-	-	-	-	-	**9 708**
Marea Britanie	9 087	-	-	-	-	-	**9 087**
Singapore	4 134	-	-	-	-	-	**4 134**
Austria	3 620	-	-	-	-	-	**3 620**
Suedia	1 864	-	-	-	-	-	**1 864**
Canada	1 523	-	-	-	-	-	**1 523**
Alte țări	474	-	-	-	-	21	495
Total venituri	**177 523**	**3 898**	**21 644**	**744 887**	**947 523**	**52 631**	**1 948 106**

Semnat pentru identificare KPMG 30. MAI. 2023 Initialised for identification

29. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

BANCA

Țara emitentului/ debitorului	Rezerve valutare	Politică monetară	Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Tranzacții, schimb valutar și reevaluarea	Alte	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
2022:							
Moldova	-	277 158	34 120	847 677	3 342 404	15 293	**4 516 652**
SUA	439 647	-	-	-	-	589	**440 236**
OFI	115 988	-	-	-	-	-	**115 988**
Franța	79 215	-	-	-	-	-	**79 215**
Marea Britanie	78 215	-	-	-	-	-	**78 215**
Regatul Țărilor de Jos	53 809	-	-	-	-	-	**53 809**
Germania	52 850	-	-	-	-	-	**52 850**
Suedia	29 598	-	-	-	-	-	**29 598**
Singapore	28 907	-	-	-	-	-	**28 907**
Canada	13 511	-	-	-	-	-	**13 511**
Austria	3 280	-	-	-	-	-	**3 280**
Finlanda	2 982	-	-	-	-	-	**2 982**
Norvegia	1 071	-	-	-	-	-	**1 071**
Alte țări	29	-	-	-	-	9	**38**
Total venituri	**899 102**	**277 158**	**34 120**	**847 677**	**3 342 404**	**15 891**	**5 416 352**
2021							
Moldova	-	3 898	21 644	739 745	947 525	13 905	**1 726 717**
SUA	60 891	-	-	-	-	548	**61 439**
OFI	16 833	-	-	-	-	36 494	**53 327**
Germania	49 460	-	-	-	-	-	**49 460**
Franța	19 929	-	-	-	-	-	**19 929**
Regatul Țărilor de Jos	9 708	-	-	-	-	-	**9 708**
Marea Britanie	9 087	-	-	-	-	-	**9 087**
Singapore	4 134	-	-	-	-	-	**4 134**
Austria	3 620	-	-	-	-	-	**3 620**
Suedia	1 864	-	-	-	-	-	**1 864**
Canada	1 523	-	-	-	-	-	**1 523**
Alte țări	474	-	-	-	-	21	**495**
Total venituri	**177 523**	**3 898**	**21 644**	**739 745**	**947 525**	**50 968**	**1 941 303**

Semnătură de identificare / Initialed for identification
KPMG
30. MAI. 2023

30. Cheltuieli operaționale

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind remunerarea muncii și alte beneficii	176 027	132 116	170 420	127 095
Contribuții privind asigurările sociale de stat obligatorii	50 848	37 905	49 529	36 733
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	-	9	-	9
Alte cheltuieli cu personalul	312	314	312	314
Cheltuieli cu personalul	**227 187**	**170 344**	**220 261**	**164 151**
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	**27 528**	**114 581**	**27 528**	**114 581**
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale	13 415	13 149	13 243	12 937
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale	13 462	12 320	13 454	12 312
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	1 758	1 714	1 211	1 170
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	**28 635**	**27 183**	**27 908**	**26 419**
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	31 675	27 461	29 799	25 765
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	16 694	8 802	16 569	8 698
Cheltuieli cu taxe și comisioane	4 997	273	6 059	1 320
Cheltuieli cu provizioanele pentru litigii și alte riscuri	200	-	-	-
Alte cheltuieli	10 620	6 337	10 340	6 142
Alte cheltuieli operaționale	**64 186**	**42 873**	**62 767**	**41 925**

Cheltuielile cu personalul includ și cheltuielile aferente provizionului înregistrat pentru concedii neutilizate.

În martie 2022 a fost finalizat procesul de actualizare a sistemul de salarizare a personalului Băncii, bazat pe evaluarea posturilor, competențelor și performanței. Prin reconfigurarea sistemului salarial existent s-a urmărit asigurarea competitivității BNM în calitate de angajator pe piața muncii, atragerea și retenția angajaților cu nivel de expertiză atât pentru funcțiile de execuție, cât și manageriale, asigurarea unei traiectorii de dezvoltare profesională cu focusare majoră pe funcțiile de execuție cu nivel de expertiză, aprecierea loialității față de instituție, precum și admiterea factorului de expunere la risc și impact aferent activităților funcției, pentru niveluri care au în gestiune procese și sisteme critice. Necesitatea revizuirii sistemului de salarizare a fost determinată de evoluția cererii și ofertei de forță de muncă, calificării și costului acesteia.

La 31 decembrie 2022, numărul angajaților activi ai Băncii a constituit 444 angajați (la 31 decembrie 2021: 421 angajați activi), iar al filialei a constituit 13 angajați (31 decembrie 2021: 12 angajați).

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

30. Cheltuieli operaționale (continuare)

Numărul mediu al salariaților repartizați pe categorii în decursul perioadei a fost:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022 angajati	2021 angajați	2022 angajati	2021 angajați
Manageri	105	105	102	102
Specialiști	272	258	262	250
Personal tehnic	66	63	66	63
	443	**426**	**430**	**415**

Auditorul situațiilor financiare ale Băncii pentru anii financiari 2022 și 2021 este KPMG Moldova SRL, iar cel al filialei - Baker Tilly Klitou and Partners SRL. În anul 2022, cheltuielile privind onorariile de audit ale Băncii au constituit 1 461 mii lei (2021: 1 044 mii lei), iar cheltuielile filialei privind onorariile de audit - 176 mii lei (2021: 189 mii lei). Alte servicii nu au fost contractate de la auditorii Băncii și ale filialei în decursul perioadelor de raportate.

Cheltuielile din comisioane și taxe includ comisioane:

CONSOLIDAT	Din care pe sector: Bănci	OFI	Alte	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Deservirea achizițiilor de valută	3 762	-	900	4 662	-
Linii de creditare	-	13	-	13	-
Deservirea operațiunilor în conturi	322	-	-	322	273
	4 084	**13**	**900**	**4 997**	**273**

BANCA	Din care pe sector: Bănci	OFI	Alte	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Depozitarea valorilor mobiliare	-	-	1 062	1 062	984
Deservirea achizițiilor de valută	3 762	-	900	4 662	-
Linii de creditare	-	13	-	13	-
Deservirea operațiunilor în conturi	322	-	-	322	336
	4 084	**13**	**1 962**	**6 059**	**1 320**

Comisioanele din depozitarea valorilor mobiliare de stat reprezintă comisioanele percepute de către DCU pentru păstrarea portofoliului de valori mobiliare de stat deținut de Bancă, inclusiv din operațiunile repo, în Sistemul depozitarului central unic (DEPO/x). Cheltuielile reprezintă cheltuieli din comisioane pentru activele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Cheltuielile privind deservirea achizițiilor de valută străină cuprind comisioanele aferente procurărilor de numerar în valută străină și costurile conexe.

Cheltuielile operaționale (instruiri, consultanță) compensate prin asistență tehnică internațională acordată de către organizații financiare internaționale au fost prezentate compensat cu veniturile aferente. Pe parcursul anului 2022 și al anului 2021, Banca Națională a beneficiat de asistență din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, Trezoreriei Băncii Mondiale, Trezoreriei Statelor Unite ale Americii, Fondului European pentru Europa de Sud-Est, Fondului Monetar Internațional și a unor bănci centrale.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

31. Părți afiliate

Părțile afiliate Grupului sunt filiala SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" și conducerea (membrii Consiliului de supraveghere, Comitetului executiv și conducătorii de nivel mediu), iar părțile afiliate Băncii reprezintă conducerea Băncii.

Conducerea Grupului și a Băncii

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Grupului pe parcursul anului 2022 au constituit 47 854 mii lei, dintre care pentru membrii Consiliului de supraveghere 4 916 mii lei remunerare (Banca: 4 480 mii lei, filiala: 436 mii lei) și 1 404 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 1 299 mii lei, filiala: 105 mii lei); pentru membrii Comitetului executiv -12 143 mii lei remunerare (Banca: 9 779 mii lei, filiala: 2 364 mii lei), 3 385 mii lei contribuții de asigurări sociale (Banca: 2 819 mii lei, filiala: 566 mii lei) și alte 63 mii lei (Banca: 63 mii lei); și pentru conducătorii de nivel mediu - 20 084 mii lei remunerare (Banca: 20 084 mii lei), 5 803 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 5 803 mii lei) și alte 56 mii lei (Banca: 56 mii lei).

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Grupului pe parcursul anului 2021 au constituit 39 232 mii lei, dintre care pentru membrii Consiliului de supraveghere – 4 518 mii lei remunerare (Banca: 4 074 mii lei, filiala: 444 mii lei) și 1 276 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 1 181 mii lei, filiala: 95 mii lei); pentru membrii Comitetului executiv – 11 592 mii lei remunerare (Banca: 9 576 mii lei, filiala: 2 016 mii lei) și 3 050 mii lei contribuții de asigurări sociale și medicale de stat obligatorii (Banca: 2 568 mii lei, filiala: 482 mii lei); și pentru conducătorii de nivel mediu - 14 543 mii lei remunerare (Banca: 14 543 mii lei), 4 213 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 4 213 mii lei) și alte - 40 mii lei (Banca: 40 mii lei).

Cheltuielile de remunerare includ salarii și beneficii pe termen scurt. Majorarea cheltuielilor din remunerare a fost determinată, în principal, de angajarea a trei membri ai Comitetului executiv, ca urmare a demisionării a doi membri în semestrul II 2021.

Tranzacțiile cu conducerea Băncii includ cele aferente creditelor acordate. Soldul creditelor acordate conducerii Băncii, acordarea și rambursarea pe parcursul perioadei, precum și mișcarea acestora rezultată de modificările în structura de personal (transferuri interne de la/la poziții de conducători de nivel mediu) sunt prezentate mai jos:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Transferuri	Rambursări	Sold la 31 decembrie
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Conducătorii de nivel mediu					
2022	2 357	-	-	(427)	1 930
2021	1 192	1 217	335	(387)	2 357

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii similare pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2022 aveau o valoare de gaj în suma de 4 141 mii lei (la 31 decembrie 2021: 4 141 mii lei). La situația din 31 decembrie 2022 și din 31 decembrie 2021, aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard și nu au fost formate reduceri pentru pierderi de credit așteptate din depreciere preconizată a acestora. Pe parcursul perioadei încheiate la 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021, Banca nu a încheiat tranzacții de creditare cu membrii Consiliului de supraveghere și ai Comitetului executiv.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

31. Părți afiliate (continuare)

Filiala Băncii

Banca deține 98,36% în capitalul S.A. "Depozitarului central unic al valorilor mobiliare" și desemnează 4 din cei 7 membri ai Consiliului de supraveghere al S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", astfel în conformitate cu IFRS 10 deține controlul asupra S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" în calitate de filială a Băncii. Soldul și tranzacțiile Băncii cu S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Solduri	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Active	**MII LEI**	**MII LEI**
Investiții în filiale - aport în capitalul filialei în mijloace bănești	24 000	24 000
Alte creanțe pe termen scurt	412	380
	24 412	**24 380**
Alte obligații		
Contul curent al filialei în Bancă	2 851	3 234
Alte datorii	341	353
	3 192	**3 587**

Tranzacții	2022	2021
Alte venituri	**MII LEI**	**MII LEI**
Venituri din compensarea cheltuielilor la externalizarea serviciilor IT	1 571	1 472
	1 571	**1 472**
Cheltuieli din dobânzi		
Comisioane din procesarea și decontarea certificatelor Băncii	2 600	2 600
	2 600	**2 600**
Cheltuieli operaționale		
Comisioane pentru depozitarea valorilor mobiliare de stat	1 062	984
Alte comisioane	1 095	63
	2 157	**1 047**

Banca nu a identificat indicatori de depreciere a investiției sale în filială și nu au fost formate provizioane din deprecierea investiției în filială. Creanțele față de filială au fost clasificate în categoria standard, au fost colectate în termen și nu au fost formate reduceri din pierderi de credit preconizate

Cheltuielile Băncii cu filiala au fost înregistrate la tarifele standard aprobate de Consiliul de supraveghere al filialei (comisioane) și tarifele aplicate de Bancă pentru obligațiuni similare (dobânzi). Veniturile din compensarea cheltuielilor au fost facturate în scopul compensării costurilor suportate de Bancă aferente activității de prestare a serviciilor de externalizare a serviciilor IT ale filialei.

Capitalul

Capitalul autorizat al Băncii este deținut exclusiv de către stat. Luând în considerație prevederile art. 1 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate Băncii. Tranzacțiile efectuate cu aceste entități sunt prezentate în notele corespunzătoare la situațiile financiare.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI 2023
Initialised for identification

32. Angajamente și obligațiuni contingente

Cambii emise în favoarea terților

La 31 decembrie 2022, valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 1 069 503 mii lei (la 31 decembrie 2021: 1 375 725 mii lei).

Angajamente investiționale

La 30 decembrie 2022, Banca a încheiat 3 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 101 850 mii EUR (echivalentul în moneda națională la 31 decembrie 2022 – 2 075 622 mii lei), toate având data valutei 3 ianuarie 2023.

Totodată, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, Banca Mondială a încheiat la 30 decembrie 2022 o tranzacție de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 4 400 mii USD (echivalentul în moneda națională la 31 decembrie 2022 – 84 295 mii lei) și 2 tranzacții de vânzare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 4 200 mii USD (echivalentul în moneda națională la 31 decembrie 2022 – 80 463 mii lei), toate având data valutei 3 ianuarie 2023.

Angajamente de creditare

La situația din 31 decembrie 2022 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2021 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

Angajamente de capital

La 31 decembrie 2022, în conformitate cu contractele încheiate, Grupul și Banca erau angajate să onoreze pe parcursul perioadelor viitoare obligații financiare privind achizițiile de imobilizări corporale și necorporale aferente activității Băncii în sumă de 14 637 mii lei (în valuta originală 541 mii USD, 99 mii EUR și 2 241 mii lei) (la 31 decembrie 2021: în valută originală 99 mii EUR, 178 mii USD și 3 037 mii lei).

Litigii și obligațiuni contingente

La situația din 31 decembrie 2022, Grupul a fost implicat în 27 litigii (31 decembrie 2021: 21 litigii). Conform situației la 31 decembrie 2022, Banca este implicată în 24 litigii judiciare în calitate de pârât și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță (31 decembrie 2021: 17 litigii judiciare în calitate de pârât, 1 litigiu judiciar în calitate de reclamant și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță).

14 din litigiile în care Banca figurează în calitate de pârât reprezintă litigiile inițiate de foști acționari ai B.C. „Energbank" S.A. în anul 2019 pe marginea Hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 13 din 11.01.2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C. „Energbank" S.A. (în continuare *Hotărârea BNM nr.13/2019),* Hotărârilor Comitetului executiv al BNM nr. 188 din 10.07.2019 și nr. 167 din 10.07.2020 prin care au fost respinse cererile acționarilor de prelungire a termenului de vânzare a acțiunilor B.C. „Energbank" S.A. și litigiile inițiate în anul 2022 cu privire la repararea prejudiciilor pretins a fi cauzate prin Hotărârea BNM nr. 13 din 11.01.2019 .

Prin Hotărârea BNM nr. 13/2019 s-a constatat că mai mulți acționari ai B.C. „Energbank" S.A. acționează concertat și dețin în capitalul social al băncii în total deținerea calificată de 52,55% fără aprobarea BNM. Ca rezultat, unele drepturi ale acționarilor respectivi, prevăzute de Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, au fost suspendate și acești acționari aveau obligația să înstrăineze, în termen de 3 luni, acțiunile aferente deținerii în capitalul B.C. „Energbank" S.A.; dacă în acest termen acțiunile nu vor fi înstrăinate, B.C. „Energbank" S.A. urma să anuleze acțiunile deținute de acești acționari, să emită noi

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialed for identification

32. Angajamente și obligațiuni contingente (continuare)

Litigii și obligațiuni contingente

acțiuni şi să le expună spre vânzare la bursa de valori, iar suma încasată din vânzare urma să fie transmisă foștilor deținători ai acțiunilor.

Urmare a acțiunilor întreprinse conform Legii nr. 202/2017 și Legii nr. 548/1995, la 21.01.2021 B.C. „Energbank" S.A a solicitat aprobarea BNM pentru răscumpărarea de către aceasta a acțiunilor noi emise ca urmare a anulării acțiunilor deținute de acționarii respectivi care nu au fost vândute la bursa de valori în termenii legali. După răscumpărare, B.C. „Energbank" S.A a transferat foștilor acționari suma cuvenită pentru acțiunile anulate.

9 acționari din cei vizați de Hotărîrea BNM nr. 13/2019 au înaintat în instanța de judecată acțiuni privind anularea Hotărârii nr. 13/2019. Prin Hotărârea Judecătoriei din 03.03.2020 acțiunile de judecată au fost respinse ca neîntemeiate. Acționarii au contestat această hotărâre cu apeluri. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 21.12.2021 apelurile au fost admise și a fost anulată Hotărîrea BNM nr. 13/2019.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 29.03.2023, Decizia Curții de Apel din 21.12.2021 a fost menținută. Astfel, litigiul privind anularea Hotărârii BNM nr. 13/2019 s-a finalizat prin Decizia irevocabilă a CSJ prin care a fost menținută decizia Curții de Apel de anulare a Hotărârii BNM nr. 13/2019.

Conform Legii nr. 202/2017, eventualele cereri privind repararea prejudiciilor din Hotărârile BNM se înaintează separat. În ianuarie 2022, foștii acționari vizați de Hotărârea BNM nr.13/2019 (11 la număr) au înaintat BNM cereri de reparare a prejudiciilor materiale pretins a fi cauzate prin această hotărâre determinat de ei ca diferența dintre prețul acțiunilor anulate evaluat de acționari ca fiind preț „real"/„corect" și suma primită de la B.C. „Energbank" S.A. ca urmare a răscumpărării acțiunilor nou-emise și de reparare a prejudiciilor morale BNM a respins cererile menționate. Ca urmare, foștii deținători de acțiuni (10 persoane juridice și fizice) au înaintat în martie 2022 la Curtea de Apel Chișinău acțiuni de judecată privind repararea prejudiciilor.

Examinarea în fond a acțiunilor respective privind repararea prejudiciilor a fost suspendată, așteptând-se decizia CSJ pe marginea recursului BNM împotriva Deciziei Curții de Apel din 21.12.2022. După 29.03.2023, examinarea în fond a fost reluată. Conform prevederilor Legii nr. 202/2017 mărimea prejudiciului patrimonial cauzat foștilor acționari ai băncii se determină „potrivit unei evaluări independente şi obiective" dispusă de către instanța de judecată. Evaluarea trebuie să fie efectuată de către o „societate de audit cu renume internațional".

Considerând natura și statutul curent al examinării acțiunilor de judecată și condițiile de determinare a existenței și mărimii prejudiciului patrimonial pretins în lipsa evaluării independente și obiective, coroborate cu opinia legală a juriștilor Băncii asupra acestui caz, conducerea Băncii a concluzionat că prezentarea unei datorii contingente în situațiile financiare satisface cerințele IAS 37. Pe baza consultărilor cu juriștii Băncii și a înțelegerii riscurilor asociate cazului, Banca nu a format nici un provizion aferent acestui caz. Banca va monitoriza evoluția acestui caz la fiecare dată de raportare în conformitate cu prevederile relevante ale standardelor și reglementărilor contabile.

La situația din 31 decembrie 2022 (precum și la situația din 31 decembrie 2021), Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

32. Angajamente și obligațiuni contingente (continuare)

Litigii și obligațiuni contingente

Conform situației la 31 decembrie 2022, DCU este implicat într-un litigiu, în instanță, de contencios administrativ, în cadrul căruia deține partea de reclamant, și într-o cauză civilă unde are calitatea de intervenient accesoriu, putând interveni în proces alături de reclamant ori de pârât (31 decembrie 2021: 2 litigii în calitate de pârât).

La 16 decembrie 2022, DCU a recepționat actul administrativ al CNPF, prin care i-a fost aplicată o sancțiune sub formă de amendă pentru nerespectarea prevederilor *Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului*.

Conducerea DCU consideră neîntemeiată hotărârea CNPF și decide să conteste în instanță, iar pentru a acoperi potențialele riscuri asociate cazului, DCU a format un provizion (a se vedea Nota 20 și Nota 30) și va monitoriza evoluția acestui caz la fiecare dată de raportare.

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

33. Contracte de leasing

Grupul și Banca utilizează spații administrative în regim de leasing.

Contractul de leasing al Băncii este încheiat pe termen de un an, cu opțiunea extinderii termenului de leasing pe perioade anuale consecutive, în cazul lipsei obiecțiilor părților contractante. Plățile de leasing pentru spațiul administrativ închiriat de Bancă este revizuit anual conform cuantumului minim al chiriei pentru bunurile proprietate publică stabilit prin Legea bugetului de stat. Contractul de chirie poate fi reziliat cu un preaviz de 60 zile, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere.

La 1 ianuarie 2022, ca urmare a revizuirii exercitării opțiunii de prelungire a termenului contractului de arendă pe un orizont de până la 3 ani, activul aferent dreptului de utilizare și datoria aferentă privind contractul de leasing al Băncii a fost recunoscut considerând termenul de 3 ani și rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la data revizuirii, pentru valoarea actualizată a plăților viitoare de leasing.

Începând cu anul 2018, filiala utilizează spațiul administrativ în regim de leasing operațional. Contractul de leasing a fost încheiat pe o perioadă de 3 ani cu posibilitatea rezilierii, cu un preaviz de 15 zile lucrătoare, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere. La 11 octombrie 2022, contractul a fost prelungit pentru 3 an de zile, cu aplicarea ratei de bază a BNM la data revizuirii pentru valoarea actualizată a plăților de leasing.

Active aferent dreptului de utilizare

Activele aferent dreptului de utilizare se referă la spațiile administrative arendate și sunt incluse în Nota 14 în categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare".

Spații administrative

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold inițial la 1 ianuarie	1 625	2 753	1 170	2 340
Aditii	3 696	586	2 462	-
Amortizarea calculată	(1 758)	(1 714)	(1 211)	(1 170)
Sold la 31 decembrie	**3 563**	**1 625**	**2 421**	**1 170**

Sume recunoscute în situația rezultatului global

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	(1 758)	(1 714)	(1 211)	(1 170)
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	(286)	(124)	(206)	(103)
Reduceri comerciale	-	54	-	-
	(2 044)	**(1 784)**	**(1 417)**	**(1 273)**

Sume recunoscute în situația fluxurilor de mijloace bănești

	CONSOLIDAT		BANCA	
	2022	2021	2022	2021
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Plăți totale privind leasingul	(1 959)	(1 848)	(1 360)	(1 272)
	(1 959)	**(1 848)**	**(1 360)**	**(1 272)**

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialised for identification

34. Modificări în obligațiuni din activitatea financiară

CONSOLIDAT 31 Decembrie 2022	Note	Obligațiuni față de buget	Datorii privind leasingul	Total
		MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	20	147 134	1 692	148 826
Datorii financiare calculate		-	3 696	3 696
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară				
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(147 134)	-	(147 134)
Plați de principal privind datoriile de leasing		-	(1 672)	(1 672)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(147 134)	(1 672)	(148 806)
Diferențe de curs valutar		-	98	98
Sold la 31 decembrie	20	-	3 814	3 814

CONSOLIDAT 31 Decembrie 2021	Note	Obligațiuni față de buget	Datorii privind leasingul	Total
		MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	20	406 983	2 881	409 864
Datorii financiare calculate		147 134	586	147 720
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară				
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(406 983)	-	(406 983)
Plați de principal privind datoriile de leasing		-	(1 724)	(1 724)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(406 983)	(1 724)	(408 707)
Reduceri comerciale	33	-	(54)	(54)
Diferențe de curs valutar		-	3	3
Sold la 31 decembrie	20	147 134	1 692	148 826

BANCA 31 Decembrie 2022	Note	Obligațiuni față de buget	Datorii privind leasingul	Total
		MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	20	147 134	1 235	148 369
Datorii financiare calculate		-	2 462	2 462
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară				
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(147 134)	-	(147 134)
Plați de principal privind datoriile de leasing		-	(1 153)	(1 153)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(147 134)	(1 153)	(148 287)
Sold la 31 decembrie	20	-	2 544	2 544

Semnat pentru identificare
KPMG
30. MAI. 2023
Initialled for identification

34. Modificări în obligațiuni din activitatea financiară (continuare)

BANCA 31 Decembrie 2021	Note	Obligațiuni față de buget	Datorii privind leasingul	Total
		MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	20	**406 983**	**2 404**	**409 387**
Datorii financiare calculate		147 134	-	147 134
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară				
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(406 983)	-	(406 983)
Plați de principal privind datoriile de leasing		-	(1 169)	(1 169)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		**(406 983)**	**(1 169)**	**(408 152)**
Sold la 31 decembrie	20	**147 134**	**1 235**	**148 369**

35. Evenimente ulterioare

După data bilanțului contabil, au fost înregistrate evenimente ulterioare semnificative care nu conduc la ajustarea rezultatelor înregistrate la data bilanțului

1 *Acțiuni întreprinse în contextul preluării activității de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebancar începând cu 1 iulie 2023*

Urmare a aprobării de către Parlamentul RM a Legii nr 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, începând cu 1 iulie 2023 Banca urmează să preia atribuțiile Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) pe domeniul de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebancar. În acest context, BNM în comun cu CNPF au elaborat și semnat pe parcursul anului 2022 un Memorandum de înțelegere cu privire la transferul de atribuții, iar ulterior a fost consolidată echipa de proiect și elaborat Planul de acțiuni pentru realizarea proiectului.

Astfel, după data acestor situații financiare, Banca a urmărit realizarea acțiunilor de implementare a proiectului conform Planului aprobat, asigurând un proces eficient de preluare a atribuțiilor în domeniul reglementării și supravegherii sectorului financiar nebancar începând cu 1 iulie 2023, precum și continuitatea proceselor de autorizare, reglementare, supraveghere și comunicare pe domeniile care vor trece în atribuțiile BNM.

2. *Deciziile de politică monetară ulterioare datei bilanțului*

Comitetul executiv al Băncii a decis diminuarea ratei de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, la 7 februarie 2023, de la 20,0% la 17,0%,la 20 martie 2023 de la 17,0% la 14,0% și la 11 mai 2023 de la 14,0% la 10,0%. La aceleași date, au fost diminuate ratele dobânzii la creditele și depozitele overnight, până la 12,0% și, respectiv, 8,0% anual.

Totodată, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei și în valută neconvertibilă a fost menținută la nivelul de 34,0% din baza de calcul, în vigoare începând cu perioada de aplicare 16 ianuarie – 15 februarie 2023. Norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă a fost menținută la 45,0% din baza de calcul.

Semnat pentru identificare
KPMG
30 MAI 2023
Initialised for identification

35. Evenimente ulterioare (continuare)

Deciziile de relaxare monetară continuă măsurile stimulative de politică monetară adoptate începând cu sfârșitul anului 2022 pe fondul unor premise întemeiate asociate conturării unui cadru macroeconomic dezinflaționist. BNM urmărește stimularea cererii agregate, inclusiv prin încurajarea consumului, echilibrarea economiei naționale și ancorarea așteptărilor inflaționiste.

Modificarea ratei de bază nu are impact semnificativ asupra evaluării obligațiunilor financiare la 31 decembrie 2022, considerând faptul că instrumentele financiare (obligațiuni monetare) pentru care se aplică aceasta sunt evaluate la cost amortizat și sunt instrumente pe termen scurt sau la vedere.

3. Evoluția litigiilor inițiate de către foștii acționari ai B.C. Energbank S.A

A se vedea Nota 32.

Alte evenimente semnificative după data bilanțului contabil, care ar ajusta valorile recunoscute sau informațiile prezentate în situațiile financiare, nu au avut loc.

Semnat pentru identificare
KPMG
10 MAI 2023
Initialised for identification